

Lukà

andí Yèsù Krístò bhà Ídzì Mākūrù

Yàrí bhükù ò ì nòtù ádròdrò dhu tí dhu

Yàrí ní Lukà tí kátina ádrùngbà mùngangà (Kòl 4.14) náandí Yèsù Krístò bhà Ídzì Mākūrù. Kándí ka Rómà tó kigò ò rò, mbèmbè azà kumì atò mà àrèbhù kumì atò mànà nzínzi ò Yèsù Krístò ka kùgù dhu-dzidò. Ndi Lukà ní nzi Yèsù bhà uvitatále, pbétù kàtè Yèsù nànda ale mànà ndíní ndi nduni tí Yèsù bhà ípirònga ní nzi yà adzi ò tí dhu. Ndirò, kúnda Yèsù bhà uvitatále Pòlò Ídzì Mākūrù t'úncta tó atdíghená kàbhà abhi ò (Kas 16.10-17 ; 20.5–21.1). Ka ní nzi Màyàhudì (Kòl 4.10-14).

Lukà andí ndi bhükù Tòfilò tí kátina Mùgìrikì tò. Ndi ale ì nzi òrú ngarí ò. Kòvò-otù ò, Lukà ambénà dhu òvò dó yà ìnzì ní Pàyàhúdì-tidò tó pbàkrístò tò. Kàzè dhu ní abádhí-dò ràlù dhu Yèsù rira ì nígu átò atdíkpá Pàyàhúdì mànà.

Lukà àndà nga nà atdífò ale ní itsiya ònzi ka karí ale : vèbhále, nzónzo, nzérenatále, nàkùtále, andítále, nzére-alafí írà ale, ndirò ìnzì ní Pàyàhúdì. Kàbhà òtè-lùkpò ní : itsòta, Hìlã-Alafí, hirò ònzi ka kí dhu, nzérenga t'úbàta, ndirò dhu àkà kòdò ale ádrùngbàle Yèsù ríngo dhu tò dhu.

Ungbòta-òwútá ò, kándí ndi «Uvitatále kàsù tó bhükù.»

Bhükù-nyitì ka kòhù tí dhu

- Bhükù-dòkpa (1.1-4).
- Bàtizò nubhónà Yùwanì ògu ka kí dhu mà Yèsù ògu ka kí dhu mànà dhu (1.5–2.52).
- Bàtizò nubhónà Yùwanì rí Ídzì Mākūrù ònò dhu (3.1-20).
- Yèsù rí bàtizò àlù dhu mà pòmvò Sitanì rí kà-afí òmvù dhu mànà dhu (Luk 3.21–4.13).
- Gàlilàyà tó pbìrì ò Yèsù anzi kasu (4.14–9.50).
- Yèrùsàlemà tó kigò ò ndi ndàrà ònà kàsù ò Yèsù anzi kasu (9.51–19.44).
- Yèrùsàlemà ndi ndàrà àhu rò Yèsù anzi dhu mà kùdà òyá dhu mànà (19.45–24.53).

Yàrí bhükù Lukà andí okúna dò rò dhu

(Kas 1.1-3)

1 ¹Ádrùngbàle Tòfilò, ábhò ale nyá nómvù wà ì rándì dhu yà àlè nzínzi ò ndi nónzi dhu dó. ²Abádhí nándì ì dhu àdhàdhì, yà ì dhu

rĩ 'òpè 'ònzì ì dhu nala nyìkpóya nyú nĩ ale náawe àlě tò dhu bhěyi. I ale ní i adù 'òpè 'ùnò ndi òte indrũ tò. ³Ní ima mà átò, ma mádù kóró i dhu tó obhóna nónè muni mběyi nyú, ròpè ndi yà i dhu náapè ì rórò. Ní ádrùngbàle Tòfilò, ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ma mòzè mandí yà ma mónè muni findá obhóna dhu indù, ⁴ndíní nyi nyuni tí dhu, yà indù ka kúdhe dhu ràrĩ obhó dhu nyú.

Bàtizò nubhónà Yùwanì núgu ka kí dhu tó màkùrù

(Zòz 13.12; 1Sà 1.1)

⁵Hèròdè ní'ì Yùdeyà tó pbìrì ð ádrùngbã kamà tí òná kàsùmì ð, Zàkàriyà ní'ì kùhanì. Ndi Zàkàriyà ní'ì atdí kùhanì yà Àbiyà bhà pbàdzukurù tí ì'ì pbàkùhání nzínzì ð. Kàbhà tsìbhále-òvò ní'ì Èlìzàbetì, Àròni-dhú bvù tsìbhíngba. Ndirò, ndi Àròni ní'ì pbàkùhání tó ádròdrò ale dđ kamà. ⁶Ní Zàkàriyà mà Èlìzàbetì màna òyò kóró ní'ì obhónángatále Kàgàwà-ònzì, ndirò Ádrùngbàle Kàgàwà bhà Uyatá ní'ù arí atdí dđ ale. ⁷Pbétù abádhí ní'ì ìmbà atdí ngbángba nà màtí, Èlìzàbetì ní'ì ìngò-àyi nídhunì. Ndirò abádhí òyò kóró ní'ì iwà óngò mùlà tí ale.

⁸Ní atdíku, yà Zàkàriyà mà náarí kasu ònzì màna atdíkpá pbàkùhání tó rùwù ð, Zàkàriyà adì ndàmbe pbìndà kasu nónzì dđ Kàgàwà-ònzì. ⁹Ní, yà pbàkùhání tó màndu núnò dhu bhěyi, òdhína náavò Zàkàriyà ngalà nĩ, ndíní otsú tí yà pbàkùhání kèlě víyà dđ rò nóotsúnà òna Ádrùngbàle Kàgàwà bhà idzá kàluga ð. Kàhù ndrùu aróngu alindra-tidò nòbì perè tí màzàbahù dđ. ¹⁰Wò ndi kàsùmì ð, kóró ngùkpà ale náadù òko àmbe 'ìtsò dđ irinà rò. ¹¹Nírò ní ndi Ádrùngbàle Kàgàwà bhà màlàyikà ní'itò ndi Zàkàriyà tí, ndàdù ide alindra nùbì kà rĩ òná rò màzàbahù tó fangà òná rò. ¹²Ní wò màlàyikà ndi ndàla rò, Zàkàriyà-afí náabè ndi atdí dđ, òdo ràdù ìsì òna. ¹³Pbétù màlàyikà adù àtìna kà ní: « Zàkàriyà, nzì onzi òdo, Kàgàwà ní'ì wà pbùkù itsòta nídhunì. Pbùkù tsìbhále Èlìzàbetì rĩ kpatsìbhá ngbángba núgu indù, nyadù òvòna òvò Yùwanì tí. ¹⁴Ní kòkú dò rò, idhènu ní'ikaya ndi, nyadù adì ádrùngbã dhèdhe nyú ð. Ndirò, ibí ale nyú nóokoya dhèdhe ð, ka kùgù ka dhu-okú dò rò. » ¹⁵Ndi ngbángba ní'íya ádrùngbàle Kàgàwà-nyìkpó ð. Kòmvyàya nzì òvayì mà, ndirò kòmvyàya nzì ale òrì rádù atdí iwa-tidò mà. Kàgàwà ní'íyà ka pbìndà Hìlã-Alafí nĩ, àdàdì íyànà-fitsù ð rórò. ¹⁶Ndirò, ka ní ndi Pbàisràyélì nzínzì ð ibí ale nabhùya rìngò fìyò Ádrùngbàle Kàgàwà-tì'ò. ¹⁷Kàgàwà-ònzì kùbhìya nà ale-afí-tidò, ndirò ádrùngbãnga tó òbì-tidò ní'íya yà Kàgàwà bhà nabì Èliyà ní'ì nà ale-afí mà, ádrùngbãnga tó òbì màna-tidò. Kàbhùya inzo mà rùngbò ì abàya màna, ndàdù ìnzì arí Kàgàwà ózè dhu ònzì ale nábhu rùgèrè ì, 'òngò obhónángatále tí. Ndi dhu bhěyi ní ndi, kòbhòloya indrũ angyangyi Ádrùngbàle Kàgàwà tò.

¹⁸Zàkàriyà ní'ívú dhu màlàyikà-tsù, ndàtì: « Wò nyi nyùnò dhu tó obhóna núnì ma mí àdhu rđ? Obhó tí, ima ní mùlà-akpà nyú, ndirò

pbàkà tsibhàle bhà atò mà nàrà wà ádzí nyú átò. » ¹⁹Ní wò màlàyikà adù dhu àdu kà tò ndàti : « İma ní Gàbrìyeli, yà bilí ma marí ide Kàgàwà-ònzí, mambe kàbhà kasu ònzì dǒ ale. Ní Kàgàwà ìvi ma tinu ò, mirà wòrí ídzi màkürù nówò indù. ²⁰Pbétù yà inzà nyi nyà'ù yà ma mùnò indù dhu rí 'ònzì fíyó kàsùmì ð dhu dhu-okú dò rò, nyi nyóngo ìwí tí, ìnzí nyongò òte, ràrà àhù i dhu nóowuya 'ònzì òyá idhò ò. »

²¹Wò Zàkàriyà mà rǒte màlàyikà mànà ònà kàsùmì ð, ihé-yà náadù òko 'àmbe Zàkàriyà nódò dǒ irí rò. Ní, ìnzí kà rǎhù sese Kàgàwà bhà idzá kàluga ò rò rò, idhò núukò abádhí atdíð. ²²Ní Zàkàriyà níitdègu àrà àhù ànyì rò, ní kǎdù nzá òte indrù mànà. Pbétù kǎdù àdi ndàmbe inga núdhò dǒ ɔtsúna-kpò nǎ, ìnzí ndì ndóte rórò. Ní indrù adù dhu òsù, iwà Kàgàwà ràvi ndì Zàkàriyà tò ɔnyu rǒdzì kàdò dhu bhěyi dhu tó ɔfò ð ndì kàluga ð.

²³Zàkàriyà mà tó rǎwù níitdègu ìku, ní kǎdù ndì ndàrà àhù pbìndà. ²⁴Ní ngúfe idhò dzidǒ, Èlìzàbetì, kàbhà tsibhàle náangò òna tí. Kǎdù ndòrù, ràrà àhù imbò àbí tí. Kǒngónà àtìna afina ò : ²⁵« Kàní Ádrùngbàle Kàgàwà ònzì idù dhu. Àbadhi nípfo wà ma yà nyìdu àbhù arí ràmbe iwu dǒ indrù nzìnzì ð dhu-íyà ð rò. »

Yèsù núgu ka kí dhu tó màkürù

(Màt 1.18-23 ; İsa 7.14)

²⁶Atdíku, azà àbí tó òna nà Èlìzàbetì rǎrì rórò, Kàgàwà náavi pbìndà màlàyikà Gàbrìyeli ràrà Gàlìlayà tó pbìrì ò, Nàzàretì tí kátina atdí pbanga ò. ²⁷Ányì kǎrà atdí tsibhíngba, inzà àpè kpatsibhàle núnì tí'ò. Ndi tsibhíngba nǎ iwà Dàwudì-dhú bvù ale, Yòzefù òrì. Kǒvò nǎ Màriyà. ²⁸Màriyà tí ndì ndàrà àhù rò, wò màlàyikà náatse ka, ndàti : « İlè nyi Màriyà, iwà nyi nyàbà Ádrùngbàle Kàgàwà bhà ídzìngà, ndirò ìnè Kàgàwà rǎrì nyi nà. » ²⁹Wò ɔte ndì ndàrì rò, Màriyà-afí náabè ndì atdíð. Kǎrè nga afina ò ndàti : « Yàrí mùlèmbè-tì nyú ní àdhu ? » ³⁰Ní màlàyikà adù àtìna kà nǎ : « İnzí ɔnzì ɔdò Màriyà, Kàgàwà bhà ídzìngà nyi nyàbà wà nídhunì. ³¹Kònzì nyi nyóngo ènu tí, ndirò nyi nyuguya kpatsibhá ngbángba, nyadù ɔvòna nówò Yèsù tí. ³²Ka nǎ'íyà ádrùngbàle, ndirò ka kanziya ka kóró dhu dǒ arí Kàgàwà t'ídhùnà tí. Ndirò, Ádrùngbàle Kàgàwà náadùya kili ràdi abhunà, kamà Dàwudì bhà tombi dǒ. ³³Kǒnyuya idzi Yàkòbhò-dhú dǒ, ndirò kàbhà idzi nǎ'íyà dhòdhòdhóngà tó. » ³⁴Ní, Màriyà níivú dhu màlàyikà-tsù, ndàti : « Wò dhu rǎkǎ ìngbǎ dhu bhěyi idù, yà inzà ma màpè kpatsibhàle núnì rò ? » ³⁵Ní, màlàyikà náadù dhu àdu kà tò ndàti : « İlìlǎ-Alafí rifo dènú, ndirò kóró dhu dǒ arí Kàgàwà rǎ nyatsì pbìndà ádrùngbànga tó ɔbi nǎ sísì bhěyi. Ní ndi dhu-okú dò rò, nyi nyúguna ngbángba nǎ'íyà Kàgàwà ɔpì fìndà, ndirò ka kanziya ka Kàgàwà t'ídhùnà tí. ³⁶Kònzì, a'ènu Èlìzàbetì rǎrì azà àbí tó òna nà, àzèmbè iwà ka kati ndì ìngò-àyi tí rórò. Kà rǎ kpatsibhíngba núgu mùlǎ dǒ rò, ³⁷imbǎ Kàgàwà

lèmà nónzi rí dhu náarífi nídhuní. » ³⁸Nírò ní ndi Màriyà náadù àtina màlàyikà ní: « Ma ní Ádrùngbàle Kàgàwà bhà incò-ayi. Ní, ítsè ndi dhu rónzi ndi yà nyi nyùnò ka dhu bhèyi. » Wò dhu-dzidò, màlàyikà náadù ndìvà ndàrà kà-tí rò.

Màriyà rǎrà Èlizàbeti nándà dhu

³⁹Wò ndi kàsùmì ò tí, Màriyà náadù ndìvà ndàrà kòmbómbí, yà Yùdhà bhà pbìrì ò arí pbìrì-akpá nzínzi ò atdí kigò ò. ⁴⁰Ní ànyì, kǎtsù Zàkàriyà bhà idza, ndàdù kàbhà tsibhále Èlizàbeti nátsè. ⁴¹Èlizàbeti níitdègu Màriyà nátsè ndi dhu níri, ní kà-fitsù ò rífi ngbángba náadù ndòpè ndùbè nga kà'ò. Ndirò, Kàgàwà náadù Èlizàbeti níra ìlilǎ-Afína ní. ⁴²Ní, Èlizàbeti náadù ndòpè ndòtè orú túna nyú nà, ndàti Màriyà ní: « Kàgàwà náso wà nyi atdíò ròsè kóró vèbhále dònǎ. Ndirò, kàso wà finu-tsù ò rífi ngbángba átò. ⁴³Íngbà dhu-bvùtí dhu yà, pbàkà Ádrùngbàle Kàgàwà-tsànà nyú náaríra mandà ní? ⁴⁴Ándà, nyi nyàtsè ma dhu níitdègu ìsì bídu ò, ní ànyìrò rò tí, yà fidu-tsù ò rífi ngbángba náadù ndòpè ndùbè nga fidu-tsù ò, ádrùngbà dhèdhe-okú dò rò. ⁴⁵Inyi, nyi nyònzì wà hirò, yà Ádrùngbàle Kàgàwà núnò indù dhu rí ndònzì ònzì dhu nyi nyà'ù dhu-okú dò rò. »

Màriyà rí Kàgàwà nílè dhu

(1Sà 2.1-10; Zàb 113)

⁴⁶Nírò ní ndi Màriyà ati: « Ma mí Ádrùngbàle Kàgàwà nílè atdyúdu nyú nà, ⁴⁷ndirò afidu rífi ádrùngbà dhèdhe nyú ò, Kàgàwà pbàkà ògùba ò. ⁴⁸Kàgàwà níre ma, yà ìnzì ìndrú rǎdù òzùnà dhu tí pbìndà incò-ayi. Obhó tí, ròpè ndi kòmbí, kóró ale rǒngo matì hirò nónzi tsibhíngba tí. ⁴⁹Kóró dhu dǎ arífi òbi nà Kàgàwà nónzi ádròdrò dhu nyú idù. Kǒvò ní ìlilǎ ovc. ⁵⁰Ndirò, yà oðna ònzì arí ale dǎ kǎrí izu nábà bilínganà. ⁵¹Kǎvi òbina nyú, ndòpòlò yà idzítá tó afíya nà arífi ale-ònga. ⁵²Kífo ádròdrò kámá fíyó ádròdrònga tó tombi dǎ rò, ndàdù yà ìnzì ka karózuna dhu tí ale nídzi, ndùli ádròdrò ngari ò. ⁵³Kǎbhu ìmbà dhu arífi foyá ale rónzi atdíò, ndàdù ònzònzì ale nítu, ndòdì ròwù otsúya-kpa nà. ⁵⁴Kònzì pbìndà incò, Pbàìsràyélí dzùnà, ndàdù pbìndà izu níre dǎyá, ⁵⁵àdhàdhì yà angyangyi ndi ndavò àlè t'ábána, Àbràhamù mà, pbìndà pbàdzukuru mà nà tò, bilínganà ndi ndongó tí ònzìnà dhu bhèyi. » ⁵⁶Ní Màriyà mà náadù òko atdíkpá Èlizàbeti mà nà, ràrà àhù mbèmbè ìbhù àbí tí. Wò dhu-dzidò, kǎdù ndìvà, ndàdu ndi pbìndà.

Bàtizò nubhónà Yùwanì nùgu ka kí dhu

(Luk 1.13-17; 3.4-9)

⁵⁷Èlizàbeti rí ndùgu òná kàsùmì níitdègu àkǎ, ní kǎdù kpatsìbhà ngbángba nùgù. ⁵⁸Ní, Èlizàbeti mà aróko mà nà atdíkpá pbanga ò ale mà,

kà mà t'ídzá-bhà mànà nítdègu Ádrùngbǎle Kàgàwà nábà izu Èlizàbeti dǔ, rùgù ngbángba dhu tó màkùrù níri, ní abádhí-idhè níika ndì atdíkpá Èlizàbeti mànà. ⁵⁹Ní, wò ngbángba nónzì atdí yengè rò, abádhí iwú, kadù kònzínga nóbhòlò. Ndirò, abádhí azè kili àbanà Zàkàriyà-òvò kà-dǔ. ⁶⁰Pbétù, wò ngbángba-tsánà Èlizàbeti náadù àtìna: « Ìnzì ní wò dhu bhèyi. Kàkǎ kòvò òvòna Yùwanì tí. » ⁶¹Ní, kǒkò Èlizàbeti mà rǐrǐ mànà ale náadù àtìna kà nǐ: « Ìmbǎ Yùwanì tí kátina òvò náarí ìrǐ pbùkù idzá-bhà nzínzì ð ale dǔ. » ⁶²Ní, abádhí adù dhu ìvu kà t'ábanà-tṣù òtsúya nǐ, ndíní ì uni tí kà ròzè kòvò pbìndà ingba-òvò àdhi tí. ⁶³Ní, Zàkàriyà adù dhu àndí karí dóná odu-afǎ-ngba nónzì òtsúna nǐ kiwù nà, ndàdù yàrí dhu àndi dóná: « Kǒvò ní Yùwanì. » Ní idhò adù kòrǐ ale néko kóró. ⁶⁴Ní ànyìrǔ rò tí Zàkàriyà-tṣù náadù ndàngbe, Zàkàriyà ràdù ndòpè ndòtè, ndàmbe Kàgàwà nílè dǔ òrú tǔna nyú nà. ⁶⁵Òdo níisí kóró ànyìrǔ arǐrǐ kyèròkyèrò pbanga ð ale ò. Ndirò, Yùdeyà tó pbìrì ð arǐrǐ pbìrì-akpá nzínzì ð pbanga ð, ìndrù nóowúnà wò ndì nònzì kóró dhu tó màkùrù kèlè náwe rò. ⁶⁶Ní, kǒkò ì nònzì kóró dhu dǔ ka kúnòna dhu nìrì ale náadù ì dhu afíya ò, 'adù àmbe àtìna dǔ: « Yàrí ngbángba ní'íya ìngbà dhu bhèyi ngbángba-tidò? » Obhó tí, Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó òbi ní'ìrǐ ndì ngbángba nà.

Zàkàriyà rǐ Kàgàwà nílè, Kàgàwà bhà nabì bhèyi dhu

⁶⁷Wò dhu-dzidǔ, Kàgàwà níirá Zàkàriyà, wòrǐ ngbángba t'ábanà, ìlǐlǎ-Alafí nǐ. Ní, Zàkàriyà adù ndòpè ndòtè Kàgàwà bhà nabì bhèyi, ndàti: ⁶⁸« Ilèta náká kabhu Ádrùngbǎle, Pbàisràyélí tó Kàgàwà tò, kǐrà pbìndà ale nándà, ndàdù ùwunà nídhunì. ⁶⁹Kǎdù obhónánga tó uwuta níbhò àlè tò, pbìndà inò-akpá Dàwudì bhà idzá-bhà tírò. ⁷⁰Kàgàwà náavò dhu angyí nyú pbìndà ìlǐlǎ pbànábí-otù ð, ndàti: ⁷¹Ndì rigúya àlè àlè tó òmvù-fó rò, ndirò ndì rigúya àlè kóró ale yà àlè nóndrò-fó rò. ⁷²Ndì dhu bhèyi ní ndì kǐtè pbìndà izu àlè t'ábana tò, ndàdù abádhí tò ndì ndanzì pbìndà ìlǐlǎ ungbòta tó làká nírè. ⁷³Kǎnzì ndì dhu àdhàdhì yà àlè t'ábanà Àbràhamù tò ndì ndatsò dhu bhèyi. ⁷⁴Kǎti, ndì rigúya àlè àlè tó òmvù-fó rò, ndíní àlè kongó tí kàsúna nónzì ìnzì àlè kí òdo ònzi rórò. ⁷⁵Ndì dhu bhèyi ní ndì, àlè kokoya ìlǐlǎ ale tí Kàgàwà-nyìkpó ð, ndirò obhónángatále tí, kóró kàsúmì yà òko àlè kòko àlè-nyìkpó nà ònà ð. ⁷⁶Ndirò ìnyi pbànǐngbá, ìnyi ní'íya kóró dhu dǔ arǐrǐ Kàgàwà bhà nabì.

Obhó tí, nyi nyadiya angyi Ádrùngbàle tò, otu nyi nyòbhòlò tí kà tò.

⁷⁷ Ndirò, nyi nyadùya dhu òvò kàbhà ale tò, ndíni abádhí uní tí dhu, kà rārī ìrà ì nígu,

ndàdù fìyó nzérenga núbà fìyò.

⁷⁸ Obhó tí, àlě tó Kàgàwà ní atdíđ arí ìndrù-izè nálă Kàgàwà : kàbhùya òrù-akpà ò awáwù ràwù àlě-dǒnga, àdhàdhì ndító rí adyifò náarí ale-dǒnga nàwù dhu bhěyi.

⁷⁹ Kàbhùya yà ìnò ò aróko, yà òve-sisi níibvú ndì dòyá ale-nyínga ràwù.

Ndi dhu adùya àlě àbhu àlě rùngu màrùngà tó otu. »

⁸⁰ Wòrí ngbángba náambèná òvi dǒ, affína ràdù àmbe òbi òtsi dǒ. Kǒngónà àdi rùngù ò, ràrà àhu Pbhàisràyélí-ònzí ndì ndaraya ndàvi kpangba òná idhò ò.

Màriyà rī Yēsù núgu dhu

(Màt 1.18-25; 5.1-2; Ìsa 9.5)

2 ¹Ndi idhò ò, ádròdrǒ kámá dǒ kamà Kàyìsarà Ògústò náabhù uyátá ndàti, pbìndà pbìrì ò aróko kóró ale ràkă kandí físi ò. ²Wò ndi wemberè tó andítá náanzì ndì yà Kùrèniyò níí ìlìwalì tí Siriyà tó pbìrì dǒ nínganí. ³Kóró ale náawù ì àndi, ngàtsi ale ràrà ndàndi fìyó pbanga nyú ò. ⁴Ní, Yòzefù níivà ndì átò, ndùpò Gàlìlayà tó pbìrì ò pbanga, Nàzàretì tí kátina ò rò, ndàrà Yùdeyà tó pbìrì ò, ndàrà àhu Bètèlèhemù, ádrùngbă kamà Dàwudì ka kùgu òná pbanga ò. Kàrà ányì Dàwudì-dhú bvù ale tí ndì ndíni nídhuní. ⁵Àbadhi mà náawù ányì yà ndì ndòrì pbìndà tsìbhále Màriyà nà, òna nà ríí kórò, ndíni ka kandí tí ì físi ò. ⁶Ní ányì ì òwù òvò rò, Màriyà rī ndùgu òná idhò náaká. ⁷Ní, kùgu pbìndà sengba tó kpatsìbhá ngbángba, ndàdù ngbǒna nákpòrò mberù ní. Kǎdù ndì ngbángba níli ràyi ìzà arí dhu ònyu òná kìwalì ò, ìmbă ngari ríí olo-dzà ò abádhí tò nídhuní.

Màlàyíká rī 'àvì mùtungà t'úndatatále tò dhu

(Màt 2.1-15; Ìsa 41.27)

⁸Ndi pbìrì ò, mùtungà t'úndatatále níí fìyó tàrà tó màhò nódo ìí kùbhingá irí ò ró. ⁹Ní, Ádrùngbàle Kàgàwà bhà màlàyikà níitò ndì abádhí tí, Ádrùngbàle Kàgàwà bhà ádrùngbànga tó awáwù ràdù ndàtsì abádhí dǒ. Ní òdo níisí abádhí-afí ò atdíđ. ¹⁰Pbétù, màlàyikà náadù àtìna abádhí ní: « Ìnzí nyònzì òdo, ma mìrà kóró ale-idhè rī ndìkă ní ídzì màkùrù nà fùkù nídhuní. ¹¹Indo yàri iku ò, ka kùgù Ògùba fùkù, Dàwudì bhà kigò ò. Ndi Ògùba ní Krístò Ádrùngbàle. ¹²Ndirò, kàni kùni nyí nyí róná dhu : nyí nyí iré-ngba nótu mberù ò ka kàkpòrò ngbǒna, kàdù ìlinà ràyi ìzà náarí

dhu ònyu òná kìwalì ò ró. » ¹³Ányìrò rò tí ní ndi, òrù-akpà ò màlàyíkà tó ihé-yà náandu ì wòrí màlàyíkà rò, ì rilè Kàgàwà, àti :

¹⁴ « Ilèta náká kabhu òrù-akpà ò arí Kàgàwà tò !

Ndirò, màrùngà náká ndìì yà adzi dǒ ídzi affiya nà ale tò ! »

Mùtungà t'úndatatále rōwu Bètèlèhemù dhu

¹⁵Màlàyíkà níwà ì tiyá rò, 'àdu ì òrù-akpà ò rò, mùtungà t'úndatatále náatè nzínziya ò 'àti : « Kòwu Bètèlèhemù, ndínì àlě kala tí ányì ndì nònzi dhu, yà Ádrùngbàlè Kàgàwà núnò àlě tò dhu. » ¹⁶Ní, abádhí náawù ányì tsàkàtsàkà, 'àdù Màriyà mà nótù Yòzefù mànà, ndirò ngbángba ràdù ìì ìzǎ arí dhu ònyu òná kìwalì ò ndì ndàyi ró. ¹⁷Ndi ngbángba ì àla rò, abádhí náawe yà màlàyíkà núnònà fíyò kà-dǒ dhu. ¹⁸Ní kóró ale, yà mùtungà t'úndatatále rùnɔna dhu nìrì ní idho núukɔ wò abádhí rùnɔna dhu dǒ. ¹⁹Pbétù, Màriyà náadò wò dhu kóró affina ò, ndàdù àmbe inga nìrè dǒ ònà atdíǒ. ²⁰Wò dhu-dzidǒ, mùtungà t'úndatatále náadù ì Kàgàwà nífù ìí, 'àdù àmbe ilènà dǒ rórò, kóró dhu-tsí yà ì ìrì, 'àdù àlanà nónzi ì yà abádhí tò màlàyíkà núnònà dhu bhèyi tí nídhunì.

Yèsù tò ngbángba-òvò nóvò ka kí dhu

²¹Atdí yengè nítdègu àká wò ngbángba ka kùgù dhu-dzidǒ, ní ka kadù kònzìnga nóbhòlò. Ka kadù ndi ngbángba-òvò nóvò Yèsù tí, àdhàdhì yà màlàyíkà núunɔ inzà kà-tsánà àpè òngo òna tí rórò dhu bhèyi.

Yèsù tò ngbángba nítè ka kówu Kàgàwà tò Kàgàwà bhà idzá rò dhu

(Law 12)

²²Yòzefù mà, Màriyà nà rí 'ù'ò 'ìlǎ Kàgàwà-nyìkpó ò òná idho náaká àdhàdhì Músà bhà Úyátá núnò ka dhu bhèyi. Ní abádhí idyi Yèsù tò ngbángba 'òwù nà Yèrùsàlemà tò kigò ò, 'òwù ìtènà Ádrùngbàlè Kàgàwà tò. ²³Obhó tí, Ádrùngbàlè Kàgàwà bhà Úyátá ò ka kandí dhu kati, sengba tí ka kùgù kpatsìbhíngba nópì ka ràròngo Ádrùngbàlè Kàgàwà tò. ²⁴Ní abádhí náadù yà Ádrùngbàlè Kàgàwà bhà Úyátá núnò perè núbho átò. I perè níì òyò aliri, ngàtsi ní òyò àmbò-nzo. ²⁵Wò ndi kàsùmì ò, atdí ale, Sìmìyonì tí kátina níì ìnè Yèrùsàlemà tò kigò ò. Ndi ale níì ídzi ale nyú. Ka níì obhónángatále, ndirò Kàgàwà nífù arí atdíǒ ale. Ndirò, kóngónà Pbàìsràyélì ndì ndigú tí rírá ale nóǒ. Ní Kàgàwà níírá ka pbìndà ìlìlǎ-Alafí ní, ²⁶ndi ìlìlǎ-Alafí ràdù dhu òvò angyangyi kà tò ndàti : ìnzì kà ròvéya inzà ndì ndàla Ádrùngbàlè Kàgàwà rìvìna Krístò rórò. ²⁷Ní, ìlìlǎ-Alafí rí ndùnda rò, kǎrà òtsù Kàgàwà bhà idza. Nírò ní ndi Màriyà mà, Yòzefù nà níiwú Yèsù tò ngbángba nà, ndínì yà Úyátá núnò dhu náaká tí. ²⁸Ní, Sìmìyonì náakò ngbángba ndàtdù, ndàdù òtsò nábhu Kàgàwà tò, ndàti :

29 « Ádrùngbǎle Kàgàwǎ, kòmbí nyi nyí mbǎ pbùkù ino-akpà nábha ròvè, àdhàdhì yà angyangyi nyi nyavò idù dhu bhèyi.

30 Obhó tí, ma màla wà pbùkù rò ìrà ògù nyìkpódu nyú nǎ.

31 Ndi ògù ní yà nyi nyú nyi nyabhòlò kóró ale tó.

32 Ka ní yà inzà àpè nyuní kóró yà adzi ò ale-nyínga nǎwù rí awáwù. Ndirò ka ní ádrùngbǎnga tó awáwù pbùkù ale Pbàìsràyélí tó^a. »

Sìmiyoni rǐ Yèsù ɔnzíya dhu nóvo angyangyi, Kàgàwà bhà nabì bhèyi dhu

33 Yèsù t'ábanà mà, kà-tsánà mànà idho núuko atdíǎ, wò Sìmiyoni rúnɔna Yèsù tó ngbángba nǎ dhu níri íí rò. 34 Sìmiyoni náaso abádhí, ndàdù àtìna kà-tsánà Màriyà nǎ: « Yàrí ngbángba rǐ Pbàìsràyélí nzinzi ò ábhò ale nábhù ràwà ì, ndàdù ábhò ale nídi. Ndirò, ka ní ize yà ìndrù àbhù rí ràgò ì nzinziya ò, 35 ndíní yà ábhò ale núuru afíya ò irèta núuvi tí ì kpangba. Ndirò inyi Màriyà, pbùkù àpè rǐ ndìlì ìla tó obhi-akpà ka kòdù, ròsù afina ale bhà àpè bhèyi. »

Tsibhá nabì Anà rǐte Yèsù tó ngbángba dǎ dhu

36 Wò ndi kàsùmi ò tí, Kàgàwà bhà atdí tsibhá nabì, Anà tí kátina, níí ìnè átò. Anà níí Àserì-dhú-bvù ale, Fànoli t'ívànà. Ka níí mùlà-àyí-ngba nyú. Abádhí náakò yà tsibhíngba tí rò ì umbá ì nà ale nà àrùbhù atò kèlè tí, ndi ale ràdù òvè. 37 Ní, kǎdù àdi abvo-àyi tí, ràrà àhu àrù kumi dóná ìfò nà atò nónzi ndì ndí dhu ò. Kǒngónà nǎ ìri Kàgàwà bhà idzá rò. Pbétù, kǒngónà Kàgàwà bhà idzá kasu kèlè nónzi adyíbhengá màtí ndirò kúbhíngá màtí. Kǒngónà àdù ònyù t'ònyuta-tsù nùtsi, ndàdù àmbe ndìtsò dǎ. 38 Ní, ndi tsibhá nabì Anà nííto ndì wò Sìmiyoni rǐte ònà kàsùmi ò, ndàdù ndòpè ndàbhù òtsò Kàgàwà tò. Ndirò, kǎdù ndòpè ndàwe dhu Yèsù tó ngbángba dǎ, yà Kàgàwà rǐ Yèrùsàlemà nǎwù dhu nóvo arí kóró ale tó.

Yèsù tó ngbángba nà ka kóngò Nàzàretì dhu

39 Yèsù t'ábanà mà, kà-tsánà mànà níitdègu kóró dhu nóvzi yà Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà Úyátá núnò ka dhu bhèyi, ní abádhí adù 'àdu Yèsù tó ngbángba nà Gàlìlayà tó pbìri ò fíyò kíò, Nàzàretì tí kátina ò. 40 Ní, Yèsù tó ngbángba adù àdi ndàmbe ovi dǎ, ndàdù àmbe òbi àbà dǎ. Kàgàwà nírá ka dhu-ònga t'òvòta tó irèta ní, kóró kà rǒnzina dhu ràdù Kàgàwà-nyìkpó nóvò atdíǎ.

Yèsù rǐí Kàgàwà bhà idzá, atdí kumi dóná óyò nà atò nà dhu (Luk 2.41 ; 1Sà 1.3,7,21-28)

41 Yà atò náaríra dhu bhèyi, Yèsù t'ábanà mà kà-tsánà mànà nóongónà òwu Yèrùsàlemà tó kíò ò, Pásìka tó mùhendù ò. 42 Ní, Yèsù níitdègu atdí

^a 2.32 Ìsa 42.6 ; 49.6 ; 52.10

kumì dòná òyò ná atò nísè, ní abádhí náawù atdíkpá Yèsù tó ngbángba mànà àdhàdhì yà angyi ì arónzina dhu bhèyi. ⁴³Ní, m̀hèndù ìku r̀ò, Yèsù t'ábanà mà, kà-tsánà mànà náadù ì, 'òngò ìbha. Pbé̀tù, Yèsù tó ngbángba náadù àdi Yèrùsàlemà tó kigò ò, inzà àbanà mà, ìyàna mànà nùni r̀órò. ⁴⁴Abádhí adù Yèsù àtì inè r̀íí òdhína mànà ì úbhi atdíkpá r̀ó dhu tí. Nírò ní ndi iwà ì úbhi, r̀òpè ndi kútsingánà, r̀àrà àhu p̀bít̀sòngá r̀órò, abádhí apè 'òmè Yèsù, f̀iyò ale mà, òdhíya mànà nzínzi ò. ⁴⁵Pbé̀tù, abádhí náadù nzá kàla. Ní, ndi dhu-okú d̀ò r̀ò, abádhí náadù ì tdít̀d̀ Yèrùsàlemà tó kigò ò, 'òwù kò̀mè. ⁴⁶Ní, ìbhu idhò dzidò ní ndi, abádhí náawù kò̀tù Kàgàwà bhà idzá àdi Úyátá tó m̀alímó nzínzi ò r̀ó. Kàmbénà Úyátá tó m̀alímó r̀ũ̀nɔ̀na dhu níri d̀ò, ndàdù àrà dhu òngù r̀ò abádhí-tsù. ⁴⁷Kó̀rò ale, yà kà r̀ũ̀nɔ̀na dhu níri r̀í nùkò r̀ò idhò arána atdíd̀ò, kàbhà inga t'únita mà, kà r̀àrà tsùnà ka kìvù dhu nádu r̀ò tí dhu mànà dhu d̀ò. ⁴⁸Ní, kà t'ábanà mà kà-tsánà mànà nítdègu kàlã, ní idhò nùkò atdíd̀ò. Ní, kà-tsánà adù àtìna kà ní: « P̀bànngbá, ádhu wò nyi nyònzì r̀òkà? Ándà pé, ima, àbanu mànà, mà m̀ò̀nè nyi ádr̀ungbã izu nyú ná. » ⁴⁹Ní, Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: « Ádhu nyi nyúbhi m̀òmè r̀ò f̀indà? Nyi nyùnì tí nzá dhu ma r̀àr̀íí Àbadu bhà idzá ma m̀ónzina kasu ná? » ⁵⁰Pbé̀tù, wò Yèsù núnò dhu náadù nzá kà t'ábanà mà, kà-tsánà mànà-dò nálu. ⁵¹Ní, Yèsù mà náadù ì àdu abádhí mànà 'òwù Nàzàretì. Kò̀ngónà abádhí-tsù dhu níri atdíd̀ò, ndirò kà-tsánà ongónà àdù k̀òkò dhu nódò kó̀rò afina ò tí. ⁵²Ndirò, Yèsù tó ngbángba náadù ndàmbe òvi d̀ò ngbòna ò r̀ò, dhu-ònga t'òvòta tó p̀bìndà irèta ràdù àmbe ndìse d̀ò. Kò̀ngónà àdù Kàgàwà-nyìkpò nòfò r̀í dhu nónzì, ndàdù ìndr̀ũ-nyìkpò nòfò r̀í dhu nónzì átò.

Bàtizò nubhónà ìndr̀ũ tò Yùwanì nù̀nɔ̀ Ídzi M̀àk̀ũ̀r̀ù
(M̀at 3.1-12; Mrk 1.1-8; Yùw 1.6-8,19-28)

3 ¹Tibèriyò Kàyìsarà níí P̀bàrò́má tó p̀bìri ò kámá d̀ò ádr̀ungbã kamà. Ní, atdí kumì dòná imbò ná atò tí kò̀nyù idzi r̀ó atò náhu r̀órò, Pòtiyò Pilatò níí Yùdeyà tó p̀bìri ò l̀ìwalì. Ndirò, Hèròdè níí Gálilayà tó p̀bìri ò ádr̀ungbã kamà, Hèròdè t'ádòna, Filipò ràdù ìí Itùriyò mà, Tràkònitì mànà tó p̀bìri ò ádr̀ungbã kamà. Ndirò, Lisàniyà níí Àbilenì tó p̀bìri ò ádr̀ungbã kamà. ²Wò ndi kàsùmì ò, Anà mà Kàyafà mànà níí p̀bàkùhání tó ádròdrò ale d̀ò kámá. Ní, r̀ungù ò Zàkàriyà t'ídhùnà Yùwanì r̀íí r̀órò, Kàgàwà náavò p̀bìndà òte kà tò. ³Wò dhu-dzidò, Yùwanì náadù ndòpè ndùbhi Yòròdanì tó idha-akpà-bidò ar̀íí kó̀rò p̀bìri òna ná. Kàránà ìndr̀ũ núnzì r̀ò bàtizò tò, ndàrà àtìna r̀ò: « Nyùgèrè nyi nyùbhà f̀ùkù nzérenga, nyàdù bàtizò nálu. Ní, Kàgàwà ràdù f̀ùkù nzérenga nùbà f̀ùkù. » ⁴Wò dhu bhèyi ní ndi, nabì Ísayà náandí p̀bìndà bhùkù ò dhu náaká. Kàti: « Kò̀nì atdí ale-tù r̀í ndiri r̀ungù ò: ò Nyòbhòlò Ádr̀ungbãle Kàgàwà bhà ngudhà,

nyütö kà rübhi òná otu.

⁵ Ìbhà ríí òyá ngari náká nyütö adzi òyá rùlè, nyädù pbìri-akpá mà pbìrì-nzo màná nùgolo, nyöhhù ròngò kyèngyèrù tí.

Ì nútuya otu náká nyütö rikò túrútúrú, ndirò, kulukulu aríí òyá ngari náká nyöhhù mbèyi.

⁶ Ndirò ní ndi, kóró ale rí Kàgàwà rí ìndrù nígù tí dhu nálá. »

⁷ Ní, ihé-yà nóowúnà iwu rő Yüwanì-tí'ò, ndíní Yüwanì núubhò tí bàtizò fíyò. Ní, Yüwanì aránà àtìná rő abádhí ní: « Nyí ní ámvò tó osu-tse ! Ádhi ndi dhu nóvò fùkù ndàti, nyí ràrì ègu yà rírá Kàgàwà bhà anya t'ítidita ò rò ? » ⁸ Nyònzì iwà nyí nyègèrè nyí, nyèbhà fùkù nzére mètso dhu náví rí dhu. Ndirò, àpé nyèrè nga afíku ò nyámbe àtìná dő : « Àbràhamù ní abhukà. » Ma mí dhu núno fùkù : Kàgàwà ràdù kàrí odu mà nùgèrè ròngò Àbràhamù t'ídhúna tí. ⁹ Àlő ka kàyà wà kili itsu-pfò rő. Ní kóró itsu, yà ìnzí arí ídzi itsu-kpò nřò, nùkèrè ka kí, kadù àwàná kàzù ò. » ¹⁰ Ní ihé-yà níivú dhu Yüwanì-tsù 'àti : « Mă mí dhu ònzì ìngbà tí ? » ¹¹ Ní, kädù dhu àdu abádhí tò, ndàti : « Oyo ríí mùdzarù nà ale, náká ndàbhù ka atdí yà ìmbà ríí kà nà ale tò. Ndirò, ònyù ríí fóná ale náká ndùndò ka ìmbà ríí kà nà ale tò. » ¹² Pàratà tó pbàndómbé níiwú átò, ndíní ì alú tí bàtizò. Ní abádhí níivú dhu Yüwanì-tsù, 'àti : « Málímò, mă mí dhu ònzì ìngbàti ? » ¹³ Ní, kädù dhu àdu abádhí tò, ndàti : « Àpé nyòwu pàratà t'ífótá tó fùrangà-bvù nótdì rő orú nyú, ròsè yà uyátá ò ka kótdì ka tí dhu dòná. » ¹⁴ Ndirò, pbànowí níivú dhu átò Yüwanì-tsù 'àti : « Olu măí na, mă mí dhu ònzì ìngbàti ? » Ní, Yüwanì adù dhu àdu abádhí tò, ndàti : « Àpé nyòwu atdí ale-fó fùrangà mà nídha rő obi ní. Ndirò, àpé nyòwu ìndrù nóbhù rő tìtò dő, nyädù fóná fùrangà náko. Pbétù, nyòwu yà àbí dő ka karí nyùbhò ní fùkù mùkimbà kèlè nóddò rő nyälü. »

¹⁵ Urò ìí ale kóró náambénà ndònzì rí dhu nóddò dő atdyúya nyú nà, ndíní ì ala tí. Ndirò abádhí kóró náambénà nga níre dő affya ò ngàtsi ní Yüwanì ràrì ndi Krístò. ¹⁶ Ní, Yüwanì adù àtìná kóró ì ale ní : « Ìma, ma mí bàtizò núbhò fùkù idha ní. Pbétù, dzidu dő rírá ale ríí obi nà ròsè dùdu nă. Ma màká nzá munga kàpfò rő kàyitò-mbí mà. Ndi ale náaraya bàtizò núbho rő fùkù Ìlílá-Alafí ní, ndirò kàzù ní. ¹⁷ Kälü ònyù-ònga t'ílèta tó kanyà-tidò fóná, ndíní ndipfo tí nganù-kpò ní kéléna ò rò. Ní, kùnduya nganù-kpò-tsù pbìndà óngòlì ò, ndàdù dzéngéléna núbì ìnzí aráve ádrùngbă kàzù ò. »

¹⁸ Wò dhu bhèyi ní ndi, Yüwanì náaráná Ídzi Màkürù núndò rő ìndrù tò. Kàránà ìndrù àká 'òkò tí dhu nóvò rő ìndrù tò. ¹⁹ Nírò ní ndi Yüwanì adù lìwalì Hèròdè bhà nzérenga nóvò kà tò, adòná-ve Hèròdiyà kàko dhu-okú dò rò, ndirò abho kífá ngùkpà dhu-okú dò rò. ²⁰ Ní, Hèròdè adù dhu àfa táfídš atdídd nyú ròsè, ndàbhù Yüwanì kosò imbi ò.

Yēsù rĩ bàtizò nálǔ dhu

(Màt 3.13-17; Mrk 1.9-11; Yùw 1.32-34)

21 Kóró ale níitdègu bàtizò nálǔ, ní Yēsù adù bàtizò nálǔ átò. Ní, Yēsù rĩ ndìtsò òná kàsùmì ð, òrù-akpà-tsù náangbe ndì, 22 Hìlǎ-Alafí ràdù ifo òrù rò, àmbò tó òfò ð, ndàdi kàdǎ. Ndirò, ale-tù náadù ndirì òrù-akpà ò rò, ndàti : « Nyi ní Idhùdu, atdíðǎ ma mózè, nyìkpódu nòfò dhu ònzi arí ale. »

Yēsù t'ábhúna-òvò

(Copt 5; 11.10-27; Màt 1.1-17)

23 Yēsù rĩ pbìndà kasu nópè òná kàsùmì ð, kàbhà atò níí mbèmbè ìbhu kumì tí ndì ndáhù ró. Ní indrù ongonà dhu ìrè Yēsù ràrì Yòzefù t'ídhùnà. Yòzefù níí Heli t'ídhùnà. 24 Heli níí Mátati t'ídhùnà. Mátati níí Lawì t'ídhùnà. Lawì níí Mèleki t'ídhùnà. Mèleki níí Yanà t'ídhùnà. Yanà níí Yòzefù t'ídhùnà. 25 Yòzefù níí Mátatiyà t'ídhùnà. Mátatiyà níí Àmòsè t'ídhùnà. Àmòsè níí Nàhumù t'ídhùnà. Nàhumù níí Èsili t'ídhùnà. Èsili níí Nàgayì t'ídhùnà. 26 Nàgayì níí Matì t'ídhùnà. Matì níí Mátatiyà t'ídhùnà. Mátatiyà níí Simeyì t'ídhùnà. Simeyì níí Yòsè t'ídhùnà. Yòsè níí Yudhà t'ídhùnà. 27 Yudhà níí Yòwanà t'ídhùnà. Yòwanà níí Resà t'ídhùnà. Resà níí Zèrùbàbeli t'ídhùnà. Zèrùbàbeli níí Sàrtiyèlè t'ídhùnà. Sàrtiyèlè níí Nerì t'ídhùnà. 28 Nerì níí Mèleki t'ídhùnà. Mèleki níí Adì t'ídhùnà. Adì níí Kòsamà t'ídhùnà. Kòsamà níí Èlimàdamù t'ídhùnà. Èlimàdamù níí Eri t'ídhùnà. 29 Eri níí Yèsawà t'ídhùnà. Yèsawà níí Èliyèzerì t'ídhùnà. Èliyèzerì níí Yòrimù t'ídhùnà. Yòrimù níí Mátatà t'ídhùnà. Mátati níí Lawì t'ídhùnà. 30 Lawì níí Simiyoni t'ídhùnà. Simiyoni níí Yudhà t'ídhùnà. Yudhà níí Yòzefù t'ídhùnà. Yòzefù níí Yònamà t'ídhùnà. Yònamà níí Èliyàkimù t'ídhùnà. 31 Èliyàkimù níí Mèleyà t'ídhùnà. Mèleyà níí Ménà t'ídhùnà. Ménà níí Mátatà t'ídhùnà. Mátatà níí Nàtanà t'ídhùnà. Nàtanà níí Dàwudi t'ídhùnà. 32 Dàwudi níí Yèsè t'ídhùnà. Yèsè níí Òbedè t'ídhùnà. Òbedè níí Bòzà t'ídhùnà. Bòzà níí Sàlmònì t'ídhùnà. Sàlmònì níí Nàsonì t'ídhùnà. 33 Nàsonì níí Àmìnàdabhù t'ídhùnà. Àmìnàdabhù níí Àdìminì t'ídhùnà. Àdìminì níí Arnì t'ídhùnà. Arnì níí Hèsròmì t'ídhùnà. Hèsròmì níí Pàrezi t'ídhùnà. Pàrezi níí Yudhà t'ídhùnà. 34 Yudhà níí Yàkòbhò t'ídhùnà. Yàkòbhò níí Ìsakà t'ídhùnà. Ìsakà níí Àbràhamù t'ídhùnà. Àbràhamù níí Terà t'ídhùnà. Terà níí Nàhorì t'ídhùnà. 35 Nàhorì níí Sèrugù t'ídhùnà. Sèrugù níí Rewù t'ídhùnà. Rewù níí Pèlegì t'ídhùnà. Pèlegì níí Èberì t'ídhùnà. Èberì níí Selà t'ídhùnà. 36 Selà níí Kàyinanà t'ídhùnà. Kàyinanà níí Àrúfasadi t'ídhùnà. Àrúfasadi níí Semù t'ídhùnà. Semù níí Nùwà t'ídhùnà. Nùwà níí Lámekì t'ídhùnà. 37 Lámekì níí Mètùsilà t'ídhùnà. Mètùsilà níí Ènòkà t'ídhùnà. Ènòkà níí Yèredè t'ídhùnà. Yèredè níí Mähèlèlì t'ídhùnà. Mähèlèlì níí Kàyinanà t'ídhùnà. 38 Kàyinanà níí Ènòsà t'ídhùnà. Ènòsà níí Setì t'ídhùnà. Setì níí Àdamù t'ídhùnà. Àdamù nabhòlò níí Kàgàwà.

Pfõmvo rĩ Yësù-afí númvũ dhu
(*Opt 3.1-6; Mât 4.1-11; Mrk 1.12-13*)

4 ¹Īlĭlā-Alafí nírā ndì rórò, Yësù náadù ndì Yòròdanì tó idha-akpà ò rò, ndì Īlĭlā-Alafí ràdù ndùndà ndàrà rùngù ò. ²Ní ányì, Pfõmvo núumvú kà-afí ìfó kumì idhò tí. Kòkòrí idhó-yà núudà ìnzí kà rònyè atdí dhu mà, àwù ràdù kàlù atdídō. ³Ní ndì kàsùmì ð, Pfõmvo náati Yësù ní: «Nyi nyapé ìĩ Kàgàwà t'ídhùnà tí, ní úgèrè pé wòrí odu ròngò m̀gati tí.» ⁴Ní, Yësù adù dhu àdu kà tò, ndàti: «Kàgàwà bhà Andítá rätina: «Īnzí ní m̀gati kèlè ndì ìndrũ bhà ìpìrõnga òdò ràdù.»» ⁵Pfõmvo náadù kàbhũ ràrà òrú nyú ndì nángbe ngari ò, ndàdù kàbhũ ràndà yà adzi dō ádròdrò kámá tó pbìrì kóró ákè kàsùmì ð tí. ⁶Kàdù àtìnà Yësù ní: «Ma mí nyabhũ nyonyè idzi kóró kākàrí pbìrì dō, nyadù àdi i pbìrì tó ádròdrõnga mà, òyá ònzì mànà dō kóró. Ka kibho wà ka idù, ní ma màdù kàbhũ ma mòzè ale tò. ⁷Nírò, nyi nyapé nyòkò ònzidù, nyifũ ima, ní ma mí kòkòrí dhu núbhò kóró ìndù.» ⁸Ní Yësù adù òte àdu kà tò, ndàti: «Andítá rätina: «Dhu àkà nyifũ Ádrùngbàle, pbùkù Kàgàwà, nyadù kà kèlè núle atdíró.»» ⁹Tdítdō, Pfõmvo adù Yësù àbhũ ràrà Yèrùsàlemà tó kigò ò, ràrà àhu Kàgàwà bhà idza tó m̀narà dō. Kàdù àtìnà Yësù ní: «Nyi nyapé ìĩ Kàgàwà t'ídhùnà tí, ní òbè nyi ìrò rò nyisì obvò. ¹⁰Andítá rätina:

«Kàgàwà ràdù pbìndà màlàyikà návi ròdò ngbõnũ.»

¹¹Ndirò, ndì Andítá rätina tdítdō:

«Abádhí rĩ nyitdù òtsúya-tsíró,
akye odu abhũna pfõnũ ràvo ní^b.»»

¹²Ní, Yësù adù dhu àdu Pfõmvo tò, ndàti: «Kàgàwà bhà Andítá rätina: «Īnzá dhu àkà nyumvũ Ádrùngbàle pbùkù Kàgàwà-afí^c.»»

¹³Ní Pfõmvo níitdègu Yësù-afí númvũ kóró otu ð, ní kàdù àrà itse Yësù-tí rò, ràrà àhu ngätsi kàsùmì náraya ndìbhò dhu ò.

Yësù rĩ ndòpè ndùdhe dhu ìndrũ tò Gàlìlayà tó pbìrì ð dhu

(*Ìsa 61.1-3; Mât 4.12-17; Mrk 1.1-15*)

¹⁴Wò dhu-dzidò, Yësù náadù ndì Gàlìlayà tó pbìrì ò, iwà Īlĭlā-Alafí nírā ndì pbìndà ádrùngbànga tó òbì ní rórò. Ní kà rǒnzina dhu-òyĩ núugà ndì kóró ndì pbìrì ð. ¹⁵Kàránà dhu núdhe rò ìndrũ tò Pbàyàhúdì tó unduta-dzà ð rò, kóró ale ràdù òwu ndì kèlè nífũ rǒ.

Nàzàretì ð bhà rĩ 'ùvò ìnzí 'a'u tí Yësù dhu

(*Mât 13.53-58; Mrk 6.1-6*)

¹⁶Wò dhu-dzidò, Yësù náarà Nàzàretì tó pbanga yà ndì nyú ndì ndavì ònà ò. Ní, sàbatù-idhò ð, kàtsù unduta-dzà ò, yà bìlì ndì ndarí ònzina dhu

^b 4.11 Zàb 91.11-12 ^c 4.12 Tòr 6.16

bhëyi. Ní, kiva ndi ndidè, ndíni ndi ndozú tí Kàgàwà bhà Andítá. ¹⁷Ní, ka kadù nabi Ìsayà náandí bhùkù nábhù kà-fó. Ní, kängbe ndi bhùkù, ndàdù isí yà dhu bhëyi ka kándí dhu òná ngari dǒ :

¹⁸ « Ádrùngbàle bhà Ìlilá-Alafí rǐi dudu.

Kùtri ima, ndíni ma muno tí pbìndà Ídzì Mākürù nākūtále tò.

Kívi ima, ndíni ma mowò tí imbi ò ka kúsò ale nùkùlò ka kí dhu i ale tò, madù ndùmùndúmú-nyìkpó rǐ ì nùngbè dhu nóvò i ndùmùndúmú tò.

Kívi ima, ndíni ma mukolo tí yà ròyá ka karávu ale, ino-kàsù ǒ rò,

¹⁹ madù ndi, Ádrùngbàle Kàgàwà rǐ pbìndà ídzìnga náví ìndrù tò òná ato nóvò ìndrù tò^d. »

²⁰Wò dhu-dzidǒ, Yèsù adù wòrí Andítá nàpbi, ndàdù àdunà unduta-dzà ǒ arí kasu ònzi ale-fò ò, ndàdù àdi obvò. Ní wò unduta-dzà ǒ ìi kóró ale náadù nyìkpóya núdi Yèsù rǒ tí. ²¹Nírò ní ndi Yèsù adù ɔte òpè, ndàti abádhí nǐ: « Wò nyí nyìrì ma mójùna ró Andítá nākà wà indo. »

²²Ní kóró ale náa'u wò Yèsù rùnno dhu, idho ràdù ì ùkò kà-li'ò rò ráhù ídzi ɔte níri ìyì rò. Abádhí ambénà àtìna dǒ: « Tí obhó Yòzefù t'ídhùnà nyú wò? »

²³Ní, Yèsù adù àtìna abádhí nǐ: « Obhó tí, nyí nyíne ìi nyùnò yàri mbàyi idù, nyàti: « Mùngangá, ígù pé nyi nyi-tírò. » Ndirò, nyí nyíne ìi nyàti ima nǐ átò: « Mǎ mírì wà Kàpèrnàwumù tò kigò ǒ nyi nyónzi kóró dhu. Nírò, ónzi pé i dhu átò yà fùkú kigò ǒ. » ²⁴Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìna: « Ma mí kèno kprangba fùkù, obhó dhu nyú ní ndi: Kàgàwà bhà atdí nabi mà nākǒ ka karí nǐ mbèyi yà ndi nyú ka kùgù òná pbanga ǒ. ²⁵Ma mí obhó dhu núnò fùkù: Nabi Èliyà bhà ato ǒ, abvo-ayí nǐi inè ibí nyú Pbàisràyéli tò pbìri ǒ. Ndi ato ǒ, igye náadi ìnzì ndikǒ ìbhù ato dóná azà àbì nà tí, ádrùngbà àgǎyi ràdù ìtsì kóró ndi pbìri ǒ. ²⁶Ní, Kàgàwà náavi nzá nabi Èliyà ràrà kóró i abvo-ayí-bvù. Pbétù, kǎdù kòvì ràrà pbìndà ní Sìdonà tò pbìri ǒ Sàrèpatà tí kátina kigò ǒ atdí abvo-ayi kèlè. ²⁷Ndirò, Kàgàwà bhà nabi Èlisà bhà ato ǒ, kíkítále nǐi inè ibí nyú Pbàisràyéli tò pbìri ǒ. Ní, abádhí nzínzi ǒ atdí ale mà rǒ kíkí náagù nzá. Pbétù, róná kíkí náagù ní Sìriyà tò pbìri ǒ atdí ale, Nàmanì tí kátina kèlè. »

²⁸Ní, wò Yèsù ùnò dhu ì ìrì rò, kóró wò Pbàyàhúdì tò unduta-dzà ǒ ìi ale náakó atdí. ²⁹Ní abádhí adù ìvǎ, 'adhà Yèsù, 'ìpfo kigò ò rò. Ndi dhu-dzidǒ abádhí adù ùpo kà nà ndi kigò ka kòsì dóná pbìri dò-tsirò ò, ndíni 'idzi tí ka ròbòlò pbìri-ongò rò, ràrà ìtsì pbìri-pfò ò. ³⁰Pbétù, Yèsù adù ndàwili abádhí nzínzi ǒ rò, ndàdù àrà fìndá dhu nǐ.

Yèsù rǐ nzére-alafí náarávu róná ale nígù dhu

(Màt 4.13-16; 8.14-18; Mrk 1.21-39)

³¹Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náarà Kàpèrnàwumù tò kigò ò, Gàlilayà tò pbìri ò. Ní ányì kǎdì, ndàmbe dhu núdhe dǒ ìndrù tò sàbatù-idhò ǒ. ³²Ní

^d 4.19 Ìsa 61.1-2 ^e 4.27 2Ká 5.1-14

kóró ale idho núuko atdíđ, kà rĩ dhu núdhě ádrùngbàle bhěyi nídhunĩ. ³³Ndirò, nzére-alafĩ náarávu róná atdí ale níĩ unduta-dzà ǒ. Ní, ndi ale akù àrĩ nyú tí ndàti : ³⁴« Àà ! Ádhu nyi nyòzè mǎ nà Yèsù, Nàzàretì tó kigò ǒ alé ? Nyi nyirà tí tséka nyi nyòtdí tí ? Ma m̀ni wà dhu mběyi nyú nyi r̀rĩ àdhi. Nyi ní Kàgàwà bhà Ìlĩlǎ ale. » ³⁵Ní, Yèsù náarù ǒrú tũna nyú nà wò ale ò rĩĩ nzére-alafĩ dǒ, ndàti : « Ìnè ! Áhũ wò ale ò rò ! » Ní wò nzére-alafĩ níubvú wò ale-ǒnga kóró ale-ǒnzĩ, ndàdù àhu kà-ò rò inzà ndì ndònzì atdí nzére dhu mà kà-rǒ rórò. ³⁶Ní, kóró ale idho núuko atdíđ, 'àdù àmbe ǒte dǒ nzínziya ǒ, 'àmbe àtìnà dǒ : « Ìngbà dhu bhěyi ǒte-tidò wò ? Wò ale rĩ dhu náyǎ nzére-alafĩ tò ádrùngbàle bhěyi, ndirò ádrùngbànga tó ǒbi nyú nà, i nzére-alafĩ ràdù ùvò indrũ ò rò ! » ³⁷Ní, Yèsù-òyĩ náadù ndùgà kóró Gàlìlayà tó pbìrì ǒ.

Yèsù rĩ ábhǒ ale nígũ fiyó andi ǒ rò dhu

(Màt 8.14-17 ; Mrk 1.29-34)

³⁸Wò dhu-dzidǒ, Yèsù náahù unduta-dzà ò rò, ndàdù àrà Simoni bhà idza. Ányì idzá, Simoni bhà aguna-àyi níĩ atdíđ kàzù ùtò ndì òna nǎ ró. Ní, ka kadù Yèsù návi, ndíni ka nígú tí. ³⁹Ní, ányì-dza ndì ndòtsù rò, Yèsù náagú ndì aguna-àyi dǒ, ndàdù òrù ǒrú tũna nyú nà kàbhà andi dǒ, ndi andi ràdù ògù. Ní, wò aguna-àyi adù ndìvǎ ányìrǒ rò tí ndòyè ònyù indrũ tò. ⁴⁰Adyifò ròtsù rórò, yà dhèdhèrò andi-tidò nà ale nà rĩ idzàya ònǎ kóró ale, níiwú i anditále nà Yèsù-ti'ò. Ní, Yèsù núuli ǒtsúna i anditále dǒ, i ale ràdù ùgu. ⁴¹Nzére-alafĩ náadù ùvò átò ibi anditále ò rò, 'àdù òwu ùkũ rǒ, 'àmbe àtìnà dǒ : « Nyi ní Kàgàwà t'ídhùnà ! » Pbétù, Yèsù náarànà òrù rǒ i nzére-alafĩ dǒ, ònzì ndàdù abádhí à'ù ròtè, iwà abádhí ǹni ndì r̀rĩ Krístò nídhunĩ !

Yèsù rĩ Kàgàwà bhà Ídzi Màkũrù núno Yùdeyà tó pbìrì ò dhu

(Màt 4.23 ; Mrk 1.35-39)

⁴²Ìnga níitdègu ubho, ní Yèsù ahù Kàpèrnàwumù tó kigò ò rò, ndàdù àrà atdí ngari lèngèlèngè rĩĩ ò. Ní, ihé-yà adù 'òpè òmè ka. Abádhí níitdègu owu kòtù, ní abádhí adù 'ùvo kàrǒ ònzì ara tí nzínziya ǒ rò. ⁴³Pbétù, Yèsù adù àtìnà abádhí ní : « Ma ka kivi, ndíni ma m̀no tí òrù-akpà ǒ Ádrùngbà kamà Kàgàwà bhà idzi tó Ídzi Màkũrù kóró kigò ònǎ. Ní ndi dhu-okú dò rò, dhu àkà marà kùnò átò ngũkpà kigò ò. » ⁴⁴Ní kǎdù ndòpè ndànò ka Yùdeyà tó pbìrì ǒ unduta-dzà ònǎ.

Yèsù rĩ pbìndà ábhàlĩ nòpè ndúnzì dhu

(Màt 4.18-22 ; Mrk 1.16-20 ; Yùw 1.35-51 ; 21.1-11)

5 ¹Atdíku, Yèsù idè Gènèzàretì tó r̀r̀r̀-bidǒ. Ní, ihé-yà adù 'àndu fkyèrǒ nyú kàtí, ndíni i iri tí kà r̀ǹona Kàgàwà bhà ǒte. ²Ní, Yèsù ala óyǒ

ibhú rèrù-bidš. I ibhú ò ì ì àwèrù náadù ifo, 'àmbe fíyó ìbhè-mbí nú'ò dš. ³Ní, Yèsù adù ùpo i ibhú nzínzi š atdí ibhú ò. Ndi ibhú ní ì Simonì bhà ibhú. Ní kǎdù Simonì àvi ròtù ibhu rèrù-bidš rò, ròndrì ake idha ò. Wò dhu-dzidš, Yèsù adù àdi ibhú ò, ndàdù ndòpè ndùdhe dhu ihé-yà tò. ⁴Ní, Yèsù itdègu ndì ndúbhi ùdhenà rǎ dhu nítò, ní kǎdù àtìna Simonì ní: « Ótù ibhú, ròndrì ádzì idha rí ì rǎ. » Wò dhu-dzidš, nyàdù nyùpe fùkú ìbhè-mbí idha ò. ⁵Ní, Simonì adù àtìna Yèsù ní: « Ádrùngbǎlé, mà mònzi kasu kurà, ìnzì màbà atdí dhu mà. Pbétù, nyì nyàvi ka dhu bhèyi, ma mí kùpè ùpè. » ⁶Ní, ìbhè-mbí ì ùpe rǎ, Simonì mà òdhína màna náadù ábhš ìbhè-íyà nyú nótšì, abádhí tǎ ìbhè-mbí rǎdù 'òpè 'ùdru ì ìbhè à'è ndì dhu ní. ⁷Simonì mà adù ngǎtsi ibhú ò ì ì òdhíya nánzi, rìwù dzùnàya ònzì. Ní, i abádhí t'òdhíya níiwú, 'àdù kǎkǎ óyš ìbhú níra ìbhè ní. I ibhú náadù 'òpè 'àmbe usu dš idha ò, ìbhè ná'è ì atdí dš òyà nídhunì. ⁸Simonì Péterù níitdègu wò dhu àlǎ, ní kǎdù ndòkò òtìyàna dš Yèsù-ònzì, ndàdù àtìna kà ní: « Ìndrì nyì itse tidú rò, Ádrùngbǎlé, ima ní nzérenгатále nídhunì. » ⁹Obhó tí, òdò níisí atdí dš nyú Simonì mà, yà atdíkpá ì fí màna kǎrǎ òdhína màna ò yà abhò nyú ì òkyè ìbhè dhu-okú dš rò. ¹⁰Simonì t'òdhína: Yàkòbhò mà, Yùwanì màna ò òdò níisí ndì dhu bhèyi tí. I kà t'òdhína ní ì Zèbèdayò bhà inzo. Pbétù, Yèsù adù àtìna Simonì ní: « Ìnzì ònzì òdò, Simonì! Ròpè ndì indo, nyì nyóngo ìndrù tǎ àwèrù tí. » ¹¹Nírò ní ndì abádhí náawù fíyó ibhú nà inga-kpa dš, 'àdù kǎrǎ foyá ì ì dhu núbhà ányìrǎ, ndì dhu-dzidš 'àdù Yèsù-owù nángu.

Yèsù rí kíkí nà atdí ale nígù dhu

(Màt 8.1-4; Mrk 1.40-45; Luk 17.12-19)

¹²Atdíku, Yèsù ní ì Gálìlayà tǎ pbìrì š atdí kígò ò. Ní, kíkí álù ngbǎna kǎrǎ atdí ale nítò ndì, ndàdù Yèsù nála. Ní kǎra, ndìtsì ndìbvù Yèsù-ònzì, ndàpǎ nyina adzikpa nyú rǎ, ndàdù ndìtsò Yèsù rǎ ndàti: « Ádrùngbǎlé, nyì nyòzè ka ní, dhu òfò nga nyígù ma. » ¹³Ní Yèsù agba òtsúna, ndàpǎlǎ kàngbò, ndàdù àtìna kà ní: « Íwà ma mòzè ka. Ní ógù nà ! » Ní ányìrǎ rò tí, wòrì ale rǎ kíkí náadù ndàwù. ¹⁴Wò dhu-dzidš Yèsù adù dhu ùya wò ale tò, ndàti: « Ápè nyùnò wò dhu atdí ale tò màtí. Pbétù, árà nyitè nyì nyògù dhu kùhani tò, nyadù yà Músà bhà Úyátá núùnò perè nábhu Kàgàwà tò, ndínì iwà nyì nyògù dhu navi tí kǎrǎ ale tò. » ¹⁵Wò Yèsù ònzì dhu-òyì núgà ndì atdí dš. Ní, ihé-yà náadù àndu Yèsù tí, ndínì ì iri tí kà rùnòna dhu, ndìrò ndínì kǎgù tí nyuyatsì rí ì andì. ¹⁶Pbétù, Yèsù adúnà àrà ndìvǎ rǎ, ndàrà àdi lèngèlèngè rí ì ngari ò, ndàdù àmbe ndìtsò dš ányì.

Yèsù rí ngbǎna úve ale nígù dhu

(Zàb 103.3; Màt 9.1-8; Mrk 2.1-12)

¹⁷Atdíku Yèsù adì ndàmbe dhu nùdhe dš ìndrù tò. Ní, Pbàfàrisáyò mà, Úyátá tǎ màlímó màna níiwú, 'òkò Yèsù tí. Abádhí níiwú Gálìlayà mà

Yùdeyà màna tó pbiri ð kóró pbanga ònà rò, ndirò Yèrùsàlemà tó kigò ònà rò màtí. Ndirò, yà Yèsù ríí nà Kàgàwà bhà ádrùngbànga tó òbi náaràna kàbhù rò rìgù andi nà ale fìyó andi ð rò. ¹⁸Nírò ní ndi ìndrù níwú ngbóna úve atdí ale nà ótdù dǝ ì ànò rórò. Abádhí ambénà dhu ònzì dǝ idza ì itsu tí ka, 'àdù ìlinà Yèsù-ònzí. ¹⁹Pbétù, abádhí rí kitsù tí ányì-dza dhu níí òbi tí, ihé-yà-okú dò rò. Ní, abádhí núupò kà nà idza dò, 'àdù idza dò-tsirò núngbe, 'ìfo wò ale pbìndà ótdù màna imbi rò ònà, 'àdù ìlinà ihé-yà nzínzì ð Yèsù-ònzí. ²⁰Ní, Yèsù itdègu kòrí ale ríí nà a'uta nálà, ní kàdù àtìnà wò ngbóna úve ale ní: « Yà alé, pbùkù nzérenga núbà wà ndì. » ²¹Ní, Úyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó màna náadù òko 'àmbe inga nírè dǝ afíya ò, 'àmbe àtìnà dǝ: « Ádhi pbá ale wò wò dhu bhéyi rí dhu ùnò nzére nyú Kàgàwà ní? Ádhi ndi ìndrù tó nzérenga núbà rádù inzà ní Kàgàwà kèlè atdí rò núbà ka rò? » ²²Ní, Yèsù asù abádhí tó irèta, ndàdù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàti: « Ádhu nyí nyí wòrí irèta-tidò nà afíku ò ní? » ²³Ádhu ndi isó ró'ò ùnóna ka kí rò? Tí kati: « Pbùkù nzérenga núbà wà ndì », ndirò tí kati: « Ívà nyi, nyubhi? » ²⁴Pbétù ma mòzè nyùni dhu ìnè Ìndrù t'ídhùnà ràríí ádrùngbànga tó òbi nà yà adzi dǝ, ndùbà ìndrù tó nzérenga. » Nírò ní ndi kàdù àtìnà wò ngbóna úve ale ní: « Ma mátina ìnyi ní: « Ívà nyi, nyitdù indú ótdù, nyadù àrà pbùkù! » » ²⁵Ní ányìrò rò tí, wòrí ale níivà ndì ndidè, kóró ale-ònzí, ndàdù yà ndì ka kànòna dònà ótdù nídyi, ndàdù àràna pbìndà Kàgàwà nílè rò ndì ndàrà rórò. ²⁶Ní kóró ale idhò nùuko atdí dǝ. Abádhí ambénà Kàgàwà nílè dǝ atdí dǝ, ùlè tí ì ùlè òò ní rórò, 'àdù àmbe àtìnà dǝ: « Indo mà màla dhu ní idhò rí ìndrù ùkò ní dhu! »

Yèsù rí Lawì nánzi dhu
(Màt 9.9-13; Mrk 2.13-22)

²⁷Wò dhu-dzidǝ, Yèsù ahù idza rò, ndàdù pàratà tó atdí ndòmbè, Lawì tí kátina nála pàratà t'úfótá tó bìrò ð àdi ró. Ní, Yèsù adù àtìnà kà ní: « Írà owùdu ð. » ²⁸Ní Lawì adù ndivà, ndùbhà kóró fóná rí dhu-tsí, ndàdù àrà kòwù ð.

²⁹Wò dhu-dzidǝ, Lawì adù ádrùngbà mùhendù nónzì Yèsù tò pbìndà dzá. Ányì-dzá, abádhí níí ònyè-tsùnà atdíkpá pàratà t'úfótá tó ibí pbàndómbé màna, ndirò ngùkpà ale màna. ³⁰Ní, Pbàfàrisáyó mà, fìyó Úyátá tó màlímó màna náambénà ònu dǝ nzínziya ð. Ní, abádhí ìvú dhu Yèsù bhà ábhàlì-tsù 'àti: « Ádhu nyí nyí dhu ònyu, nyàdù dhu òmvù atdíkpá pàratà t'úfótá tó pbàndómbé mà, ndirò nzérengatále màna ní? » ³¹Ní, Yèsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: « Ímbà ríí andi nà ale náarí nzì màngangà-atdyú nóho. Pbétù kàtdyú òho arí ní andi nà ríí ale kèlè. ³²Ma mírà nzà ídzi ale núnzì. Pbétù, ma mírà ùnzìnà ní nzérengatále, ndíni ì nùgèrè tí 'ùbhà fìyó nzérenga. »

Yèsù bhà irèta ònyù t'ònyuta-tsù t'útsita dǎ

(Màt 9.14-17; Mrk 2.18-22)

33 Wò dhu-dzidǎ, Pbàfàrisáyó mà, nzínziya ǎ Úyátá tó màlímó màná náati Yèsù ní: « Bâtizò núbhò arí Yùwaní bhà ábhàlì mà, fàkà ábhàlì màná náarí ònyù t'ònyuta-tsù nútsi, 'àdù àmbe 'ítsò dǎ àpàpì. Pbétù, pbùkù ábhàlì kèlè náaràdù òko 'àmbe dhu ònyù dǎ, 'àdù àmbe dhu òmvù dǎ. » 34 Ní, Yèsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: « Nyí nyirè tí dhu nyí ràràdù àdhìngbǎ ka kùndà ní mùhendù ò iwú ale nágo obi ní ìnzí ònyù nonyu tí, àzèmbè ìnè ì níí atdíkpá akpa-tsi màná òná kàsùmí ǎ? » 35 Pbétù, idhò ní'íya ìnè, yà akpa-tsi níwà ka kí abádhí nzínzi ǎ rò òná. I idhò ǎ ní ndi, abádhí núutsiya ònyù t'ònyuta-tsù. »

36 Yèsù adù yàrí mbólí náwe átò abádhí tò. Kǎti: « Ìnzí atdí ale mà ràdù kèlèmù tí ndi ndílinà dhu nífa mberù-òwútá ǎ rò, ndàdù àpbanà mberù-ayí ǎ. Kǎpe kònzí ndi dhu bhèyi, ní ràdù ndi mberù-òwútá nínta ìnzá tí. Ndirò, ndi kèlèmù mà rí nzí àdù ì àko mberù-ayí nà. » 37 Ndirò, ìnzí ka kádù ònyù-òwútá nùdhò andu-ayí ò, akye ndi ònyù níwuna i andu-ayí ò, ràdù i andu nòtrè, ndi ònyù ràdù ndùfù obvò ní. 38 Nírò, dhu òfò nga kudhò ònyù-òwútá andu-òwútá ò. 39 Ndirò, ìnzí ònyù-ayí òmvù ale ràdù ndòzè ndòmvù ònyù-òwútá tdítdǎ, kà ràdù àtìná ònyù-ayí rǎrǎ ndi òvòvò nídhuní. »

Yèsù bhà irèta sàbatù-idhò dǎ

(Màt 12.1-14; Mrk 2.23-3.6; Luk 13.10-17; 14.1-6)

6 1 Atdíku, sàbatù-idhò ǎ, Yèsù mà pbìndà ábhàlì màná náakò 'àmbe owu dǎ nganù tó inga òna nǎ údà otu ǎ. Ní kàbhà ábhàlì náadù 'òpè 'òwù otu-igí dǎ ríí nganù náfa rǎ, 'àdù òwu ìnyìnà rǎ òtsúya-tsírò, 'àdù kpǎna náka. 2 Ní, ngúfe Pbàfàrisáyó náadù dhu ìvu Yèsù bhà ábhàlì-tsù 'àti: « Ádhu nyí nyí ìnzá àlè tó Úyátá návi kònzí sàbatù-idhò ǎ dhu nónzi ní? » 3 Ní, Yèsù adù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàti: « Nyí nyàpè tí obhó Dàwudì anzí atdíku, àwù nà ì fí róná ale màná rò dhu nózú? » 4 Àbadhi náatsù Kàgàwà bhà idza, ndàdù perè tí ka kùbho Kàgàwà tò mùgatì nùgù ndònyù. Kádù kùbhà átò róná ale tò, àzèmbè àlè tó Úyátá nóongó àtìná ndi mùgatì ònyù ràdù rǎrǎ pbàkùhání kèlè víya dǎ rò? » 5 Yèsù adù àtìná tdítdǎ abádhí ní: « Ìndrù t'ídhùnà, ní sàbatù-idhò dǎ ádrùngbǎle. »

Yèsù rí òtsúna ótsù ale nígù dhu

(Màt 12.9-14; Mrk 3.1-6)

6 Ngǎtsi nínganí sàbatù-idhò ǎ, Yèsù náatsù unduta-dzà ò, ndàdù ndòpè ndùdhe dhu ìndrù tò. Ní, atdí ale, fangà tó òtsúna ótsù níí anyì-dzá. 7 Ní Músà bhà Úyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó màná náambénà Yèsù nándà

dǎ atdyúya nyú nà, ndíní ì ala tí kàrà tí àdù wò ale níḡù ìḡù sàbatù-idhò ǎ. Obhó tí, abádhí azè 'àbà kòbhù ì ádù dòná dhu. ⁸ Pbéttù, Yèsù núuní abádhí rírèna dhu. Ní, kǎdù àtìnà wò ɔtsúna ótsù ale ní: « fva nyi, nyidè ndoró kóró ale-ònzí. » Ní, wò ale adù ndivà, ndidè wò Yèsù itè ró. ⁹ Wò dhu-dzidǎ, Yèsù adù àtìnà abádhí ní: « Ma mí dhu níwù tsùkú: àlè tó Uyátá návi tí àvì kònzì ídzì dhu mà, ndirò ngàtsi ní kònzì nzére dhu mà ìndrù tò? Ndirò, kǎvi tí àvì kíḡù ìndrù bhà ípírɔnga, ndirò ngàtsi ní, kubhà ndi ale ròvè? » ¹⁰ Wò dhu-dzidǎ, Yèsù andà kóró kòrí ale dò nga, ndàdù àtìnà wò ɔtsúna ótsù ale ní: « Ígba ɔtsúnú ! » Wò ale náadù ɔtsúna nígbà: ndi ɔtsúna ràdù ndàto, ndòḡù. ¹¹ Pbéttù, abádhí náakó atdíǎ, 'àdù 'òpè 'àḡò ì nzínziya ǎ, àdhu mà àkǎ ì rònzì Yèsù-rǎ dhu dǎ.

Yèsù rí pbìndà atdí kumì dòná ɔyǎ nà uvitatále nóvò dhu

(Màt 10.1-4; Mrk 3.13-19; Kas 1.13)

¹² Atdíku Yèsù núupò pbìrì dò, ndàrà ndítsò. Ní, kǎdì ànyì, ndítsò ndì kurà Kàḡawà rò. ¹³ Ní inga núbho rò, Yèsù núunzi pbìndà ábhàlǎ, ndàdù atdí kumì dòná ɔyǎ nà ale nóvò nzínziya ǎ rò. Kǎdù abádhí ɔvò nóvò uvitatále tí. Yàrí ní ndi ì ale-ɔvò: ¹⁴ Sìmonì, yà Yèsù adù ɔvòna nóvò átò Péterù tí mà, adònà Àndèryè màna. Yàkòbhò mà Yùwanì nà. Filipò mà Bàrtòlòmàyò nà. ¹⁵ Mátayò mà, Tàmasi nà. Yàkòbhò, Àlùfayò t'ídhùnà mà, Sìmonì, yà atdíǎ ndì nuyénà fíyó pbìrì dǎ ale màna. ¹⁶ Yudhà, Yàkòbhò t'ídhùnà mà, Yudhà Ìskàriyòtà, yà Yèsù nípfò ndàbhù òmvù-fó màna.

Yèsù rí dhu núdhè, ndàdù àrà andi nà ale níḡù rǎ dhu

(Màt 4.23-25; 5.2-12; Mrk 3.7-13)

¹⁷ Wò dhu-dzidǎ, Yèsù mà, pbìndà atdí kumì dòná ɔyǎ nà uvitatále màna náawú pbìrì dò rò, 'iwù ùvò kyèngyèrè dǎ, yà ábhǎ ngǎkpa pbìndà ábhàlǎ ríí ró. Ànyì rǎ, ábhǎ ihé-yà nííí átò. Í ale níiwù Yùdeyà tó pbìrì ò rò, Yèrùsàlemà tó kíḡò ò rò, ndirò ádrùngbǎ rèrù-bidǎ aríí kíḡò, Tìrò mà Sìdònà nà tí kátina ò rò. ¹⁸ Abádhí níiwù, ndíní ì iri tí Yèsù rùnɔna dhu, ndirò, ndíní kíḡú tí nzínziya ǎ ríí andi nà ale. Ní Yèsù adù abádhí nzínzi ǎ nzére-alafí náarávu ròyá ale níḡù. ¹⁹ Kóró ale, yà andi nà ríí, nóowúnà 'òzè rǎ 'àpbàlǎ Yèsù-ngbò. Obhó tí, kà-nyutsi rò ráhù ádrùngbǎnga tó ɔbì náaràna kóró ale níḡù rǎ fíyó andi ǎ rò.

Hirò nònzíya ale mà, àpbè ǎ okoya ale màna

(Màt 5.1-12)

²⁰ Wò dhu-dzidǎ, Yèsù adù pbìndà ábhàlǎ dò nga àndà, ndàdù àtìnà ì ábhàlǎ ní:

« Nyí nyònzì wà hirò yà nǎkù tí nyí nyíí rò,
Kàḡawà nóɔnyuya idzi dèkú nídhuní.

- 21 Nyĩ nyònzì wà hirò yà àwù nà nyĩ nyarí kòmbí rò,
nyĩ nyulèya ònyè ní nídhuní.
Nyĩ nyònzì wà hirò yà nyĩ nyarí òdzi kòmbí rò,
nyĩ nyokoya ɣbótá ǔ nídhuní.
- 22 Nyĩ nyònzì wà hirò yà ìndrũ nón-drò nyĩ, 'àdè nyítu nzínziya ǔ rò,
'àdè òwu dhu ɛnò rǔ nyĩ ní, ndirò 'àdè òwu nyǒzè rǔ nzére
ale tí Ìndrũ t'ídhùnà-okú dò rò rò.
- 23 Nyàbhũ idhèku rìka ndi, ndirò nyòbhè nyĩ dhèdhe-okú dò rò, fùkú
perè ní'íya ádrùngbá nyú òrù-akpa ò nídhuní. Obhó tí wò
dhu bhèyi tí abádhí t'ábáyá náavù pbànábí rǔ.
- 24 Pbétù, nyĩ nyí'í àpbè ǔ, nyĩ ònzítale tí rò,
nyĩ nyábà wà nyàbhũ rí nyònzì hirò dhu nídhuní.
- 25 Nyĩ nyí'í àpbè ǔ yà kòmbí nyĩ nyarí ònyè nà abhàbhó rò,
nyĩ nyokoya àwù nà nídhuní.
Nyĩ nyí'í àpbè ǔ, yà kòmbí nyĩ nyarí òko ɣbótá ǔ rò,
nyĩ nyokoya izu ǔ, ndirò nyàdè àmbe òdzi dǔ nídhuní.
- 26 Nyĩ nyí'í àpbè ǔ yà kóró ale náarí nyílè rò,
ndi dhu bhèyi tí, abádhí t'ábhúya níilè títò tó pbànábí nídhuní'f. »

Yèsù rí dhu núdhè òmvù nózè ka kí dhu dǔ dhu

(Mât 5.38-48; 7.12a)

27 « Pbétù, nyĩ yà nyĩ nyí ma múnɔna dhu níri rò, ma máтина nyĩ ní: Nyòzè fùkú òmvù. Nyònzì ídzìnga yà nyĩ nón-drò ale tò. 28 Nyàso nyòfù arí ale. Ndirò, nyítsò nyĩ nyèdhũ arí ale dǔ. 29 Atdí ale náapé atdídhená binu-bhu nópbi, ní ágèrè ngàtsi kà rǔpbì átò. Ndirò, atdí ale náapé pbùkù ɔrú mùdzarè nídyì, ní àpè nyúvò nyi ìnzì kà rìdyì pbùkù sìmisi átò. 30 Dhu nònzì funú ale tò dhu àkà nyarà ndi dhu àbhũ rǔ. Ndirò, atdí ale náapé indú dhu nídyì, ní dhu àkà nzá nyudyǔ ka. 31 Ónzì dhu ngùkpa ale tò àdhàdhì nyi nyòzè abádhí rònzì ka indù dhu bhèyi. 32 Nyĩ nyapé yà nyĩ nózè ale kèlè nózè, ní nyĩ nyèrè tí nga nyĩ ràràdè ídzìnga nábà àbà? Nzéreatále mà nózè yà ì nózè ale átò! 33 Ndirò nyĩ nyapé ídzìnga nónzi yà fùkù arí kònzì ale tò tí, ní nyĩ nyèrè tí nga nyĩ ràràdè ídzìnga nábà àbà? Nzéreatále mà náarí dhu ònzì átò ndi dhu bhèyi tí! 34 Nyĩ nyapé dhu àwũ yà nyĩ nyà'ù ndi dhu àdu rádù fùkù ale tò tí, ní nyĩ nyèrè tí nga nyĩ ràràdè ídzìnga nábà àbà? Nzéreatále mà átò náarí dhu àwũwũ yà fíyò rádù kàdu ale tò! 35 Pbétù nyĩ, nyòzè fùkú òmvù, nyàdè ídzìnga nónzi fíyò. Ndirò, nyàdè nyèwũ dhu ìndrũ tò, ìnzá nyĩ nyèrè nga abádhí rádùna fùkù dhu dǔ rǔrǔ. Ndi dhu bhèyi ní ndi, nyĩ nyabáyá ádrùngbá perè. Ndirò Kàgàwà, yà kóró dhu dǔ arí'í ale náanziya nyĩ pbìndà inzo

^f 6.26 Ìsa 5.22

tí. Obhó tí, kǎrí ídzìngà nónzì yà ìnzì arí fíyò ka kònzì dhu tó ídzìngà núní ale tò, ndirò nzére dhu ònzì arí ale tò màtí átò. ³⁶Nyàvi fùkú ídzìngà ìndrù tò, àdhàdhì Àbaku Kàgàwà náarí kàvì dhu bhèyi. »

Yèsù rí dhu núdhè ìndrù-ànyà t'ítàtá dš dhu

(Màt 7.1-5)

³⁷«Dhu àkǎ nzá nyùnò ìndrù-ànyà, akye Kàgàwà náaraya ànyàku ùnò nì. Dhu àkǎ nzá nyítàtá anyà ìndrù dš, akye Kàgàwà náaraya anyà itàtá dükú nì. Dhu àkǎ nyǎbà dhu ìndrù tò, ndínì Kàgàwà náadùya tí dhu ùbà fùkù. ³⁸Dhu àkǎ nyǎbhù fùkú ríí dhu ìndrù tò, ndínì Kàgàwà adùya tí dhu àbhù fùkù. Ka kitròya dhu fùkú ísòwù ò ídzì mǔgèrè š, ràlè, ròyi ndì, kadù òsònà, kape, kadù ìranà mbèyi nyú. Obhó tí, ka kudhèya dhu fùkù àdhàdhì yà nyí nyarí dhu núdhè ngǔkpà ale tò òná mǔgèrè š. »

³⁹Yèsù adù yàrí mbólí ùnò átò abádhí tò, ndàtì : « Atá ndùmùndùmú t'ádù ngǎtsi ndùmùndùmú núnà ùnda ? Ìnzì akekpá màtí : abádhí ràdù 'àwà šyš kórš íbhu ò. ⁴⁰Ìnzì atá ábhàlì bhà ìrèta mà náaróse pbìndà màlímò bhà ìrèta dònà. Pbétù, mbèyi ka kùdhe dhu fìndà ábhàlì bhà ìrèta ràdù àkǎkǎ pbìndà màlímò bhà ìrèta nà. ⁴¹Ádhu nyí nyádù nyoze nyala òdhìnu-nyìkpó ò ìtsì kǐkš-ngba kèlè, ìnzì nyádù nyìkpónu ò ìtsì itsukpó-tsùdó-ngba nyú nínè nì ? ⁴²Nyí nyádù àtìna ìngbà dhu bhèyi òdhìnu nì : « Òdhí, ìsè midyi nyìkpónu ò ríí kǐkš, » àzèmbè nyí nyongó rí ìnzì nyí nyí nyìkpónu ò ríí itsukpó-tsùdó-ngba nyú nínè ró ? Ìnyí, šyšyš idàna nà alé, ídyì pé nyìkpónu ò ríí itsukpó-tsùdó-ngba angyi, ndirò ní ndì nyí nyádù òdhìnu-nyìkpó ò ríí kǐkš nídyì nyí nyí tí dhu nála mbèyi. »

Yèsù rí dhu núdhè itsu núní ka karí kpóna rš dhu dš dhu

(Màt 7.16-20; 12.33-35)

⁴³Wò dhu-dzidš, Yèsù adù àtìna : « Ìnzì ídzì itsu-tidò ràdù nzére itsukpš n'ò. Ndirò, ìnzì nzére itsu-tidò ràdù ídzì itsu-kpš n'ò. ⁴⁴Kórš itsu-tidò núní ka karí kpóna nyú rš. Ìnzì ka kádù mùtìnì-kpš nópè ilé dš, ndirò ìnzì ka kádù vinyò-kpš nópè okpèna nà itsu dš. ⁴⁵Ídzì afína nà ale náafí ò rò aráhù dhu ní ídzì dhu. Ndirò, nzére afína nà ale náafí ò rò aráhù dhu ní nzére dhu. Ale-tsù náarí òrina dhu ní ale-afí rùbhi ìrèna rš atdídš dhu. »

Šyš idza-tidò tó mbólí

(Màt 7.24-27)

⁴⁶« Ádhu nyí nyarí mitdè, nyámbe àtìna dš : « Ádrùngbàlé ! Ádrùngbàlé », ìnzì nyádù ma múnóna fùkù dhu ònzì ní ? ⁴⁷Ma mí pé tídu ò rírà ale, ndirò ma múnóna dhu, ndàdù ndì dhu ònzì, ní ràdù ndòfò nà ale nítè fùkù. ⁴⁸Ndì ale níli ndì yà pbìndà idza napè ndòsì ale bhèyi. Kǎgyè pbìndà idza-bhu mbèyi nyú ndàrà isì bhalabhala dš, ndàdù idza-pfò nórù ndì

bhalabhala dǎ. Ní, igye níkǎ, idha rùtù nǐ rò, idha náakpà ndi idza-pfǎ, ìnzǐ ngbǎna mà ràdù ndàyà, mběyi nyú ka kasì ndi idza nídhunǐ. ⁴⁹Pbétù, ma múncna dhu níri rí, ìnzǐ ndàdù ndi dhu nónzì ale, níli ndì yà adzi-ví ǎ p̀b̀ìndà idza nasì inzà ndì ndògyè bhùna rórò ale bhěyi. Igye níkǎ, idha rùtù nǐ rò, idha náakpà ndi idza-pfǎ, ràdù ndùgòlò ànyìrǎ rò tí, ràdrù ndì atdíǎ. »

Yèsù rǐ p̀b̀anówí tó ádr̀ungbǎle bhà kasutále nígǔ dhu

(Màt 8.5-13; Yùw 4.46-54)

7 ¹Yèsù níitdègu yà ndì ndúbhi ù̀ǹnà rǎ ìndr̀ù tò dhu t'úǹta níto, ní kǎdù àrà Kàp̀èrnàwumù tó kigò ò. ²Ányì, P̀b̀arómá tó p̀b̀ìrì ǎ atdí miyà p̀b̀anówí dǎ ádr̀ungbǎle bhà kasutále nííí afína rǎ ka kódcna ró. Ndirò ndi kasutále nííí atdíǎ kòzè. ³Ní wò ádr̀ungbǎle níitdègu Yèsù dǎ ka kúnncna dhu níri, ní kǎvi P̀b̀àyàhúdí nzínzì ǎ ngúfe p̀b̀akùr̀ù ròwù Yèsù nánzì, ndíní ìra tí p̀b̀ìndà kasutále nígu. ⁴Kǎkò p̀b̀akùr̀ù náawù ù̀vò Yèsù-tí'ò, 'àdù 'òpè 'ìtsò ì atdíǎ Yèsù rǎ, 'àti: « Yà mà nivì tinu ò ádr̀ungbǎle náká wà nycnzì dzùnàna. ⁵Ábadhi nózè tikàdò atdíǎ. Ndirò, ka ní ndi fàká unduta-dzà nábhù kòsì. » ⁶Ní, Yèsù mà náadù òwu atdíkpá kǎkò p̀b̀akùr̀ù mànà. Ní, ìkyèrǎ abádhí òkò wò p̀b̀anówí dǎ ádr̀ungbǎle bhà idza-lí'ò ì owu tí ù̀vò rórò, ndi ádr̀ungbǎle náadù òdhína nóvì ròwù dhu ù̀ǹd Yèsù tò, 'àti: « P̀b̀anówí dǎ ádr̀ungbǎle ràtina nyi ní: <Ádr̀ungbǎlé, nzítù afínù! Ìnzà ma mìli ma nyi nyádù òtsù p̀b̀ìndà idza ale bhěyi. » ⁷Ndi dhu-okú dǎ rǎ átò ní ndi, ma màdinà ìnzǐ marà ma-tírò tinu ò. P̀b̀étù, òrì atdí dhu kèlè, ní p̀b̀akà kasutále ràdù ògù ògù. ⁸Ìma nyú, yà ma mǐí rǎ, ma mǐí ìnè dùdu-tsírǎ ádr̀òdrǎ ale nà. Ndirò, ma mǐí ìnè ma marúvina p̀b̀anówí nà. Ma mapé àtina atdí mùnowì ní <Árà!> Ní kà ràdù àrà. Ndirò ma mapé àtina ngǎtsi ní <Írà!>, ní ndi tsí ràdù ìrà. Ndirò, ma mapé àtina p̀b̀akà kasutále ní <Ónzì yà dhu!>, ní kà ràdù kònzì. » ⁹Ní Yèsù níitdègu wò p̀b̀anówí dǎ ádr̀ungbǎle núǹd dhu ìri, ní idho núukò atdíǎ. Ní, Yèsù adù ndàgere ndàti yà owùna ǎ rúbhi ìwu rǎ ihé-yà ní: « Ma màtina nyí ní: ìnzà ma màpè yà dhu bhěyi a'uta-tidò nà ale nálá P̀b̀àisràyélí tó p̀b̀ìrì ǎ màtí. » ¹⁰Kǎkò p̀b̀anówí dǎ ádr̀ungbǎle nóvina Yèsù-tí'ò òdhína níitdègu 'àdù, 'ìwù ù̀vò idza, ní abádhí náatù wò andi nà ìínà kasutále iwà ògù ró.

Yèsù rǐ atdí abvo-àyi bhà ingba níkyè dhu

¹¹Wò dhu-dzidǎ, Yèsù náarà Nàyinà tí kátina p̀b̀anga ò. Kàbhà ábhàlǐ, ábhǎ ihé-yà mànà náadù kùndà ànyì. ¹²Ní, p̀b̀anga ò kótsù ró kàrà àhu rò ní ndi, ka kubhína òwu rǎ atdí abvo nà, ndíní ka kowu tí òtdùnà. Ndi abvo nííí atdí tí arǐí atdí abvo-àyi-fǎ ngbángba-abvò. Ndi p̀b̀anga ǎ ábhǎ ale nyú nííí atdíkpá ì owu ndi abvo-àyi mànà kàbhùlì ò ró. ¹³Ní ka ndì ndàla rò, Ádr̀ungbǎle Yèsù náabà izu atdíǎ kǎdǎ, ndàdù àtina

kà ní: « Nzǎdzi iyá! » ¹⁴Ní kǎdù ìndri ndàlǔ ótdù-ngbò, ka nàndò ale ràdù ìko. Ní Yèsù adù àtìna: « Mǔlě-ngbá, ma mátina nyí ní: ívà nyí. » ¹⁵Ní wò òvòvèná ale níivà ndì, ndàdi sùnátù dǎ, ndàdù ɔte nǒpè. Ní Yèsù adù kàdu íyànà-fò ò. ¹⁶Wò dhu-dzidǎ, ɔdɔ níisí kórɔ ale ò. Ní, abádhí níilè Kàgàwà, 'adù àtìna: « Kàgàwà bhà ádrùngbǎ *Nabì náhu wà àlě-nzínzì ò, ndirò Kàgàwà nírá iwà pbìndà ale-kùmbà nǒnzì. » ¹⁷Wò Yèsù ònzì dhu-òyí náadù àkǎ kórɔ Yùdeyà tó pbìrì ò, tiná arí ngǔkpà pbanga mànà.

Bàtizò nubhónà Yùwanì bhà ábhàlǐ ròwù dhu ìvu Yèsù-tsǔ dhu
(Màt 11.2-19)

¹⁸Wò dhu-dzidǎ, Yùwanì bhà ábhàlǐ náadù wò Yèsù ònzì dhu náwe kórɔ fíyɔ màlimò tò. Ní, Yùwanì náanzi óyò ale abádhí nzínzì ò, ¹⁹ndàdù òvìna ròwù dhu ìvu Ádrùngbǎle Yèsù-tsǔ 'àti: « Nyí tí yà mǎ marí òdɔna, ndíní ira tí ale? Ndirò mǎ màkǎ tí mǎdò vurò ale? » ²⁰Kǒkò Yùwanì nívì ale níitdègu ìwu òvò Yèsù-tí'ò, ní abádhí níivù dhu Yèsù-tsǔ 'àti: « Bàtizò nubhò arí Yùwanì nívì mǎ mǐwù dhu ìvu tsùnù, nyí ràtí yà mǎ marí òdɔna, ndíní ira tí ale, ndirò mǎ ràkǎ tí mǎdò vurò ale? » ²¹Wò ndì kàsùmì ò tí, Yèsù níigú ibí ale nyú fíyɔ andì mà, nzére arí ì ònzì dhu mànà ò rò. Kǎránà nzére-alafí nípfo rò ìndrù ò rò, ndàdù ibí ndùmùndùmú-nyìkpó nábhù rùngbe ì. ²²Nírò ní ndì kǎdù dhu àdu Yùwanì ìvìna ale tò, ndàti: « Nyòwu nyáwe yà nyí nyálàna dhu mà, yà nyí nyírìna dhu mànà Yùwanì tò. Kà tò nyí nyáwèna dhu ní: ndùmùndùmú-nyìkpó ràròwu 'ùngbe rò, 'adù inga àla. Ótsòtsù ale ràròwu ùgu rò, 'adù ùbhi mbèyi. Kíkí nà ale ràròwu ùgǔ rò, ìwí ràdù òwu inga níri rò. Èvǎve ale ràròwu ìkye rò, ùtdù ka kùtdù ale ràdù 'ùngbe. Ndirò, nǎkùtále ràròwu Ídzì Mǎkùrù níri rò. ²³Hirò nǒnzìya ale ní yà ìnzì rí 'àwà okúdu dò rò ale. »

²⁴Kǒkò Yùwanì ìvìna ale níitdègu 'ìvǎ 'òwù, ní Yèsù adù ndòpè ndàwe dhu ihé-yà tò Yùwanì dǎ. Kǎpè ndòngù dhu abádhí-tsǔ, ndàti: « Ádhi nyí nyawù àndàna rùngù ò? Tí awe rí ònángà núttyǎ ízò? ²⁵Ádhi nyú nyí nyawù àndàna? Tí ɔrú odziya nà mùdzarù nǎfǎ ale? Pbétù, ɔrú odziya nà mùdzarù nǎfǎ ale, 'adù òko ònzì ò, nótù nyí nyádù ádròdrò kámá-idzà ò. ²⁶Ní ádhi nyú nyí nyawù àndàna olu? Tí Kàgàwà bhà nabì? Obhó tí, nyí nyawù Kàgàwà bhà nabì nándà. Pbétù ma mátina nyí ní, iwà kà ròsè nabì dǎnǎ màtí. ²⁷Kǒkú dò rò nga ní ndì ka kandí dhu kati:

< Kòní ma mòvì pbàkà mùkèngyè angyi indù,
ndíní nyí nyúbhi òná otu nòbhòlò tí? »

²⁸Ma mátina nyí ní, yà tsìbhále nyú núugu yà adzi dǎ ale nzínzì ò, Yùwanì dǎnǎ òsè ale rí mbǎ. Pbétù, yà ákě ale tí ka kálàna òrù-akpà ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ò ale, nòsè wà Yùwanì dǎnǎ.

§ 7.27 Uvt 23.20; Màl 3.1

²⁹Yùwanì rǔncna dhu níri kóró ale, pàratà tó pbàndómbé mànà, náa'u Kàgàwà ózè ì rǔnzì dhu, 'àdù bàtizò àlǔ Yùwanì-fó. ³⁰Pbétù, Pbàfàrisáyó mà, Úyátá tó màlímó mànà náadhò Kàgàwà òzè 'ònzì dhu. Ní ndi dhu-okú dò rò, abádhí náadù nzá 'òzè 'àlǔ bàtizò Yùwanì-fó.

³¹Yà indo arí ale nyú núdhe ma mádù àdhà bhà rǔ ? Abádhí núli ì àdhà bhà bhèyi ? ³²Abádhí núli ì yà pbanga-tsidǔ ì nùndu nzónzo bhèyi. Atdídhená rádù òwu òdhiya núnzi rǔ ìkǔ ǔ, 'àti : « Mǎ mèmì mbǎ óbé tó adyi rǔgě ǔ màtí fúkù, ní nyí nyàdù nzá òbè. Ndirò, mǎ màyù mbǎ làngáyí tó adyi mà fúkù, ní nyí nyàdù nzá òdzi. » ³³Obhó tí, bàtizò nubhónà Yùwanì níira, ìnzì ndàrà ònyù nónyù rǔ, ìnzì ndàdù dhu mà nómvu. Ní, nyí nyàdù àtìnà, nzére-alafí rǔrǔrǔ kà-ò. ³⁴Ndi dhu bhèyi tí, Ìndrǔ t'ídhùnà nírà, ndàrà dhu ònyù rǔ, ndàdù dhu òmvù. Ní, nyí nyarádù kàtì òna óvò ale, ndirò atdídǔ arí ndómvu ale tí. Ndirò, nyí nyarádù kàtì pàratà tó pbàndómbé mà nzérengatále mànà ì nózè ale tí. ³⁵Pbétù, dhu-ònga t'òvòta tó obhóna náarí ndáví kà-nyutsi rò àhù dhu-otù ǔ. »

Yèsù rǔ dhu núbà nzérenga tó tsibhále tò dhu

(Màt 26.6-13; Mrk 14.3-9; Yùw 12.1-8)

³⁶Atdí Mùfàrisayò náanzi Yèsù 'òwù dhu ònyù mànà pbìndà. Ní, Yèsù arà, ndòtsù kàbhà idza, ndàdù àdi ndàmbe dhu ònyù dǔ. ³⁷Ní kòmbómbí tí, ndi kigǔ ǔ nzérenga tó atdí tsibhále níiri Yèsù rǔ dhu ònyù Mùfàrisayò bhà idzá rò dhu. Ní kǎdù ìrà àlǔbatrò tí kátina odu nǐ ka kóbhòlò tsúpà nà fónà Yèsù-tí'ò. Ndi tsúpà ò ìrǔ dhu ní ndrùù róngu akye. ³⁸Ní, kǐtsi ìde Yèsù tí olù nǎ rò, ndàdù ndòpè ndòdzì. Ní òdzi ndi ndòdzi rórò, kǎdù ndàgu ndàmbe Yèsù-pfò-ngbò nímo dǔ nyina-dha nǐ, ndàdù ùndonà dóna-ká nǐ. Tdítdǔ, kǎdù Yèsù-pfò námbo, ndàdù ndrùù róngu akye núdho dǔyá. ³⁹Ní wò Yèsù nànzina ònyù tò Mùfàrisayò níitdègu wò dhu nálà, náadù ndòpè ndàmbe àtìnà dǔ afina ò : « Yàrí ale fínà gukye Kàgàwà bhà nabì nyú tí, ní kàmbènà pé wò ngbóna núlǔ rǔ tsibhále rǔrǔ àdhi dhu núnǐ. Kàmbènà pé dhu núnǐ íyàdhiyà rǔrǔ nzérenga tó tsibhále. » ⁴⁰Ní, Yèsù apè òte ndàtì wò Mùfàrisayò nǐ : « Sìmonǐ, ma mòzè munò atdí dhu indù. » Ní Sìmonǐ adù àtìnà : « Màlimò, únò nà ndi dhu. » ⁴¹Ní Yèsù adù àtìnà : « Atdí ale náabhù fùrangà óyǔ ale rùwu fónà : atdí ale tò kǎbhù imbò miyà fùrangà-kpǔ, ndirò ngǎtsi ale tò kǎbhù imbò kumì fùrangà-kpǔ. ⁴²Ní ìmbǎ kǔkǔ óyǔ ale rǔrǔ kóró, wò ì uwù fùrangà nádù ìrǔ nǐ fangà nà rò, wò ale náadù dhu ùbà óyǔ kóró abádhí tò, ìnzì rùbho fíyó wànzá. Ní, ádhi ndi nyi nyùnì rò, kǔkǔ óyǔ ale nzínzi ǔ atdídǔ rádù wò fùrangà nùwù fíndà ale nózè ? » ⁴³Sìmonǐ adù dhu àdu Yèsù tò, ndàtì : « Ma mùnì rò, atdídǔ rádù wò ale òzè ale ní yà ábhǔ fùrangà tó wànzá ka kùbà fíndà ale. » Ní, Yèsù adù àtìnà Sìmonǐ nǐ : « Nyi nyùnò wà obhó dhu nyú. » ⁴⁴Wò dhu-dzidǔ, Yèsù adù ndàgere, ndàndà wò tsibhále, ndàdù

àtìnà Sìmonì nǐ : « Nyi nyàla tí wà wò tsìbhále, Sìmonì ? Àndà, ma mìtsù pbùkù idza, ní nyi nyìbhò nzá ale-pfò tó idha mà idù. Pbétù, wò tsìbhále nú'ò pfòdu nyìna-dha nyú nǐ, ndàdù ngbòna núndo dóna-ká nyú nǐ. ⁴⁵Nyi nyàmbònà nzá ima, nyi nyí makó rò. Pbétù, yà pbùkù idza ma mìtsùnà rò, íyàdhiyà rǐí inè pfòdu námbo rǒ ndì ndàrà ró. ⁴⁶Nyi nyìtdèná nzá akye mà dùdu-tsí ró. Pbétù, íyàdhiyà núdho ndrùù róngu akye nyú pfòdu dǒ. ⁴⁷Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, ma mí dhu nóvò kpangba indù. Wò tsìbhále návi ádrùngbǎ àzè nyú idù. Ní, ndi dhu-okú dò rò, ma màbà wà kàbhà nzérenge kóró. Pbétù, akekpá dhu ka kùbà fìndà ale bhà àzè narí áké kèlè yà fìndà dhu nùbà ale tò. » ⁴⁸Yèsù adù àtìnà wò tsìbhále nǐ : « Ma màbà wà pbùkù nzérenge. »

⁴⁹Ní kǒkò Yèsù mà rùbhi dhu ònyù rǒ màná ale náadù 'òpè 'àmbe àtìnà dǒ affya ò : « Íngbà ale-tidò yà ìndrù bhà nzérenge mà nùbà rádù ìndrù tò ? » ⁵⁰Pbétù, Yèsù adù àtìnà wò tsìbhále nǐ : « Pbùkù a'uta nígbù wà nyi. Ní árà mbèyi. »

Yèsù-owù ò ubhì vèbhále

8 ¹Wò dhu-dzidǒ, Yèsù núubhì kígbò ònǎ, ndirò pbanga ònǎ màtí. Kǎránà Ídzi Màkùrù núnò rǒ, ndàdù àrà òrù-akpá ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó màkùrù nóvò rǒ ìndrù tò. Ní, atdí kumì dóná óyò nà kàbhà ábhàlǐ mà, ²yà kípfò nzére-alafí òyà rò, ndirò yà kígbù fíyó andi ò rò ngúfe vèbhále màná, nóowúnà ùbhi rǒ atdíkpá kà màná. Yàrí ní i vèbhále-òvò : Màgàdalà tó kígbò ò Màriyà, yà àrùbhù nzére-alafí Yèsù ipfo ònà rò, ³Zǎni, Kuzà bhà ingba-tsánà. Ndi Kuzà níí Hèròdè bhà malì nòdónà ale. Ndirò níí Sùzanà mà, ibí ngùkpà vèbhále màná. I vèbhále ní yà Yèsù mà pbìndà ábhàlǐ màná ní dzùnà ònzì rǒ owúnà foyá dhu nǐ vèbhále.

Ònyù-tse òre rí ale tó mbólí

(Màt 13.1-9; Mrk 4.1-9)

⁴Atdíku, ìndrù níiwú Yèsù-tí'ò dhèdhèrò pbanga ònǎ rò. Ní, ádrùngbǎ ihé-yà náandu íí Yèsù-tí. Nírò ní ndi kǎdù yàrí mbólí náwe abádhí tò, ndàtì : ⁵« Atdí ale níivà ndì, ndàrà ònyù-tse nóre pbìndà inga ò. Ní yà ònyù-tse nóre kà rǐ inga ò ònǎ kàsùmì ò, atdídhená itse náawà i ndi inga-gìnǎ údà otu ò, ìndrù ràdù òyànga nótsì pfòya nǐ. Ndirò, àrè adù ìwu, 'ùbhì i itse otu ò rò. ⁶Ngùkpà-tsí náawà i ìmbǎ adzi rǐí dóná abho odu-kengere dǒ. Ní, i tsí nǐnga, adyifò ràdù ìtdyunà, ìmbǎ òdòdù adzi rǐí abho dòyá dhu-okú dò rò. ⁷Ndirò, ngùkpà itse náawà i okpèya nà itsukpó-vé rǐí ònà adzi ò. Ní, i okpèya nà itsu-kpó náadù àta, 'òvi atdíkpá kò ìngingà ònyù màná, 'àdù i òvi róvi ònyù nútì ìnzì ràdù ò'ò. ⁸Pbétù, ngùkpà itse náawà i ídzi adzi ò. Ní, i tsí nǐnga, 'òvi, 'àdù ò'ò, ngàtsi ràrà atdí miyà

itse nódhì rǒ. » Yěsù adù àtìnà ihé-yà nǐ tǎfídǒ: « Inga t'írìta tó bǐku nà nyǐ nyapé ìí, ní nyìrì nga mběyi ! »

Ádhu Yěsù náaránà òte rǒ mbólí ǒ nǐ?

(Màt 13.10-17; Mrk 4.10-12)

⁹Ní wòrí mbólí ì ìrì dhu-lutinǎ, Yěsù bhà ábhàlǐ níivú ndì mbólí-tì kà-tsǔ. ¹⁰Ní, Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàtì: « Nyǐ nyú, nyǐ nyúni wà òrù-akpà ǒ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi-nyutsì ndì nórù dhu. Pbétù, ngǔkpà ale tó ka karí kàwě mbólí tó ǒfǒ ǒ,

ndínlǐ abádhí owu tí inga àndà rǒ, pbétù ìnzǐ 'àdù atdí dhu mà nála,

'àdù òwu inga níri rǒ, pbétù ìnzǐ atdí dhu mà ràdù dǒya nálu^h. »

Yěsù rǐ ònyù-tsè tó mbólí-tì nàwě dhu

(Màt 13.18-23; Mrk 4.13-20)

¹¹« Yàrí ní ndì wòrí mbólí-tì: Ònyù-tsè ní Kàgàwà bhà ǒte. ¹²Atdídhéná ale núli ì yà itse náawà ì òná otu bhěyi. Kàgàwà bhà ǒte abádhí ìrì rǒ, Pfòmvo rádù ìrà, ndípfo ndì ǒte abádhí-afí ò rǒ, ìnzǐ abádhí a'u tí dhu, 'àdù ùgu. ¹³Ngǔkpà ale núli ì yà ìmbǎ adzi rǐí dòná abho odu-kengere-dò bhěyi. Kàgàwà bhà ǒte ì ìrì rǒ, abádhí rǐ kà'u dhèdhe nyú nà. Pbétù, abádhí rǐ 'àpbǎ ákě kàsùmì kèlě tí Kàgàwà bhà ǒte rǒ, ìnzǐ 'àdù kàbhù ivéna ròdì ndì afíya ò. Ní, ale-afí ùmvù rǐ dhu-tidǒ nópè ndì rǒ, abádhí rádù fíyó a'uta núbhà atdíǒ. ¹⁴Okpèna nà itsu-vé nà adzi bhěyi ì núli ale ní, yà Kàgàwà bhà ǒte níri arí, ìnzǐ yà ì ìrìnà ǒte ràdù itse nódhì. Obhó tí, yà adzi ǒ dhu-tsí tó ìrèta mà, yà adzi dǒ ònzì mà, ndirò yà adzi dǒ ka kóko dhu tó dhèdhe màna, náaràdù abádhí-afí nùtsì. ¹⁵Ídzì adzi bhěyi ì núli ale ní, yà Kàgàwà bhà ǒte níri arí atdí afíya nyú nà, 'àdù òdòná afíya ò, 'àdù 'àpba ròná ale. »

Tarà tó mbólí

(Mrk 4.21-25)

¹⁶Wò dhu-dzidǒ, Yěsù adù àtìnà: « Atdí ale mà rǐ nzǐ 'àdù tarà nóbì, ndàdù àtsì nà ìtǎ-tsi. Ndirò, kà rǐ nzǐ 'àdù kòbì, ndàdù ìlinà ara-tsi. Pbétù, ka kádù kòbì kili ǒrú, ndínlǐ idza rítsù ale-nyínga nawù tí. ¹⁷Kóró dhu tsí, yà ùru ì nuru núuviya ì k pangba. Ndirò, kóró dhu-tsí yà òdhǔ ò aróko, ní ka kuniya kóró, ràdù 'ùvi k pangba awáwù ò. ¹⁸Nyàndà nga mběyi yà fǔkù ka kúnona dhu níri nyǐ nyárí tí dhu nà. Obhó tí, dhu nà aríí abho ale náabáya dhu abho nyú ròsè. Ndirò, ìmbǎ aríí kà nà ale-fó rò ka kakòya yà kǎrí ìrèna ndì ndíí nà dhu tí dhu mà. »

^h 8.10 Ìsa 6.9

Yèsù-tsánà mà Yèsù t'ádóna mànà

(Màt 12.46-50; Mrk 3.31-35)

19 Wò dhu-dzidɔ, Yèsù-tsánà mà, kà t'ádóna mànà níwú Yèsù rĩĩ i. Pbétù, abádhí rǒwu ùvò kà-tí dhu níĩĩ obi tí ihé-yà-okú dò rò. 20 Ní, ka kadù dhu òvò Yèsù tò, kati: « Íyànũ mà adónũ mànà níkò irí. Ní, abádhí òzè 'àla ngbõnu. » 21 Pbétù, Yèsù adù àtìnà yà tiná ìĩ kóró ale ní: « Íyàdu mà, adódu mànà ní yà Kàgàwà bhà Ɔte níri arí, 'adù kùnò dhu ònzì ale. »

Yèsù rĩ àpúpú nábhũ rìdè dhu

(Màt 8.18,23-27; Mrk 4.35-41)

22 Atdíku, Yèsù mà, pbìndà ábhàlĩ mànà núupò atdí ibhú ò. Ní, kǎti abádhí ní: « Kàda rèrù-adzè. » Ní, abádhí adù abhi òpè 'òwù ányì. 23 Ní idha dǒ ì ówu rórò, Yèsù náayi, idhò ròdyi ndì. Ní, kòmbómbí tí àpúpú náapè ndòpili rèrù dǒ, idha ràdù ndòpè ndòtsù ibhú ò. Ní, ibhú ìĩ ìkyèrǒ ndíní ndì ndabì tí abádhí nà idha ò. 24 Nírò ní ndi ábhàlĩ náandrì Yèsù-tí'ò, 'inga ka idhò ò rò, 'adù àtìnà: « Ádrùngbǎlé, Ádrùngbǎlé, àlè kìku wà ! » Ní, Yèsù níivà ndì, ndisǒ awe mà, mùkurà mànà rikò. Ányìrǒ rò tí, awe núubhà opilita, idha ràdù ìnè bhìi. 25 Nírò ní ndi kǎdù àtìnà pbìndà ábhàlĩ ní: « Nyĩ nyàpè tí obhó ìĩ a'uta nà ? » Ní ɔdò níisí abádhí ò, idhò ràdù 'ùkò. Abádhí ambénà ɔte dǒ nzínziya ɔ, 'ambe àtìnà dǒ: « Íngbà dhu bhèyi ale-tidǒ yà ? Kǎrǒte awe mà, idha mànà dhu dǒ, ràdù tsùnà dhu ìri ! »

Yèsù rĩ nzére-alafí náarí àvu róná atdí ale nígũ dhu

(Màt 8.28-34; Mrk 5.1-20)

26 Yèsù mà, pbìndà ábhàlĩ mànà náawù ùvò Pbàgèrasi tó pbìri ò. Ndi pbìri níĩĩ Gàlìlayà tó rèrù-adzèná rò. 27 Ní, ibhú ò rò Yèsù ìfò, ndàhũ idha-bidò rò, kigò ɔ atdí ale níira àhũ kònzì. Ndi ale níĩ ibí nzére-alafí náarí ònà. Ndirò, kǎĩ mbǎ mberù nà róná ábhǒ idhò nyú tí. Kǒngónà nzì àdi atdí idza ɔ màtí. Pbétù, kǒngónà àdi kàbhùlì ò. 28 Ní, Yèsù ndì ndàla rò, kǎkù, ndàdù ìrà ndìbvũ obvò Yèsù-ònzì. Ndirò, kǎdù dhu òvò Yèsù tò ɔrú-tùna nyú nà, ndàti: « Hĩ ! Àdhu àlè nzínzi ɔ rĩĩ Yèsù, yà kóró dhu dǒ aríĩ Kàgàwà t'Ídhùnǎ ? Ma mìtsò ma ìtsò tí nyú rànú, nzì àvù rùdú. » 29 Obhó tí, Yèsù adù àdi ndàmbe dhu núya dǒ wò ale ò rĩĩ nzére-alafí tò, ndíní àhũ tí kà ò rò. Ndirò, ibí-gùna ndi nzére-alafí ongónà dhu ìvà kà rǒ. Ní, ka kongónà àdù ndi ale nóddò àdrà-mbì ní ka kùtsì rórò, ndirò sǐngà-mbì ní ka kùtsì pǒna mà rórò. Pbétù, kǒngónà kǒkò ndì ka kùtsì ní imbi nátdí kóró. Ndirò, kà'ò rĩĩ nzére-alafí nóongónà àdù kìdzì ràrà ìmbǎ ìndrũ aríĩ ì nanǎ. 30 Ní, Yèsù níivú dhu wò ale-tsũ, ndàti: « Ɔvònu ní àdhi ? » Ní, kǎdù dhu àdu Yèsù tò, ndàti: « Ɔvòdu ní (Ihé-yà.) » Obhó

tí, ibí nzéere-alafí nyú náatsù kà ò. ³¹Ndirò, ì nzéere-alafí níítsò ì Yèsù rǒ, ìnzǐ dhu nnyá tí fíyò 'òwù òyí ò.

³²Wò ndi kàsùmì ò, àdù tó màhò níí'ì ìnè ànyìrǒ ì ànyu p̀bìrì-òngò rǒ ró. Ní, kǒkò nzéere-alafí náadù 'ítsò Yèsù rǒ, ndíní rusà nufà tí fíyò, 'òwù òtsù ì àdù ò. Ní, kǎdù ndi rusà ùfà abádhí tò. ³³Kǒkò nzéere-alafí náadù 'ùnyà wò ì fí ònà ale ò rò, 'àdù òwu òtsù àdù ò. Nírò ní ndi ì àdù tó màhò náadù àdrù p̀bìrì-òngò rǒ rò, 'òwù 'ùpbà ndi p̀bìrì-pfò ò rǐ'ì r̀r̀r̀ ò, tsèya r̀òtdì ì. ³⁴Wò ndi ònzì dhu ì àla rò, kǒkò àdù núnà rǒ r̀b̀h̀i ale náatsè kóró, 'àdù ndi dhu òyí nùgà kigò ò bhà tò, ndirò pbanga ònǎ màtí. ³⁵Ìndrù náawù wò ndi ònzì dhu nánà. Ní abádhí adù òwu Yèsù-tí'ò, 'àdù wò nzéere-alafí núvò ònà rò ale nótù kà-tí nyú àdi r̀òná mberù mànà, ndirò ìdzì rǒ rò nyú ró. Ní, ɔ̀ɔ̀ náadù ìsǐ atdíð abádhí ò. ³⁶Wò ì ònzì kóró dhu nàla ale náawe wò nzéere-alafí náarí àvu r̀òná ale nógù tí dhu kǒkò iwù iwù ale tò. ³⁷Ní P̀b̀à̀g̀è̀r̀asì tó p̀b̀ìr̀ì ò ale kóró náadù Yèsù nónzi r̀ìv̀à ndi f̀ìr̀à̀b̀v̀ù rò, atdíð ì'ì ɔ̀ɔ̀ nónzi nídhuní. Wò dhu-dzidò, Yèsù adù ùpo ìbhú ò, ndàdù ndàdu abádhí-bvù rò. ³⁸Wò nzéere-alafí núvònà ònà rò ale níítsò ndi, ndíní ì owu tí atdíkpá Yèsù mànà. P̀b̀ét̀ù, Yèsù adù ndùvo ùvò tí kàrǒ, ndàtì: ³⁹« Ádù nyi p̀b̀ù̀k̀ù nyadù Kàgàwà ònzì r̀ùnù kóró dhu náwe. » Nírò ní ndi wò ale náadù àrà, ndàdù àmbe Yèsù ònzì f̀ìnd̀à dhu náwe ò ìndrù tò kigò ò kóró ngari ò.

Yèsù rǐ Yàhirò bhà tsibhíngba mà atdí tsibhále mànà nígù dhu

(Màt 9.18-26; Mrk 5.21-43)

⁴⁰Yèsù níitdègu ndàdù, ndàdà r̀è̀r̀ù-adzè, ní ànyì ihé-yà nyú náadù kàkò, angyangyi ì úbhi kòdò rǒ nídhuní. ⁴¹Ní kombómbí tí, Yàhirò tí kátina atdí ale níira àhu ànyìrǒ. Ka ní'ì P̀b̀à̀ỳà̀h̀ú̀dí tó unduta-dzà ò ádr̀òng̀b̀à̀le. Ní, kíbvú ndi Yèsù-ònzì, ndàdù ndítsò kàrǒ, ndíní ara tí p̀b̀ìnd̀à. ⁴²Kítsò ndi ndi dhu bhèyi, yà atdí tí arí'ì f̀ónà tsibhíngba rǐ'ì afína rǒ ka kòɔ̀na ró dhu-okú ò rò. Wò ndi tsibhíngba ì'ì mbèmbè atdí kumì ònà òyò nà atò nà. Ní, Yàhirò bhà Yèsù r̀à̀rà ònà kàsùmì ò, ihé-yà nyú níibòlò ì kà-rǒ, 'ìpbò ka átsí. ⁴³Ndirò, atdí tsibhále, yà vèbhàle tó ɔ̀g̀ò̀bhà tó azu náarí ìrà r̀òná, r̀à̀rà àhu atdí kumì ònà òyò nà atò tí, ní'ì ìnè abádhí nínzi ò. Ka ní'ì iwà f̀ónà ongyéngá-tse nótđi p̀b̀àngàngá ònǎ ndi ndarí ùbhi ró. P̀b̀ét̀ù, atdí m̀ùngàngà mà náadù nzá kìgu. ⁴⁴Ní, wò tsibhále náawè ndi Yèsù-dzidò nǎ rò, ndàp̀bàlǎ kàrǒ mùdzarù-bidò-ngbò. Ní ànyìrǒ rò tí wò tsibhále rǒ arí ìrà azu náadù ìde. ⁴⁵Ní, Yèsù ivú dhu ihé-yà-tsù ndàtì: « Ádhi ngbòdu nàp̀bàlǎ ? » Ní kóró ale adù 'àgò àgò tí. P̀b̀ét̀ù, Péterù adù dhu òvò Yèsù tò ndàtì: « Hòkò M̀à̀l̀ì̀m̀ò, ihé-yà nyú ní ndi ngbònu nàkpòrò, 'ìpbò nyi átsí ! » ⁴⁶Ní Yèsù adù àtìnà kà ní: « Iwà atdí ale nàp̀bàlǎ ngbòdu ! Ma mùni wà dhu mbèyi nyú, atdí ɔ̀b̀ì r̀à̀hu wà nyudutsi rò. » ⁴⁷Ní, wò tsibhále níitdègu iwà Yèsù nòsù wò ndi ndònzì

dhu dhu nálá, ní kǎdù ìrà ìvì ndì ndívi rórò, ndìbvù ndì Yèsù-ònzí : Ní, kóró ale-ònzí rò, kǎdù Yèsù rǒ mǎdzarù-bidò-ngbò ndì ndàpbalà okúna dò rò dhu mà, ndirò ndì ndògù ányìrò rò tí dhu màná dhu náwε. ⁴⁸Ní Yèsù ádù àtìna íyàdhíyà ní : « Pba ní tsìbhíngbá, iwà pbùkù a'uta nígù nyi ! Ní àrà màrùngà ð. »

⁴⁹Àzèmbè Yèsù rǒte òná kàsùmì ð, atdí ale níra Pbayàhúdí tó undutadzà ð atdí ádrùngbǎle, Yàhirò tí kátina bhà rò. Ní, kítsi àtìna ndì Yàhirò ní : « Ádrùngbǎlé, ivànù-ngba nóvè wà ! Ní nzí àvǎ Màmìdò-tsi. » ⁵⁰Pbétù, Yèsù níítdegu wò Yàhirò tó ka kùnò dhu níri, ní kǎdù àtìna ndì Yàhirò ní : « Nzí onzi odo ! Fí a'uta nà tí ! Ní pbùkù tsìbhíngba rǒgù ògù. » ⁵¹Ní Yàhirò bhà ndì ndàrà àhù rò, Yèsù náa'u nzá atdí ale mà ròtsù idza owùna ð. Pbétù, kǎ'u ní Péterù mà, Yùwanì mà, Yàkòbhò mà, wò ngbángba t'ábanà mà, kà-tsánà màná kèlè. ⁵²Ányìrò ìfí kóró ale náambénà òdzi dǒ, izu ràdù 'ùka atdí dǒ wò ngbángba bhà òvε-okú dò rò. Pbétù, Yèsù adù àtìna abádhí ní : « Ìnzí nyòdzi, inzá wò ngbángba nóvè ! Kòdhò òdhò tí. » ⁵³Ní ìndrù adù Yèsù rúnona dhu ùgbò ùgbò tí, ì ùni dhu iwà wò tsìbhíngba ròvè nídhuní. ⁵⁴Pbétù, Yèsù adù wò tsìbhíngba nǎlε otsúna rǒ, ndàdù dhu òvò fíndà o'ré tǔna nyú nà, ndàti : « Pbaníngbá, ívǎ nyi ! » ⁵⁵Ní, kà-afí náadù ingo, ndàdù ndìvǎ ndì kàsùmì ð tí. Ní Yèsù adù ònyù àvi kabhù kà tò. ⁵⁶Ní wò tsìbhíngba t'ábanà mà, kà-tsánà màná nùkò ìdho adù atdí dǒ. Ndirò, Yèsù adù abádhí níso ìnzí wò ndì ònzì dhu òvò tí atdí ale tò màtí.

Yèsù rí atdí kumì dòná óyò nà pbìndà ábhàlì núvì dhu

(Màt 10.5-15; Mrk 6.7-13)

9 ¹Yèsù andu atdí kumì dòná óyò nà pbìndà ábhàlì-tsù, ndàbhù ádrùngbǎnga tó obi fíyò. Ndi obi nífí kóró nzére-alafí nípfo abádhí ràdù ní ìndrù ò rò, 'àdù dhèdhèrò andi-tidò nà ale nígu ní ádrùngbǎnga tó obi. ²Ní, kúvì abádhí ròwù òrù-akpà ð Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tó màkùrù núnò ìndrù tò, 'àdù andi nà ale nígu. ³Kùyá dhu abádhí tò ndàti : « Àpé nyídyi atdí dhu mà abhi tò. Àpé nyùgu mùgò mà, bhòlò mà, mùgati mà, ndirò fùrangà màná. Ndirò, àpé nyùgu mberù o'óyó. ⁴Nyí ka kàkò òná idza ð, nyí nyowuna òko rǒ, ràrà àhù ányìrò rò nyí nyí nyíwǎ nyòwù dhu ò. ⁵Ndirò, inzá ka kàkò nyí òná kígò ð rò, nyí nyowuna òvò rǒ, nyàdù p'òku-tsítsírò àhù n'ò'ò ányìrò, ndíní abádhí tó afátá nitè tí abádhí tò. » ⁶Ní kǒkò ábhàlì nívǎ ì 'òwù, ì rùbhi dhèdhèrò pbanga òna nǎ, 'àmbe Ídzi Màkùrù núnò dǒ, 'àdù òwu ìndrù nígu rǒ kóró ngari òná.

Hèròdè-dò rí ndìnzá Yèsù rǒnzina dhu ìri ndì ndí rò dhu

(Màt 14.1-12; Mrk 6.14-29)

⁷Ádrùngbǎ kamà Hèròdè níiri Yèsù rǒnzina dhu-òyí. Ní ndi dhu adù kàdò àbhù rìnza ndì atdí dǒ. Atdí dhená ale nóowúnà àtìna rǒ, bàtizò ùbho

rǎ arúbhi Yùwanì rìngbè wà ndì. ⁸Ngǔkpà ale adúnà òwu àtìna rǎ, Èliya rǎrǎ wò ndì nìtò. Ndirò ngǔkpà-tsí náadúnà òwu àtìna rǎ, yà angyí uvè pbànábí nzinzi ð atdí ale rǎrǎ wò ndì nìngbè. ⁹Pbétù, Hèròdè adù àtìna : «Ma mávi wà bàtizò ùbho rǎ arúbhi Yùwanì-dò kòkèrè. Nírò, ádhi pbá ale nyú wò ma mára ònzina rí dhu-òyí nírì rǎ ? » Nírò ní ndi Hèròdè adù ndòzè ndàla Yèsù.

Yèsù rǎ imbò lufù ale nóngù dhu

(Màt 14.13-21 ; Mrk 6.30-44 ; Yùw 6.1-15)

¹⁰Yèsù bhà uvitatále níitdègu 'àdú, ní abádhí adù ì ònzi dhu àwe Yèsù tò kóró. Ní, Yèsù mà, ì ábhàlǎ màna adù ùvò atdíkpá, 'òwù lèngèlèngè rǎrǎ ngari ò, Bètèsàyidà tí kátina kigò-tí'. ¹¹Pbétù ihé-yà níitdègu abádhí òwù ndi ngari ò dhu ìri, ní ihé-yà adù òwu ányì átò. Ní, ányì ì òwù ùvò rò, Yèsù adù abádhí àkò, ndàdù òtè òpè ndàwe fíyò òrù-akpà ð Ádrùngbá kamà Kàgàwà bhà Idzi dǎ. Ndirò, kǎdù ì nòzè ndìgù ì ale nígu átò. ¹²Ní inga níitdègu ndòpè ndàti, ní Yèsù bhà ábhàlǎ náadù iwu kà-tí'. Ní abádhí adù dhu òvò kà tò, 'àti : « Ìró àlè kǎrǎ rùngù ò. Ní, óvi ihé-yà ròwù kyèròkyèrò rǎrǎ pbanga mà, inga òbhi ka karí òyá ngari màna ònǎ. Ányì nga ní ndi abádhí rǎ ònyù mà, idho tó ngari màna dhu nába ní. » ¹³Pbétù, Yèsù adù àtìna abádhí ní : « Nyàbhu ònyù abádhí tò nyí-tírò ! » Ní, ábhàlǎ adù dhu àdu kà tò 'àti : « Mǎ mí imbò mùgati mà óyò ìbhè kèlè màna nà. Ní, nyí nyòzè tí mòwù ònyù ùdzi mà-tírò kòkò alé-yà tò kóró ! » ¹⁴Ányìrò kpabhále ì ì mbèmbè imbò lufù tí. Ní, Yèsù adù pbìndà ábhàlǎ àvi ràbhu kòkò ale, ròkò obvò, imbìmbó kumì rò tsùna tí. ¹⁵Ì ábhàlǎ adù dhu ònzi ndi dhu bhèyi tí, 'àbhu kóró ale ròkò obvò. ¹⁶Wò dhu-dzidǎ, Yèsù ugu kòkò imbò mùgati mà, óyò ìbhè màna, ndùlǎ fóná. Ní, kǎdù òrù-akpà-ònga àndà, ndàdù wòrǎ ònyù náso. Tdítdǎ, kǎdù mùgati-ònga náko, ndùbho pbìndà ábhàlǎ-fó, ndínǎ abádhí núundò tí ihé-yà tò. ¹⁷Ní, kóró ale náadù dhu ònyù 'ulè ní. Yèsù bhà ábhàlǎ náadù òdòdì mùgati-go mà, ìbhè-go màna-tsù núndu, 'àdù atdí kumì dóná óyò nà sèngè níra ní.

Péterù rǎ Yèsù náti Kàgàwà bhà Krístò tí dhu

(Màt 16.13-19 ; Mrk 8.27-30 ; Yùw 6.66-71)

¹⁸Atdíku, Yèsù núubhínà ndìtsò rǎ atdíró, inè pbìndà ábhàlǎ rǎrǎ tiná rórò. Ní, kívú dhu abádhí-tsù, ndàti : « Yà ìndrù rǎtè dùdú rò, abádhí náaróngo àtìna ma rǎrǎ àdhi ? » ¹⁹Ní abádhí náadù òtè kà tò 'àti : « Atdídhena ale náarátina nyi rǎrǎ yà bàtizò nubhónà Yùwanì. Ngǔkpà ale náarátina nyi rǎrǎ Èliya. Ndirò, ngǔkpà ale-tsí náarádù àtìna nyi rǎrǎ angyí uvè pbànábí nzinzi ð rò ndì nìngbè atdí ale. » ²⁰Ní, kǎdù dhu ìvu abádhí-tsù, ndàti : « Olu, nyí nyú, nyí nyarátina ma rǎrǎ àdhi ? » Ní, Péterù adù dhu àdu, ndàti : « Nyí ní Kàgàwà bhà Krístò. »

Yèsù rĩ ndì ndòvèya kòtdù ndì, ndàdù ndìngbè dhu nóvò dhu

(Màt 16.20-28)

21 Yèsù adù abádhí nísò òbì nyú nà ìnzĩ ndì dhu núnò tí atdí ale tò màtí. 22 Kadù àtìnà p̀b̀ìndà ábhàlĩ nĩ tdítđđ: « Dhu àkă Ìndrũ t'ídhùnà ràbà àp̀b̀è atdíđđ. P̀b̀anga ǔ p̀b̀àk̀ùrũ mà, p̀b̀àk̀ùhání tó ádròdrò ale mà, Ʋyátá tó màlímó mànà dhu nóvdhoyà ka. Ka kohoyà ka, kadù òtdùnà. Ndirò, ìbhũ idhò ǔ, kádùya ndìngbè. »

Yèsù-owù núnğǔ ka kí tí dhu

(Mrk 8.30-9.1)

23 Tdítđđ, Yèsù adù àtìnà ányìrò ìĩ kóró ale nĩ: « Ndì nòzè ndùbhi owùdu ǔ ale nákă ndàzò rònà rò, ndàdù ndà'ù ndànò p̀b̀ìndà mùsàlabhà kóró kàsùmì ǔ, ndàdù owùdu núnğũ. 24 P̀b̀ìndà ìp̀ìròngà nòzè ndòđđ fìndà ale níwíyà ka. P̀b̀étù, okúdu dò rò rí p̀b̀ìndà ìp̀ìròngà níwí ale, níğúyà ka. 25 Ìndrũ rĩ yà adzi ǔ kóró ònzì nábà, p̀b̀ìndà ìp̀ìròngà ràdù ndìnza, ngàtsi nĩ ndì nyú ndàdù àwí dhu tó ìdzìngà ní àdhu ? 26 Ìndrũ-nyì náapé ìwũ okúdu dò rò, ndirò p̀b̀àkà ɔte-okú dò rò màtí, ní Ìndrũ t'ídhùnà-nyì níwùya átò kòkú dò rò ndì ndítsi ìrà p̀b̀ìndà ádr̀ngb̀ngà tó awáwù mà Àbanà bhà awáwù mà ndirò ìlìlã màlàyíkà tó ádr̀ngb̀ngà tó awáwù mànà ǔ nínganí. 27 Ma mí obhó dhu núnò f̀k̀k̀: ngũkpà ale, yà iró rĩ rĩ ale nzínzì ǔ, nùvèyà nzi ìnzà ì àla Kàgàwà rĩ idzi nónyu ìndrũ đđ dhu rórò. »

Yèsù-wòyò rĩ ndùgèrè dhu

(Màt 17.1-9; Mrk 9.2-10)

28 Mbèmbè àrù idhò dzidò, wò dhu ndì ndòtè rórò, Yèsù náanzi Péterè mà, Yùwanì mà, Yàkòbhò mànà, 'adù ùpò nà p̀b̀ìrì dò, ndínì ì itsò tí ì. 29 Ní, Yèsù rĩ ndítsò ònà kàsùmì ǔ, kà-nyì-wòyò nùgèrè ndì, kà-rò mùdzarè ràdù òwũ, ndàmbe ùmbìlì đđ ale-nyìkpò nóho rí dhu bhèyì. 30 Ní ányìrò, ǔyò ale nùtò ì, 'àmbe òte đđ Yèsù mànà. Ʋ ale nĩ Músà mà Èliyà nà. 31 Ní ádr̀ngb̀ngà tó awáwù ǔ ì ùtò ì rò, abádhí náambénà òte đđ Yèrùsàlemà Yèsù r̀rà p̀b̀ìndà kasu nùtsà nĩ abhi đđ. 32 Péterè mà, ɔdhína mànà ní'ĩ iwà idhò nùdà nà atdíđđ ró. Ní, idhò ò rò ì ìvà ì rò, abádhí náala Yèsù bhà ádr̀ngb̀ngà tó awáwù, kòkò tiná ìkò ǔyò ale mànà. 33 Ní, kòkòrì ale rĩ Yèsù nùbha ònà kàsùmì ǔ, Péterè náadù àtìnà Yèsù nĩ: « Màlímò, dhu òfò nga àlè ròkò iró. Kùdĩ ìbhũ hemě-dzà, atdí ìndù, ngàtsi Músà tò, ndirò ngàtsi Èliyà tò. » (Péterè nùunì ìnzà àdhu mà núnò ndì ndí dhu.) 34 Wò dhu nóte kà rĩ rórò ní ndì, ádr̀ngb̀ngà àp̀b̀ù níìbvú ndì, ndàtsi abádhí sisìna nĩ. Ní ɔdò níisí Yèsù bhà ábhàlĩ ǔ, wò àp̀b̀ù rĩ ndàtsi d̀yà dhu ì àla rò. 35 Wò àp̀b̀ù ò rò, atdí ale-tù níirì ndì, ndàtì: « Yàrí ní Ìdhùdu, idù ma m̀p̀ì ale. Ní, nyìrì kà-tsũ dhu. » 36 Wò

dhu-dzidõ, Yèsù náadù ndòtù atdíró tí ányìrõ. Kàbhà ábhàlì náadù wò ì àla dhu nódò afíya ò tí, ìnzì àdù atdí dhu mà núnò ìndrù tò.

Yèsù rí nzére-alafí náaràvu ròná ngbángba níǵù dhu

(Mât 17.14-21 ; Mrk 9.14-29)

³⁷Tsútsà nínganí, Yèsù mà, kǒkò ìbhù pbìndà ábhàlì màná náawù pbìrì dò rò. Ní, ihé-yà náadù ìwu Yèsù tí ò. ³⁸Ní, i ihé-yà nzínzi ò atdí ale náavò dhu òrú tǔna nyú nà Yèsù tò, ndàti : « Málímò, ma mìtsò mà ìtsò tí nyú rùnù, ágèrè pé nyi nyàndà idhùdu. Obhó tí àbadhi arǵi atdíró tí fudú. ³⁹Nzére-alafí òtsù kà ò rò, ní ányìrõ rò tí kǎròkù, ndi nzére-alafí ràdù ònángà níyà òbi nyú nà, isó-yà ràdù ndùpbò liná. Ndi nzére-alafí náarí àrà kùbhà pbà ngbòrò rò, iwà ndi ndàbhù ka rìngyè ndi, ndùvè kpàna atdíð nyú rórò. ⁴⁰Ní, ma mìtsò ma pbùkù ábhàlì rǒ, ndíní wò nzére-alafí nípfo tí kà ò rò. Pbétù, abádhí àdù nzá kà-lèma ònzì. » ⁴¹Ní, Yèsù adù àtìna : « Hàkà ! Nyí indo arǵi ale tí rò, nyí ní ìmbà arǵi a'uta nà ale ! Ndirò, nyí ní nzére ale ! Àlè kokoya atdíkpá nyí màná ìfè kàsùmì tí ? Ndirò, ma mondúya fùkú dhu-dzi ràrà àhù ìfè idhò tí ? » Nírò ní ndi Yèsù adù àtìna wò ngbángba t'ábanà ní : « Írà ndi idhùnù nà iró ! » ⁴²Ní, Yèsù-tí'ò ndi ngbángba ròndri òná kàsùmì ò, nzére-alafí níibvù kà-ǵnga obvò, ndàdù kà-ǵnga níyà òbi nyú nà. Pbétù, Yèsù náadù òrù wò nzére-alafí dǒ, wò ngbángba ràdù ògù. Wò dhu-dzidõ, kǎdù ndi ngbángba nádu àbanà-fò ò. ⁴³Ní, idhò nùukò uró ì'ì kórò ale atdíð, Kàgawà bhà ádrùngbànga tó òbi ì àla rò.

Yèsù rí ndi ndóvè, kòtdù ndi, ndàdù ndìngbè dhu nòvò tdítð dhu

(Mât 17.22-23 ; Mrk 9.30-32)

Òko ìndrù òko idhò rǐ 'ùkò Yèsù ònzì dhu dǒ rórò, ní kǎdù dhu òvò pbìndà ábhàlì tò. ⁴⁴Kǎtí : « Nyùdì bǐku nyírì yà fùkù ma múnòna òte mbèyi : Obhó tí, ka kí ìndrù t'ídhùnà nípfò kabhù ìndrù-yà-fó. » ⁴⁵Pbétù, wò òte náadù nzá abádhí-dò àlu. Obhó tí, ndi òte-tì náarù ndi òru tí abádhí rǒ ìnzì abádhí ùni tí. Ndirò, abádhí adù Yèsù-tsù ì'ì ndi òte-tì nívvù dhu-òdò nónzì ònzì tí.

Ádrùngbàle nyú ròsè ní àdhi

(Mât 18.1-5 ; Mrk 9.33-37)

⁴⁶Ì ábhàlì náadù 'òpè 'àgò ì nzínziya ò. Abádhí ambénà dhu òngù dǒ tsùyá nzínziya ò, 'àmbe àtìna dǒ : « Àlè nzínzi ò ádrùngbàle nyú ròsè ní ádhi ? » ⁴⁷Pbétù, Yèsù nùuni abádhí tó irèta angyangyi. Ní, kǎdù ákè ngbángba nídyì ndìlì ridè tiná nyú, ⁴⁸ndàdù dhu òvò pbìndà ábhàlì tò, ndàti : « Yàrì ngbángba nàkò òvòdu rǒ ale nàkò wà ma. Ndirò, ima nàkò ale nàkò wà yà ima nívi ale. Obhó tí, nzínziku ò kórò, ákè ale tí rǐ'ì ale ní ndi ádrùngbàle. »

Ìnzĩ ndi ale náapé ìyí àlě tó òmvù tí, ní ndi ale ní àlě nzínzì ò ale
(Mrk 9.38-41)

49 Yùwanì adù dhu òvò Yèsù tò, ndàti : « Màmimò, mã màla atdí ale òvòndu rǎ rǎ nzére-alafí nípfò ìndrù ò rò ró. Ní mã mìsǎ ka ìnzĩ kǎrí ùbhi atdíkpá mã mànà owùnù ǎ dhu-okú dò rò. » 50 Pbétù, Yèsù adù dhu òvò kà tò, ndàti : « Ìnzĩ nyisǎ ndi dhu kà tò. Obhó tí, ìnzĩ ndi ale náapé ìyí àlě tó òmvù tí, ní ndi ale ní àlě nzínzì ò ale. »

Sàmàriyà ǎ bhà rǎ 'ùvò ìnzĩ 'àkò Yèsù dhu

51 Yèsù rǒdzì yà adzi ǎ rò, ndàrà òrù-akpà ò ònà idho níyí iwà ndi ndindù ndi ró. Ní ndi dhu-okú dò rò, kǎká ndàrà Yèrùsàlemà tó kigò ò. 52 Ní, kǎdù pbìndà mùkèngyè nóvì ròwù angyi fìndà. Ní i ale uvò 'òwù, 'òwù òtsù Pbàsàmàriyá tó atdí pbanga ò, ndínì ò òbhòlò tí kǎkǎ ka kí tí dhu. 53 Pbétù, ndi pbanga ǎ bhà adù nzá Yèsù àkò firábvù, Yèrùsàlemà tó kigò ò kà rǎrà dhu-okú dò rò. 54 Ní, Yèsù bhà ábhàlǎ, Yàkòbhò mã Yùwanì mànà nítdègu wò dhu àlǎ, ní abádhí adù dhu òvò Yèsù tò, 'àti : « Ádrùngbǎlé, nyi nyòzè tí wà mǒnzì kàzù rifò òrù-akpà ò rò, ròtdì kǎkò ale-tse ? » 55 Pbétù, Yèsù adù ndàgere ndàndà abádhí dò nga, ndàdù òrù abádhí dǎ. 56 Wò dhu-dzidǎ, Yèsù mã pbìndà ábhàlǎ mànà náadù ùvò, 'òwù ngǎtsi pbanga ò.

Yèsù-owù nòzè 'ùngu ale
(Màt 8.19-22)

57 Otu ǎ kǎkò ale ròwu rórò, atdí ale náavò dhu Yèsù tò ndàti : « Ádrùngbǎlé, mã mǒngo ùbhi owùnù ǎ, kóró ngari ǎ nyi nyúbhi i nanǎ. » 58 Ní, Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti : « Ayíwě mã náarfí inè bhýya nà. Ndirò, yà ǒrú arángilì àrè mã náarfí inè idzàya nà. Pbétù, Ìndrù t'ídhùnà, rǎ ndòkò, ndìlì dóna obvò róngà mã náarfí ìmbǎ. » 59 Ndirò, Yèsù adù àtìnà ngǎtsi ale ní : « Írà owùdu ǎ ! » Pbétù, ndi ale adù dhu àdu kà tò, ndàti : « Ádrùngbǎlé, úfà rusà idù, màrà pé àbadu òtdù angyi. » 60 Ní, Yèsù adù dhu òvò kà tò, ndàti : « Ébhà kǎkò abvo rùtdù fíyó abvo. Pbétù, ára nyunò òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà Idzi tó Mǎkǎrù ìndrù tò. » 61 Ngǎtsi ale náati tdítǎ Yèsù ní : « Ádrùngbǎlé, mã mòzè mungu owùnù. Pbétù, úfà pé rusà angyi idù, màrà pbàkà idzá-bhà nóvì. » 62 Ní, Yèsù adù dhu àdu kà tò, ndàti : « Íwà inga nòpè ndòbhì ale náapé olùnga àndà, ní ndi ale àkǎ nzá ndònzì kasu òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà Idzi ǎ. »

Yèsù rǎ pbìndà àrùbhù kumì dóná óyǎ nà ábhàlǎ núvì óyóyó rò dhu
(Màt 10.7-16)

10 1 Wò dhu-dzidǎ, Ádrùngbǎlé Yèsù náavò àrùbhù kumì dóná óyǎ nà ngǎkpà ale. Kǎdù i ale núvì óyóyó rò ròwù angyi fìndà, yà

ndi nyú ndítírò ndi ndákàna ndàrà òyà kóró kigò mà, kóró ngari màna ò.
 2 Tdú abádhí òwu rò, kádù dhu òvò abádhí tò, ndàti: « Ònyè t'óguta-kàsù ríi abhò nyú, pbétù ndi ònyè ògu rí ale ríi ngúfe. Ní nyítsò nyí inga-àbadhi rò, ndíní ònyè t'óguta-kàsù t'ále-bvu nitró tí. 3 Nírò, nyòwu: Kòní ma mùvì nyí tàrà bhèyi tsamangèrè nzínzi ò. 4 Àpé nyùgu ísòwù mà, bhòlò màna. Ndirò, àpé nyùgu kàyitò. Àpé nyòwu ìko rò ìko tí otu ò, atdí ale mà nátse nyí nyí rò. 5 Atdí idza ò nyí nyòtsù rò, nyí nyowuna ányì idzá-bhà àtsè rò angyi nyàti: « Màrùngà àkà ndíi àzú-dzá. » 6 Màrùngà nòzè atdí ale mà níi ányì-dzá rò, ní wò nyí nyòzè ríi ányì-dzá màrùngà náarana ìi rò ndi ale tò. Pbétù, ìmbà nyákò rí màrùngà ò ale níi rò, ndi màrùngà arana ndàdu rò fukù ò. 7 Nyí ka kàkò òná idza ò, nyí nyowuna òko rò ányì-dzá tí. Ndirò nyí nyowuna fùkù ka kàbhù dhu kèlè nónyè rò, nyädù fùkù ka kàbhù dhu kèlè nómuvè. Obhó tí kasutále náká ndàbà pbìndà mùkìmbà. Àpé nyòwu ùda rò atdí idza ò rò ngàtsi idza ò. 8 Atdí kigò ò nyí nyòtsù, kadù nyákò rò, nyí nyowuna fùkù ka kàbhù dhu nónyè rò ònyè. 9 Nyí nyowuna ndi kigò ò andi nà ale nígu rò, nyädù àtìna ndi kigò ò bhà ní: « Kàgàwà rí idzi ònyè dükú òná kàsùmì nìndù wà ndi. » 10 Pbétù, atdí kigò ò nyí nyòtsù, ìnzí kadù nyákò rò, nyí nyowuna ùvò rò ndi kigò-tsìdò ngudhà ò, nyädù àtìna ndi kigò ò bhà ní: 11 « Kàní, mà m'ò wà pfòka-tsìsírò ì nùpbà fùkù kigò ò àhù ròngò dükù. Pbétù nyùni dhu, Kàgàwà rí idzi nónyè ìndrù d'ò òná kàsùmì rìndù wà ndi. » 12 Ma mí dhu òvò fùkù: Kàgàwà rí ìndrù-ànyà nítdì nínganí, wòrì kigò d'ò kòtdíya anya, ròsè Sòdòmò tó kigò d'ò ndi ndatdi anya d'òná. »

Òyá ale núvò ì ìnzí 'a'u tí Yèsù dhu
(Màt 11.20-24)

13 Tdítidò, Yèsù adù àtìna: « Nyí nyíi àpbè ò Kòràzini tó kigò, ndirò nyí nyíi àpbè ò Bètèsàyidà tó kigò! Obhó tí, yà ùkú ì nònzì wíwì nííyana gukyè Tirò mà, Sìdònà màna tó kigò ò ì nónzì dhu tí, ní ì kigò ò ale nííyana angyí nyú ì ugèrè ì, 'ùbhà fíyò nzére mùtsò ró. Abádhí ííyana iwà ì ufò gòníyà mberù tí ròyá, 'adù ohu nùtrò d'òyà ò ró. 14 Nírò, Kàgàwà rí ìndrù-ànyà nítdì nínganí, k'ìtdíya dhu dükú abhàbhó nyú, ròsè Tirò mà Sìdònà màna tó kigò d'ò ndi nditdi dhu d'òná. 15 Ndirò inyí Kàpèrnàwumù, nyí nyà'ù tí dhu ìdzí Kàgàwà ràràdù nyidzi òrù-akpà ò? Pbétù kà rí nyifò obvò, ndàdù nyabhù nyarà àhù òve-bvù. »

16 Tsàkú dhu nìrì ale nìrì wà tsùdú dhu. Ndirò, ìnzá nyí nàkò ale nákò nzá ima átò. Ndirò, ìnzá ima nàkò ale nákò nzá yà ima nívi ale. »

Àrùbhù kumì d'òná óyò nà ábhàlì rí ì adù dhu

17 Kòkò Yèsù ùvinà àrùbhù kumì d'òná óyò nà pbìndà ábhàlì náadù ì atdíidò nyú idhèya níka ì rórò. Ní, abádhí adù àtìna Yèsù ní: « Àdrùngbálé,

nzére-alafí mà nírì tsùká dhu, ɔ̀v̀ɔ̀nɔ̀ rɔ̃ mã mòdì ì r̀ò ! » 18 Ní Yèsù adù àtìna abádhí nǐ: « Ma màla àlǎ Sitanì òr̀ù-akpà ò r̀ò r̀ítsì, r̀ambìlì ɔ̀v̀ɔ̀ bhèyi r̀ó. 19 K̀ɔ̀nǐ ma màbhù wà ádr̀ungb̀anga t̀ó ɔ̀bì f̀ùk̀ù, ndínǐ nyí nyɔ̀bé tí osu mà áwìya nǐ arí indr̀ù ùb̀í àwũ-tid̀ò mànà-ɔ̀nga nǐ. Ndir̀ò ma màbhù wà ɔ̀bì f̀ùk̀ù ndínǐ nyí nyɔ̀nzi tí ẁò òmvũ bhà k̀ór̀ó ɔ̀bì l̀èmà nǐ. Ndir̀ò, nyɔ̀nzi rí nzére atdí dhu mà r̀íì ìmbà. 20 P̀bét̀ù, dhu àkà nzá idhèk̀u r̀ika ndì nzére-alafí r̀owu tsùk̀ú dhu ìr̀ì r̀ó dhu-okú d̀ò r̀ò. Dhu àkà kà r̀ika ndì iwà ka kúndí ɔ̀v̀ɔ̀k̀u òr̀ù-akpà ò dhu-okú d̀ò r̀ò. »

Yèsù-idhè r̀ì ndìkà dhu

(Màt 11.25-27; 13.1-17)

21 Ẁò ndi kàsùmì ɔ̃ tí, Kàgàwà bhà ìl̀l̀à-Alafí náabhù Yèsù idhèna r̀ika ndì atdíđ. Ní kàtì: « Ɔ̀ò Àba Kàgàwà, òr̀ù-akpà mà yà adzi mànà ɔ̃ Ádr̀ungb̀alé, ma mìlè nyi atdíđ nyú, yà inga núni, 'àdù dhu-ɔ̀nga t̀'òv̀òta núni ale r̀ó nyi nyar̀ù dhu ní nyi nyábhù ìnzǐ ka kádù òz̀ùnà dhu tí ale nyú r̀ani dhu-okú d̀ò r̀ò. Obhó tí Àbá, ẁò dhu bhèyi ní ndi nyi nyazè ndi dhu r̀ɔ̀nzì ndì. 22 Àbadu níibho wà k̀ór̀ó dhu fudú, ndir̀ò atdí ale mà núni nzá àdhi mà r̀ar̀ì Kàgàwà t̀'ídhùnà, p̀bét̀ù ka núni ní kà t̀'Ábanà k̀èl̀è. Ndir̀ò, atdí ale mà núni nzá Àba r̀ar̀ì àdhi mà dhu, p̀bét̀ù ka núni ní kà t̀'ídhùnà k̀èl̀è, ndir̀ò yà k̀òzè ndìtè ka f̀iỳò ale mànà. »

23 Ẁò dhu-dzidđ, Yèsù agéré ndì p̀bìndà ábhàlì d̀ò, ndàdù dhu òv̀ò f̀iỳò tí òyá, ndàtì: « Hir̀ò ǹɔ̀nzì ale ní yà nyí nyálàna dhu àlǎ r̀í ale. 24 Obhó tí, ma mátina nyí nǐ: ábhò p̀banábi nyú, ábhò ádr̀òdr̀ò p̀bakámá mànà níì dhu-atdyú nà 'àla yà nyí nyálàna dhu, p̀bét̀ù abádhí adù nzá i dhu nála. Ndir̀ò, abádhí ìì dhu-atdyú nà 'ìr̀ì yà nyí nyír̀ina dhu, p̀bét̀ù abádhí adù nzá i dhu nír̀ì. »

Ídzì afina nà M̀sàmàr̀iyà t̀ó mbólí

(Màt 22.34-40; Mrk 12.28-34)

25 Ɔ̀yátá t̀ó atdí màlìmò níivà ndì ndìvũ dhu Yèsù-tsù kà-afí ndì ndomvũ tí nǐ, ndàtì: « Màlìmò, ádhu ndi àkàkà m̀ɔ̀nzì, ndínǐ ma mabá tí dhòdhòdhónga t̀ó ìp̀ìr̀ɔ̀nga ? » 26 Ní, Yèsù adù dhu àdu kà t̀ò, ndàtì: « Ádhu àlè t̀ó Ɔ̀yátá ò ka kándí? Ádhu kà ò nyi nyar̀ì òz̀ùnà ? » 27 Ẁò ale náadù dhu àdu ndàtì: « Dhu àkà nyozè p̀b̀ùk̀ù Ádr̀ungb̀alé Kàgàwà k̀ór̀ó afínu nyú nà, k̀ór̀ó atdyúnù nà, k̀ór̀ó ɔ̀b̀ìnù nà, ndir̀ò k̀ór̀ó p̀b̀ùk̀ù ìr̀èta mànà. Ndir̀ò, dhu àkà nyozè ɔ̀dhìnù yà nyi nyú nyi nyózè nyi nyi-tír̀ò dhu bhèyi. » 28 Ní Yèsù adù dhu àdu kà t̀ò ndàtì: « Nyi nyòtè mbèyi nyú. Ɔ̀nzì ka, ní nyi nyádù ìp̀ìr̀ɔ̀nga nábà. » 29 P̀bét̀ù, ẁò Ɔ̀yátá t̀ó màlìmò náazè ndòlè dhu f̀ìndà. Ní kádù dhu ìv̀u Yèsù-tsù, ndàtì: « Ɔ̀dhìdu ní àdhi ? » 30 Nír̀ò ní ndi Yèsù adù yar̀ì mbólí náwe. Kàtì: « Atdí ale núubhìna àwũ r̀ó Yèr̀usalemà t̀ó kig̀ò ò r̀ò, ndàmbe àrà d̃ Yèr̀ik̀ò t̀ó kig̀ò ò. Ní otu ɔ̃, ogbotàlè náakèr̀è ka, 'àdù k̀òngb̀ù,

'adù kàrɔ̀ m̀dzarù nùdha, 'adù òwu f̀yɔ́ dhu nĩ, 'ùbhà àbadhi iwà ɔ̀ve-
ngbò nòfò rɔ́. ³¹ Nĩ p̀bã ngbɔrɔ́ rò, atdí *kùhanì nùubhìnà ùda rɔ́ wò otu
ɔ́. Nĩ ndi ale ndi ndàla rò, wò *kùhanì nùudà otu-igi dò, ndàdù àrà findá
dhu nĩ. ³² Ndirò, atdí M̀lawaì nĩra àhɛ ànyirò ndi dhu bhèyi tí. Nĩ, kãndri
ndàla wòrí ale, ndàdù p̀bindà otu nága igi, ndàdù àrà. ³³ P̀bétù, Sàmariyà
tò p̀biri ɔ́ atdí ale, wò ndi otu ɔ́ rárà, náarà àhɛ wò ngbòna àvo ale tí. Nĩ ka
ndi ndàla rò, àbadhi náadù izu àbà atdí dɔ́ kàdɔ́. ³⁴ Nĩ, kãdù òndri t̀dítdɔ́
f̀kyèrɔ́ nyú kà-ti'ò, ndi r̀dho akye, *d̀ivayi mànà kà-rɔ́ otú dɔ́, ndàdù ndi
otú nùtsi. T̀dítdɔ́, kãdù kitdù ndili p̀bindà kayinò dɔ́, ndàdù àràna olo-dzà ò.
Ànyì, kãdù kàngbò nòdò mbèyi nyú. ³⁵ Tsútsã nínganì, kidyi ɔ́yɔ́ f̀urangà-kpò
ndàbhɛ olo-dzà-àbadhi-fò, ndàdù àtìnà kà nĩ: « Ɔ̀do yàrí ale mbèyi. T̀dítdɔ́
ma múda irɔ́ rò, ma mítsi kòkú dò rò nyi nyiwì t̀dítdɔ́ dhu núbho indù ma-
tírò. » ³⁶ Wòrí mbólí dzidɔ́, Yèsù adù dhu ìvu ndàti: « Ádhi ndi kòkò ìbhɛ
ale nzínzi ɔ́ ndi nàvi nyìkpónɛ ɔ́ wò ogbotále angbù ale t'òd̀hinà tí? » ³⁷ Nĩ,
Uyátá tò màlimò náadù dhu àdu, ndàti: « Yà ìdzìnga nònzì kà tò ale. » Nĩ
Yèsù adù àtìnà kà nĩ: « Nyi nyú mà átò, àrà, nyadù dhu ònzì ndi dhu bhèyi. »

Yèsù rĩ̀ M̀arità mà, M̀ariyà mànà mà t'ídza dhu

³⁸ Yèsù mà, p̀bindà àbhàlì mànà rĩ̀ abhi ɔ́ rò, ní abádhí awù òtsù atdí
pbanga ò. Ndi pbanga ɔ́, M̀arità tí kátina atdí tsibhàle náakò abádhí p̀bì
idzá. ³⁹ Ndi M̀arità ní'ì inè M̀ariyà tí kátina awènà nà. Nĩ, ndi M̀ariyà

© 1996 David C. Cook

*Yèsù rĩ̀ M̀ariyà mà M̀arità
mànà mà t'ídza dhu (10.42)*

náadi Ádr̀ungbàle Yèsù tí f̀kyèrɔ́
nyú, ndàmbe kà r̀nɔ̀na dhu níri
dɔ́. ⁴⁰ P̀bétù, M̀arità adù ì'ì atdí dɔ́
idzá àbhò kasu náva tsina rɔ́. Nĩ,
íyàdhíyà arà Yèsù-ti'ò ndi dhu-
okú dò rò. Kãti: « Ádr̀ungbàlé, wò
awèdu ùbhà ima, mambe kasu ònzì
dɔ́ atdí rò dhu nònzì tí nzá atdí dhu
mà r̀nù? Nírò, áví ka r̀rà dz̀nàdu
ònzì. » ⁴¹ Nĩ, Ádr̀ungbàle Yèsù adù
dhu àdu kà tò, ndàti: « M̀arità!
M̀arità! Nyi nyí inga ìrè abho, tsinɛ
ràdù ndàva àbhò dhu-okú dò rò.
⁴² Atdí dhu kèlè ní ndi àkàkà dhu
tí rĩ̀. M̀ariyà òvò ìdzì dhu nyú, yà ìnzì atdí ale mà ràdù àkòna f̀oná rò. »

**Yèsù rĩ̀ ale ìtsò ka kàdù tí dhu nùdhè p̀bindà àbhàlì tò dhu
(M̀at 6.9-13; 7.7-11)**

11 ¹ Atdíku Yèsù náadi ndàmbe ndìtsò dɔ́ atdí ngari ɔ́ rò. Nĩ
kítdegu ìtsòta níto, ní kàbhà àbhàlì nzínzi ɔ́ atdí ale náati kà nĩ:

«Ádrùngbǎlé, údhě mã màkǎ mǒngò mǐtsò tí dhu fǎkǎ, àdhàdhi Bàtizò nubhónà Yùwanì núudhè ka pbìndà ábhǎlǐ tò dhu bhěyi.» ²Ní Yěsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Nyǐtsò nyǐ nyǐ rò, nyòngò àtìnà:

«Ábakǎ,

ɔvònyu àkǎ kuni ìlǐlǎ ɔvo tí.

Ábhǔ dǒkǎ nyi nyǐ idzi ònyu ònǎ idho rǎkǎ.

³Óngò mã'ì nà rǎkǎ ònyu ònǐbhò fǎkǎ bìlǐnganà.

⁴Úbà fǎkǎ nzérenga fǎkǎ,

átò mã marí dhu ùba ɔnzìkǎ dhu nùfǎ ale tò nídhunǐ.

Ndirò, àpé nyabhǔ mã mǒtsù umvútá ò.»

⁵Tdítdǒ, kǎdù àtìnà abádhí nǐ: «Atdí nzínzìku ǒ ale rǐ'ì ɔdhìnà nà, ndàdù ndìvǎ ndàrà iku-alìkpa ǒ ndì ɔdhìnà bhà, ndìtsì àtìnà kà nǐ: «Dhí, ìbhò pé ìbhu mǔgati mǔwɔ funú, ⁶atdí ɔdhìdu nǐrà àhɔ pbàkǎ, abhi ònǎ rò, ní ma mábhǔna kà rònyu dhu rǐ'ì ìmbǎ akekpá màtí fudú.» ⁷Ní, idza nǎ rò wò ale náapé àdù dhu àdu ndàti: «Ìnzǐ ávǎ tsidu. Tsǎtsù ka kǎpbǐ wà. Mã mòyì wà pbàkǎ inzo mànà. Ní, ma mí nzǐ mìvǎ marà mǔgati àbhɔ indù.» ⁸Ní ma mí dhu ɔvo kpangba fǔkù: wò ale rǐ mbǎ àdù àdi ìnzǐ ndìvǎ ndì, ndìrà mǔgati àbhɔ kà tò ɔdhìnà tí kà rǐ dhu-okú dǒ rò, pbétù kà rádù ndìvǎ, ndàdù kóró dhu yà kà rǐ atdyúna òho nábhu kà tò dhu ní, ìnzǐ ndì ndǐ ndǐngyě rórò kà rǐbhi kònzì rǒ dhu.

⁹Nírò, ma mátina nyǐ nǐ: dhu àkǎ nyònzì dhu, ndirò ní ndi ka kádù kàbhɔ fǔkù. Dhu àkǎ nyònè dhu, ní ndi nyǐ nyádù kàbà. Ndirò dhu àkǎ nyǐtdǒ tsǎtsù, ní ka kádù kǎpfò fǔkù. ¹⁰Obhó tí, dhu nònzì ale tò ka kádù dhu àbhɔ. Dhu nònè ale, rádù dhu àbà. Ndirò, tsǎtsù nǐtdǒ ale ní tò ka kádù tsǎtsù àpfò. ¹¹Ádhi pbá ale t'ábanà ndi idhùnà nónzì ìbhè fóná rò rádù osu nábhu kà tò? ¹²Ndirò ngǎtsi nǐ, idhùnà nónzì à'ù-bhǐ fóná rò, kà t'ádù áwina nǐ arí ìndrú ùbǐ àwú-tidò nábhu àbhǔ kà tò? ¹³Nírò nyǐ nyú ngà, nzére ale tírò nyǐ nyárí ídzi dhu núbhò fǔkù nzónzo tò rò, òrù-akpà ò arǐ'ì Àbaku rádù àdi ìngbà dhu bhěyi ìnzǐ ndàbhɔ ìlǐlǎ-Alafí ka nònzì fóná ale tò?»

Yěsù rǐ ɔte nádù ndì nòbhù ale tò dhu

(Màt 12.22-30; Mrk 3.22-27)

¹⁴Atdíku Yěsù adì ndàmbe atdí ale nábhu ròngò iwǐ tí nzére-alafí nǐpfo dǒ ndi ale ò rò. Ní nzére-alafí nǐtdègu àhɔ, ní ndi ale adù ndòpè ndòtè, idho rádù ihé-yà núkɔ atdítdǒ. ¹⁵Pbétù, ngúfe ale adù àtìnà: «Kǎrǐ nzére-alafí nódì *Bèlìzèbulì tí kátina nzére-alafí dǒ ádrùngbǎle bhà ɔbì nǐ.» ¹⁶Ngǔkpǎkǎ-tsí náazè 'òmvù Yěsù-afí. Ní, abádhí náavì ka rònzì atdí wíwì, ndínǐ òrù-akpà ò rò kàbhà ɔbì írà dhu navì tí. ¹⁷Pbétù Yěsù núuni abádhí rǐrèna dhu angyangyi. Ní kádù àtìnà abádhí nǐ: «Atdí ádrùngbǎ kamà bhà pbìrì ǒ ale-ǒnga náapé àdù ndùndò, ní ndi ádrùngbǎ

kamà bhà idzi-tsù rǎdù ndòdì òdì tí, òná idza rǎdù 'ùgolo, atdídhéná idza rǎdrù ì ngǔkpà idza dǎ. ¹⁸ Ní Pǎmvo náapé àmbe ndùgyè dǎ ndítírò, ní kàbhà idzi rǎdù àdi ìngbà dhu bhèyi ìnzì tsùna ròdì ndì, wò nyí nyátina Bèlizèbulì bhà òbi nǐ ma rarí nzére-alafí nódì rò? ¹⁹ Ndirò, dhu apé ìì Bèlizèbulì bhà òbi nǐ ma marí nzére-alafí nódì dhu tí, ní fùkú ale náarádù kòdì àdhi bhà òbi nǐ? Ndi dhu-okú dò rò ní ndì, ì fùkú ale núunoyà ndi ànyǎku. ²⁰ Pbéù, dhu apé ìì ma marí nzére-alafí nípfò modi ìndrù ò rò Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó òbi nǐ dhu tí, ní nyùni dhu Kàgàwà rǐ idzi ònyu dǎkú òná idho náká wà.

²¹ Òbi nǎ atdí ale, ndàdù ìì kóró findá màtsùmù nà, náapé àmbe pbìndà pbanga-ngbò nódò dǎ, ní kàbhà dhu-tsí rǎdù òko mbèyi, ìnzì kinza. ²² Pbéù ngǎtsi ale yà ìdzìdzò ròsè kà dǎnǎ náapé àdù ìrà àhù, ndàdù kà lèmà nónzì, ndùdhǎ yà kǎrí ndòyò ròyá kóró kà-fó màtsùmù, ní ndì ale rǎdù kà-fó rò ndì ndùdhǎ dhu núndò òdhína tò. ²³ Ìmbǎ rǐì tidu ònǎ rò ale ní pbàkà òmvù, ndirò ìnzì rǐ dhu-tsù ùndù atdíkpá ima mànà ale ní rǐ dhu ìnda ìnda tí.»

Nzére-alafí rǎdù ndàdu ndì ndahù ònà rò ale-ò tdítǎ dhu

(Màt 12.43-45)

²⁴ Yèsù adù àtìna tdítǎ: «Nzére-alafí náapé àhù atdí ale ò rò, ní ndì nzére-alafí náarí àrà, ndùbhi rùngù ònǎ màtí ndàmbe ndì ndàrà ndàso róngà nómè dǎ. Ní ìnzá ndì ndàbà ka rò, kà rǎdù àtìna: «Ma mí madù yà ma mahù ònà rò pbà idza ò.» ²⁵ Ányì ndì ndàrà àhù rò, kà rǐ ányì-dzá nga nótù iwà ka kǎtsù, kadù nyìnati òhù mbèyi nyú ró. ²⁶ Nírò ní ndì kà rǎdù àrà àrùbhù ngǔkpà nzére-alafí, atdídǎ fíyò nzérenga-òbi òsè pbìndà òbi dǎna nǎ núnzì, 'iwù òko mànà atdíkpá ndì ale ò. Ní wò dhu-dzidǎ, ndì ale bhà òfò rǎdù ìì nzére nyú ròsè yà angyi ìì kàbhà òfò dǎnǎ màtí.»

Hirò nǎnziya ale

²⁷ Wò dhu bhèyi Yèsù rǎte òná kàsùmì ò, atdí tsìbhále náati kà nǐ ihé-yà nǎnzì ò rò: «Índú ari ayò finatsù ò, nyadù ibàna òndò tsìbhále nónzì wà hirò.» ²⁸ Pbéù, Yèsù adù dhu àdu ndàti: «Hirò nyú nónzì ale ní yà Kàgàwà bhà òte níri arí, 'àdù ndì òte rǎnna dhu nónzì ale.»

Yèsù rǎte ihé-yà nózè kǎnzì wiwì fíyò dhu dǎ dhu

(Màt 12.38-42)

²⁹ Ihé-yà níitdègu 'òpè 'àndu ì Yèsù tí, ní Yèsù adù òte òpè ndàti: «Indo aríì ale naríì nzére ale nyú. Abádhí nózè kǎnzì wiwì kèlǎ fíyò. Pbéù, ka kí nǐ atdí ngǎtsi wiwì mà nítè abádhí tò, ìnzá ní Yǎnà rǎ ndì nanzì dhu kèlǎ nádi wiwì tí abádhí tò rò. ³⁰ Àdhàdhì yà nabì Yǎnà rǎ ndì nanzì dhu níì wiwì tí Nìnawè ò bhà tò dhu bhèyi, Ìndrù t'ídhùnà rǎ rǐ ndònzì

dhu ní'íya wiwì tí kǎkà indo arí'í ale tò. ³¹Ndirò indrù-ànyǎ nítdì ka kí nínganí, Sabà tó pbìrì ð ádrùngbǎ tsibhá kamà níivàya ndì, ndidè indo arí ale-nyìkpa rǒ, ndàdù abádhí-ànyǎ nítdì. Obhó tí, kǐra yà adzi-tsù adì ndì ì rǒ, ndìrà dhu-ònga t'òvòta nuni ádrùngbǎ kamà Sòlòmòni rǎnɔna dhu níri. Ndirò nyùni dhu, yà ɔnzìkú idè ale nòsè wà Sòlòmòni dònǎ màtí. ³²Ndirò, indrù-ànyǎ nítdì ka kí nínganí, Nìnawè ð bhà níivàya ì, 'ìkò kǎkà indo arí ale-nyìkpa rǒ, 'àdù abádhí-ànyǎ nítdì. Obhó tí, Nìnawè ð bhà núugèrè ì, 'ùbhà fiyó nzére mùtsɔ Yǒnà rǎnɔna dhu ì ìrì rǒ. Ndirò nyùni dhu ìrǒ rí'í ale rùdà wà Yǒnà dònǎ màtí. »

Ale-nyìkpó ní ale-ngbò rǒ tarà

(Màt 5.15; 6.22-23)

³³Tdítdǒ Yèsù adù ɔte ìse ndàti : « Atdí ale mà rǐ nzí àdù tarà nóbì, ndàdù ìlinà ndì nórú ngari ð, ngǎtsi nǐ ndàdù àtsinà ìtǎ-tsi. Pbétù kà rǎdù kòbì, ndàdù àgùrànà ɔrú, ndíni idza rítsù ale-nyínga nawù tí. ³⁴Nyìkpónu rǐ'í àdhàdhì ngbònu nàwù rí tarà bhèyi. Nyìkpónu náapé ì'í ídzi rǒ rǒ, ní kóró ngbònu rǎdù ì'í awáwù ð. Pbétù nyìkpónu náapé ì'í mbǎ ídzi rǒ rǒ, ní kóró ngbònu rǎdù ì'í ìnò ð. ³⁵Ní dhu ðfò nga nyòdǒ afínu ð rǐ'í awáwù mbèyi, ìnzí ongo tí ìnò tí. ³⁶Ndirò kóró ngbònu náapé àwù, ìmbǎ rùnù atdí ngari mà rǐ'í ìnò ð, ní kóró ngbònu rǎdù àwù, àdhàdhì yà atdí dǒ ráwù tarà nǎtdyi ngbònu dhu bhèyi. »

Yèsù rǒrù Pbàfàrisáyó mà, Úyátá tó màlímó mànà dǒ dhu

(Màt 23.1-36; Mrk 12.38-40; Luk 20.45-47)

³⁷Wò Yèsù rǒte ònǎ kàsùmì ð ní ndì, atdí Mùfàrisayò náanzi ka rǎrà ðnyù nónyù pbìndà. Ní, Yèsù atsù kàbhà idza, ndàdì ðnyù-tsùnǎ. ³⁸Ní, idho núuko wò Mùfàrisayò atdí dǒ nyú yà Yèsù rǐ ðnyù nópè ndònyù inzà ndì ndù'o ɔtsúna rórò dhu ndì ndàla rǒ. ³⁹Pbétù, Ádrùngbǎle Yèsù adù àtinà kǎnì : « Nyí, Pbàfàrisáyó tírò, Nyí nyá rí kópà mà sǎnì mànà ngbò kèlè nú'ò, pbétù afíku ònǎ rò nyǎdù ì'í ùlè tí nyí nyùlè ogbo t'ònzita mà, nzérenga t'ònzita mànà-atdyú nǐ rǒ. ⁴⁰Nyí ní ìmbǎ dǒya nà ale. Kàgàwà, yà ale-ngbò nanzi, náanzi tí obhó ale-afí átò ? ⁴¹Ní dhu àkǎ nyùbho afíku nyú ð rò àhu dhu perè tí Kàgàwà tò. Ndì dhu bhèyi ní ndì nyí nyádù ìlǎ Kàgàwà-nyìkpó ð.

⁴²Nyí Pbàfàrisáyó tírò, nyí nyí'í àpbè ð ! Nyí nyá rí ðnyù nábhù arí ròvù irí-bí-tidǒ mà, kóró ìtò-tidǒ mànà tó atdínga idre dǒ núbhò perè tí Kàgàwà tò, nyádù àdzo obhónánga ðnzi nyí nyí dhu mà, Kàgàwà òzè nyí nyí dhu mànà dhu rǒ rǒ. Kǒkò ní ì àkǎkǎnà nyònzì dhu, inzà nyí nyádzo kǒkò angyangyi nyí nyarónzina ngùkpà dhu rǒ rǒ rórò. ⁴³Nyí Pbàfàrisáyó tírò, nyí nyí'í àpbè ð ! Pbàyàhúdì tó unduta-dzà ð, nyí nyá rí nyòzè nyòkò angyinǎ rò rǐ'í tombi dǒ, ndìrò indrù arí 'ùndù òyá ngari ð, nyí nyá rí

nyözè kowù nyätsè rǒ ifuta nyá nà ! 44 Nyí nyí ãpè ÿ ! Nyí nyúli nyí ìnzí arí 'àlǎ adzidɔ, yà ìndrú arúbhi dǒyá inzá ì ùni rórò bhèyi. »

45 Tdítdǒ, Úyátá tó atdí màlimò náati Yèsù ní: « Màlimò, wò nyi nyótèna ɔte ÿ, nyi nyùnò wà dhu mà nǐ átò. » 46 Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: « Nyí, Úyátá tó màlímó tírò, nyí nyí ãpè ÿ átò ! Obhó tí, nyí nyáí odú rǒ'ò ànòna ka kí rò ànò núgbǎ ìndrú dǒ, ìnzí nyǎdù nyözè nyǎpbàlǎ ì ànò-ngbò ɔtsúku-dɔ nǐ màtí. 47 Nyí nyí ãpè ÿ ! Nyí nyáí Kàgàwà bhà pbànábi-adzidɔ nórú, àzèmbè pbání abáku kèlè náakyè abádhí rórò ! 48 Wò dhu bhèyi ní ndi nyí nyítè dhu kpanya iwà nyí rà'ù abáku anzi dhu. Obhó tí, abádhí náakyè Kàgàwà bhà pbànábi, ndirò nyí nyarádù ì pbànábi-adzidɔ nórú. 49 Wò dhu-okú dò rò ní ndi, Kàgàwà náavò dhu kpanya dhu-ǎnga t'òvòta tó pbìndà irèta nǐ ndàti: « Ma mí pbàkà pbànábi mà, pbàkà uvitatále màna núvǐ abádhí nzínzi ò. Ní abádhí nókkyeya kǒkò ma mòvǐ ale nzínzi ÿ atdídhena ale, 'àdù àvu ngǔkpà-tsí rǒ. » 50 Ndi dhu bhèyi ní ndi, Kàgàwà níitdiya yà indo arí ale-ànyǎ, yà yà adzi Kàgàwà anzina rò ndi nufu Kàgàwà bhà pbànábi-azù-okú dò rò, 51 ròpè ndi Abèli-azù rǒ rò, ràrà àhu Zàkàriyà-azù ò. Ndi Zàkàriyà ka kahò Kàgàwà bhà idzá màzàbahù mà atdí dǒ flǎ ngari màna nzínzi ÿ rò. Obhó tí, ma mí kùnɔ kpanya fǔkù, Kàgàwà níitdiya yà àkye ka kakyè ale-abvò-ànyǎ yà indo arí ale dǒ. 52 Nyí, Úyátá tó màlímó tírò, nyí nyí ãpè ÿ ! Nyí nyíwà inga t'únita tó tsátsù tó fúngulà, ìnzí nyǎdù nyözè nyòtsù nyí-tírò ndi tsátsù ÿ, ndirò nyǎdù nyúvo ì nòzè 'òtsù kà ÿ ale rǒ ìnzí ròtsù ! »

53 Yèsù níitdègu ndivà uró rò, ní Úyátá tó màlímó mà, Pbàfàrisáyó màna náakó atdí dǒ kà rǒ, 'àdù 'òpè 'òngù ábhǒ dhu nyú kà-tsù. 54 Abádhí nóowúnà kà-afí nómvù rǒ ɔte nǐ ndíní ì idyi tí kà-idà-dɔ 'àdù kòbhù dónà.

Yèsù rǐ pbìndà ábhàlǐ-nyíkǒ níitdyú dhu

(Màt 10.26-27)

12 1 Wò ndi kàsúmì ÿ, ábhǒ ihé-yà náandu ì Yèsù tí, 'àkpòrò kà-ngbò, ale-pfò kafó róngà mà ràwǐ. Nírò ní ndi Yèsù apè ndòtè pbìndà ábhàlǐ tò angyi, ndàti: « Nyòdɔ nyí mbèyi Pbàfàrisáyó tó afi rǒ rò. Ndi afi ní abádhí tó ɔyɔyɔ ale-idà. 2 Kóró dhu-tsí yà ì nuru núuniya ì kpanya. Ndirò kóró dhu-tsí yà òdhù ÿ aróko núuniya ì kpanya. 3 Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, yà ìnd ÿ rò nyí nyòtè kúbhingá dhu náaraya ndiri rǒ kpanya awáwù ÿ. Ndirò, yà bhèlù ÿ nyí nyòtè káluga ÿ rò dhu núku rǒ ka kowuya ìkù ÿ idza dǒ rò. »

Ádhi ndi àkǎkǎ kǎnzì ɔdòna ?

(Màt 10.28-31)

4 Yèsù adù àtìna tdít dǒ: « Ɔdhídù, ma mí yà dhu núno fǔkù: dhu àkǎ nzá nyònzí yà ngbòku kèlè nóho rǐ, ndi dhu-dzidǒ ìmbǎ 'àdù ì rùkú ì

ónzina ngätsi dhu nà ale-ɔdò. ⁵Ma mí ɔdòna àkǎ nyǒnzi ale nítè fùkù. Nyí nyàkǎ nyǒnzi ɔdòna ale ní Kàgàwà, yà indrù ndì ndòhò rò rádù ìí ádrùngbànga tó ɔbi nà ndòbvù ndi ale ìnzì aráve dhòdhódhónganà kàzu ò ale. Obhó tí, ma mátina nyí nǐ: ndi ale ní ndi nyí nyàkǎ nyǒnzi ɔdòna.

⁶Imbò àrè-tútù-nzo nódzi ka ka tí obhó ɔyǒ fùrangà-kpǒ-nzo rǒ tí? Pbétù, atdí kǒkò àrè-tútù-nzo nzínzi ɔ mà náarí nzi àdzo Kàgàwà ònǎ rò ìnzì kà ròdò ngbòna. ⁷Ndirò Kàgàwà úni wà dèku-ká-vé-bvu mà kóró. Ní ìnzì nyǒnzi ɔdò! Obhó tí, fùkú ípirǒnga nósè wà ábhǒ àrè-tútù-nzo tó ípirǒnga dònǎ màtí. »

Yèsù bhà ale tí ka kóko dhu mà, kòdhò ka kí dhu màna

(Màt 10.32-33; 12.32)

⁸Tdítdǒ kǎdù àtina: « Ma mátina nyí nǐ: ndi ale náapé dhu ùnɔ kpangba ábhǒ ale-ònzì ndàti ndì rǎrì pbàkà ale, ní Ìndrù t'ídhùnà náadùya àtina átò Kàgàwà bhà màlàyíkà-ònzì, ndi ale rǎrì pbìndà ale. ⁹Pbétù, mòdhò rí ìndrù-ònzì ale ní ma mòdhòya átò Kàgàwà bhà màlàyíkà-ònzì. ¹⁰Ndirò, Ìndrù t'ídhùnà nǐ rí dhu ùnɔ nzére ale, náabáya àbà pbìndà nzérenga tó ubàta. Pbétù Kàgàwà bhà Ìlǐlǎ-Alafí nǐ rí dhu ùnɔ nzére ale, náabáya nzi ubàta akekpa màtí. ¹¹Nyí nà ka kówu ànyàku kitdì tí unduta-dzà ɔ rò màtí, pbàkámá-ònzì rò màtí, ndirò ngätsi nǐ pbanga ɔ ádròdrò ale-ònzì rò màtí rò, ní àpè nyòwuya afíku nítu rǒ nyí nyí rùkú dhu nísò tí dhu mà, ndirò nyí nyúnɔna dhu mà nǐ. ¹²Obhó tí, Ìlǐlǎ-Alafí náaraya ndi nyí nyúnɔna ndi kàsùmì ɔ dhu núdhe rǒ fùkù. »

Kpóna ɔ iwí nà ònzitále tó mbólí

¹³Ihé-yà nzínzi ɔ rò, atdí ale náati Yèsù nǐ: « Màlimò, áví adòdu rùndò yà àbadu núubhà òvè ndì ndóvè rò dhu-ǒnga fóká. » ¹⁴Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: « Ádhi ndi ima níli ndíni mongó tí ànyàku núnò, madù fùkú dhu núnò fukú? » ¹⁵Tdítdǒ, Yèsù adù àtina kóró ale nǐ: « Nyàndà nga mbèyi! Nyòdò nyí ábhǒ ongyéngá-atdyú òho nyí nyí nyàbà dhu rǒ rò. Obhó tí, ìnzì ní ábhǒ ongyéngá ndi ìndrù tò rádù ípirǒnga nábhu. »

¹⁶Nírò ní ndi Yèsù náadù yàrí mbólí náwe ihé-yà tò. Kǎti: « Ònzònzì atdí ale bhà inga ɔ ònyù náanzì, ndàdù ɔ'ò mbèyi nyú. ¹⁷Ní kǎdù ndòpè ndirè nga afina ò, ndàti: « Ádhu ndi àkǎ àkǎ mɔnzì yà ìmbà ma mí ìí pbàkà ònyù-tsè-tsù núnù ma mí ònǎ ngari nà rò? ¹⁸Kànǐ ma mɔnzina dhu: ma mí pbàkà ɔngòlǐ nùgòlò, madù ádròdrò ngùkpà-tsí núsí. Wò dhu-dzidǒ, ma mí kóró pbàkà ònyù-tsè mà, kóró pbàkà ngùkpà ongyéngá màna núnù mǎli i ɔngòlǐ ò. ¹⁹Nírò ní ndi ma mí inga ìrè afídu ò matí: nyi nyí ìnè nyòdò rí íbì atò nyú tí ábhǒ dhu-tsí-yà nà. Ní ásò nyi, ɔnyu nyi, ɔmvù nyi, ndirò ɔnzì mùhendù. » ²⁰Pbétù, Kàgàwà náadù àtina kànǐ: « Ìnyí, nyìkpóna ɔ iwí nà alé, indo yàrí iku ɔ, nyi nyí yàrí adzi núbha! Ní,

yà nyi nyúndu nyòdù dhú-yà núbhà nyi nyí àdhi tò ? » ²¹ Wò dhu bhèyi tí ní ndi ndi dhu ríí yà dhu-tsù ùndù arí fíndà, ìmbà ndàdù ìí ònzítále tí Kàgàwà-nyìkpó ÿ ale tò. »

Kàgàwà arí pbìndà ale dzùnà ònzi tí dhu

(Màt 6.25-34)

²² Tdítdǒ Yèsù adù àtìna pbìndà ábhàlì ní : « Kòní, wò dhu-okú dò rò ní ndi ma mátina nyí ní : dhu ràkǎ nzá nyítù afíku fùkú ípìrǒnga-okú dò rò, ndirò ngbòku-okú dò rò nyàti, nyí rǎrǎ àdhu nónyu, ndirò nyí rǎrǎ àdhu náfǒ rùkú. ²³ Obhó tí, ìndrù bhà ípìrǒnga nòsè wà ònyè dǎnǎ, ndirò ale-ngbò nòsè wà mùdzarè dǎnǎ. ²⁴ Nyàndà pé àkǔrù ! Abádhí náarí nzí dhu òzò, ndirò abádhí náarí nzí ònyè ògu ɔnzi-bvè rò. Ndirò abádhí-fó, ònyè òdɔ ka karí òyà àrǒ mà, ɔngǒlì màna náaríí mbǎ. Pbétù Kàgàwà náarí ndi abádhí nóngù ! Nírò, fùkú ípìrǒnga nòsè wà atdíǒ kǒkǒrǎ àrè tó ípìrǒnga dǎnǎ ! ²⁵ Ádhi-pbá ale ndi nzínzìku ÿ, wò afína ndi ditù ndámbe ìrènà dǒ dhu bhèyi, rádù idhòna nítrɔ yà adzi ÿ atdí idhɔ ní màtí ? ²⁶ Ní, dhu ríí ìnzí nyí nyádù kǒkǒ isó rǒ'ɔ dhu bhèyi rólo dhu sòwòrò nónzi dhu tí, ní ádhu nyí nyádù afíku nítu ngǔkpà dhu-tsí ní ní ? ²⁷ Nyàndà pé kǒkǒ inga ÿ arí inga dhu-tsí náarípǒ tí dhu. Abádhí náarí nzí kasu nónzi, ndirò abádhí náarí nzí mberù nódýù. Pbétù ma mí obhó dhu náno fùkù : ádrùngbǎ kamà Sòlòmɔnì nyú mà, kóró pbìndà ònzi-iyà ÿ, náafó nzá kòrǎ itsu-opfò nzínzi ÿ atdí itsu-opfò tó aya dǎnǎ màtí fíndá aya rǔda mùdzarè. ²⁸ Írì-bí ní indo tí rí ndàlǎ inga ÿ, tsútsǎ ràdù òtdyù, kadù òbvùnà kàzu ò dhu. Pbétù Kàgàwà náarádù abádhí ùfò mbèyi nyú. Ní kà tí nzí àdù nyǔfò mbèyi nyú ròsè i írì-bí dǎnǎ màtí, nyí ákè a'uta nà alé ? ²⁹ Ní nyí, dhu àkǎ nzá nyítù afíku, nyámbe nyí nyónyuna dhu mà, nyí nyómvùna dhu màna dhu nónè dǒ. ³⁰ Obhó tí, kóró kǒkǒ dhu nónè arí ìnzí ìí ìngyè rǒrò ale ní yà adzi ÿ ale, yà ìnzá Kàgàwà ná'ù. Pbétù nyí, Àbaku Kàgàwà núnì wà dhu nyí rǎrǎí i dhu-atdýù nà. ³¹ Nírò, nyòme pé Kàgàwà bhà idzi angyi, ndirò ní ndi kà rádù kǒkǒ nyí nyí atdýúya òho dhu námà àma tí fùkù. ³² Ìnzí nyònzì ɔdɔ, wò ákè tàma tó màhò-ngba bhèyi nyí nyíí ngúfe rò ! Obhó tí, Àbaku-nyìkpó dhu ɔfò wà, ndàbhù pbìndà Idzi fùkù. »

Òrù-akpà ò ka kí ongyéngá-tsù núndù dhu

(Màt 6.19-21)

³³ Kǎdù àtìna tdítǒ : « Nyùdzí fukú aríí dhu-tsí, nyádù nyí nyòngyè fùrangà núbho perè tí nǎkùtále tò. Nyòbhɔlɔ ìnzí rádù ìnza ísòwù, nyádù fùkú ongyéngá-tsù núndu òrù-akpà ò. Ányì, kà rí nzí àdù ndi ìnza, ogbotále mà rí nzí àdù òwu ùvò ányì, ndirò akuku mà rí nzí àdù dhu òbhè ányì. ³⁴ Obhó tí, pbùkù ongyéngá ríí i nga ní ndi afínu rádù ìí ònà átò. »

Kasu tó Ádrùngbàlè ríngò dhu náká kòdò tí dhu

(Mât 24.36-44; 25.1-30; Mrk 13.33-37)

³⁵Tdítdǎ Yèsù adù àtìnà p̀bìndà ábhàlǐ nǐ: «Nyòko kengè dǎ, nyǎdù mvukù'ò níso kùkyě nǐ, fùkù tarà ràdù òko òrù ì òrù rórò. ³⁶Ndirò, dhu àkà nyǎlǐ nyǐ átò yà fìyò kasu tó ádrùngbàlè nódo rí ríngò àdhìngbà ka kùndà nǐ m̀hèndù ò rò kasutále bhèyi. Ní, kìrà àhu, ndìtsi tsàtsù nítò rò, abádhí ràdù tsàtsù náfò kà tò ányirò rò tí. ³⁷Ní, hirò ǹnziya kasutále ní yà fìyò ádrùngbàlè rǐrà àhu dhu nóotúya ípìrò rò ale. Ma mí obhó dhu núno fùkù, wò kasu tó ádrùngbàlè rǐrà àhu rò, kǎfóya kasu tó p̀bìndà mberù róná. Wò dhu-dzidǎ, kǎdèya p̀bìndà kasutále nóhù, ròkò ònyè-tsùnǎ, ndàdù ònyè nábhù abádhí r̀nyè. ³⁸Iku-alíkpa ǎ màtí, ngàtsi nǐ à'ù-akpà-òngò ǎ màtí kìrà àhu rò, hirò ǹnziya ní yà ípìrò rò kà r̀tùna ale.

³⁹Nyàlǐ yà ma m̀nɔna dhu mbèyi dùku ò. Idza-àbadhi náapè àdù ogbotále rǐrà òná kàsùmì núni, ní rǐ nzi àdù p̀bìndà idza-tsù nábhù ogbotále r̀kò. ⁴⁰Ní, nyǐ nyú mà átò, nyòko nyìkpókù nà, Ìndrù t'ídhùnà níraya inzà nyǐ nyìrènà ndì ndàdù ìrà òná dhu tí kàsùmì ǎ nídhunǐ. »

Ndì nífu kasutále tó mbóli

(Mât 24.45-51)

⁴¹Péterù adù dhu ìvu kà-tsù ndàti: «Ádrùngbàlé, nyi tí wòrí mbóli nǎwě fǎkà tí, ndirò nyi tí kàwě kóró ale tò?» ⁴²Ní, Ádrùngbàlè adù dhu àdu ndàti: «Ádhi-pbá kasutále nyìkpóna ótdyù, yà f̀ndà ka kàvinà dhu ònzi arí? Ndi ale ní ndì yà p̀bìndà kasu tó ádrùngbàlè náadèya ìlinà p̀bìndà ale dǎ ádrùngbàlè tí, r̀rà ònyè núndò rǎ abádhí tò àkákà kàsùmì ǎ. ⁴³Ní hirò ǹnziya kasutále ní yà p̀bìndà ádrùngbàlè ríngò rò kà r̀tùna yà f̀ndà ka kavì kasu nónzì arí ró ale. ⁴⁴Ma mí obhó dhu núno fùkù, kàbhà kasu tó ádrùngbàlè níliya ka kóró p̀bìndà dhu-tsí dǎ ádrùngbàlè tí. ⁴⁵Pbétù, wò kasutále náapè àdù inga nǐrè afina ò ndàti: pbàkà kasu tó ádrùngbàlè ní dhu úmbè wà, ndàdù ndòpè ndòvì yà ì arí kasu ònzi mànà atdíkpá kpabhále mà, vèbhále mànà, ndàdù àrà ndònyè rǎ, ndàdù ndòm̀vù, ndòrì, ⁴⁶ní kàbhà kasu tó ádrùngbàlè rǐ ndàdù inzà kìrènà idho ǎ, ndirò inzà kùnina kàsùmì ǎ rò, ndì ádrùngbàlè náabhèya atdídǎ òrù màlìpò kà tò', ndàdù kòbvù yà ìnzǐ arí fìyò ka kàvi dhu ònzi ale ǹzínzì ò. ⁴⁷Ndi kasutále, yà iwà ndì ndúni p̀bìndà kasu tó ádrùngbàlè-afí nózè dhu r̀rò rádi ìnzǐ ndòbhòlò ndì, ìnzǐ ndàdù p̀bìndà ádrùngbàlè ózè dhu ònzì, náabáya mùgò abho nyú ròsè. ⁴⁸Pbétù inzà ndì ndúni p̀bìndà kasu tó ádrùngbàlè-afí ózè dhu dhu-okú dò rò rí dhu àfá ale, ndì afátá ràdù kòzè kùvi, ní ndì ale náabáya mùgò ngúfé tí. Abho ka kubhò dhu f̀nà

ⁱ 12.46 Kà-tì ní, kàbhà kasu tó ádrùngbàlè núu'aya kà-ònga ràhu ɔɔ.

ale-fó ka konziya dhu abho, ndirò abho nyú ròsè ka kùbhà dhu fóná ale-fó ka kadàya dhu ònzì abho nyú ròsè. »

Ìndrũ-žnga rĩ ndũndũ Yēsũ-okú dò rò dhu

(Màt 10.34-36)

49 « Ma mĩrà kàzũ ma mivó tí yà adzi dš, ní ma mòzè wà ndì kàzũ rĩrũ. 50 Ma mí atdí bàtizò nà ma málũna. Ní, itũ kà ršw rùdũ dhu bhěyi, kàkà wà ndònzì ndì. »

51 « Nyĩ nyĩrè tí nga ma rĩrà màrũngà níbhò yà adzi š ? Ìnzĩ ní ndi dhu bhěyi, akekpá màtĩ. Pbétũ ma mĩrà ìndrũ-žnga nábhu rũndò i. 52 Obhó tí, ròpè ndì kòmbĩ, imbo rò aróko atdí idza š ale-žnga náarana ndùtũ rš ɔɔ, ìbhũ ale ròndrò šyš ale, ndirò šyš ale ràdũ ìbhũ ale nóndrò. 53 Àbanà náaraya idhùnà nóndrò rš, idhùnà ràdũ àbanà nóndrò. Íyànà náaraya ivànà òndrò rš, ivànà ràdũ íyànà nóndrò. Agũna-àyi náaraya pbìndà àdhìngbã nóndrò rš, àdhìngbã ràdũ pbìndà agũna-àyi nóndrò. »

Kombí ràdũ ndònzì dhu núńĩ ka kí-dhu

(Màt 16.2-3)

54 Yēsũ adũ àtìnà átò ihé-yà nĩ : « Nyĩ nyapé àpbũ nálã adyifò arótsũ inã rò rĩrà ró, ní nyĩ nyarĩ àdũ àtìnà ányĩrò rò tí ìkš igye rārĩ ìkš, ndi dhu ràdũ ndònzì ndi dhu bhěyi tí. 55 Ndirò, nyĩ nyapé awe àlã mùsũngú dònã rò rĩrà ró, ní nyĩ nyarĩ àdũ àtìnà ìka adyifò rārĩ ìka, ndi dhu ràdũ ndònzì ndi dhu bhěyi tí. 56 Nyĩ ní ɔɔ-ɔɔ idàya nà ale. Nyĩ nyarĩ yà adzi dš rí 'ònzì dhu mà, òrũ-akpà-nyĩ rš rí 'ònzì dhu mànà dhu núńĩ mběyi nyú. Ní, ádhu ìnzĩ nyĩ nyarĩ àdũ yà kòmbĩ rĩĩ kàsũmĩ š rí 'ònzì dhu rãncna fũkũ dhu núńĩ ní ? »

Ìndrũ mà rĩ 'ĩrĩ ndì nòbhũ ale nà dhu

(Màt 5.25-26)

57 « Ádhu ìnzĩ nyĩ nyarĩ dhu-žnga òvò nyĩ-tírò, ndĩńĩ nyĩ nyuni tí obhónãnga tó dhu tí rĩĩ dhu nĩ ? 58 Dhèwanì ò nyĩ nyówu nyi nòbhũ ale mànà rò, dhu àkã nyònzì ɔbi nyĩrĩ nyĩ ndi ale nà, nyĩtò ndi dhu òko nyĩ nyòko otu š rórò. Ìnzã nyi nyònzì ka ndi dhu bhěyi rò, kà ràdũ àrà nyabhũ anya t'ítđita t'ále-fó, i ale ràdũ nyabhũ pũrũsi-fó, ndi pũrũsi ràdũ nyosò imbi ò. 59 Ma mí obhó dhu nãnc indũ : nyi nyĩ nzi àdũ àhũ imbi ò rò ìnzã nyi nyũbhò dũnú ka kòtdì dhu, riku kóró rórò. »

Ìndrũ rĩ 'ũgèrè 'ũbhà fĩyó nzére màtsɔ dhu

13 1 Ndi kàsũmĩ š, ngúfe ale níiwú Gàlilayà tó pbìrì š bhà rš ndi nònzì dhu náwe Yēsũ tò. Abádhĩ ati, Pilatò ràbhũ i ale kòkyè, azùya rùngbò ndi yà abádhĩ rũbhõna perè tí ìzã-azù mànà. 2 Ní Yēsũ adũ àtìnà

abádhí ní : « Nyí nyìrè tí dhu kǒkò i Gàlìlayà ð bhà ríí i nzéngatále ròsè Gàlìlayà tó pbìrì ð kóró ngǔkpà ale dǒnǎ, wò dhu bhèyi ka kakyè abádhí dhu-okú dǒ rò ? ³Ma mátina nyí ní, ìmbǎ kà ríí ndi dhu bhèyi. Pbétù, ìnzí nyí nyapé nyǔgèrè, nyǔbhà fùkú nzére mùtsò, ní nyí nyáve kóró átò ! ⁴Ndirò, atdí kumì dǒnǎ àrù nà ale, yà Silòamù tó mùnarà núugòlò ndi dǒyá rève, ní nyí nyìrè tí dhu abádhí ríí nzéngatále ròsè Yèrùsàlemà tó kigò ð kóró ngǔkpà ale dǒnǎ ? ⁵Ìnzí akèkpá màtí. Pbétù, ìnzí nyí nyapé nyǔgèrè, nyǔbhà fùkú nzére mùtsò, ní nyí nyavèya kóró ndi dhu bhèyi. »

Ìnzí arí ð'ò mùtini-kpa tó mbólí

⁶Tdítdǒ Yèsù adù yàrí mbólí náwe átò ndàti : « Atdí ale nííí mùtini-kpa nà pbìndà vinyò tó inga ð. Ní kǐra ndíí ndòpè tí itsu-kpǒ ndi mùtini-kpa dǒ, pbétù kǎdù nzá atdí dhu mà nótù kà dǒ. ⁷Ní kǎdù àtìnà ndi vinyò tó inga kàsù nónzi arí ale ní : « Àndà pé ! Kànì atò náhu wà ìbhu nyú yà ma marí ìrà mùtini-kpǒ ma mǒpè tí yàrí mùtini-kpa dǒ ró, ní ma marí nzí atdí dhu mà nótù kà dǒ. Ní òkèrè ka, inga-ðnga níí kǎrí kǒkórò dhu-okú dǒ rò. » ⁸Wòrí kasutále náadù dhu àdu kà tó ndàti : « Ádrùngbǎlé, ìtsè kà radì pé yàrí atò ð tí. Ma mí kà-pfò-rǒnga nóbhì, madù ìkyí-zì nùtrò rǒnǎ. ⁹Ní ngàtsi ní, kǎdùya ð'ò ð'ò tdítdǒ rírá atò ð. Ndirò ìnzá kò'ò rò ní ndi nyi nyadùya kàbhu kòkèrè. »

Yèsù rí òtsòtsù tsibhále nígù dhu

¹⁰Atdíku, sàbatù-idhò ð, Yèsù adì ndàmbe dhu núdhe dǒ unduta-dzà ð rò. ¹¹Ní atdí tsibhále nííí ìnè ányì idzá. Ndi tsibhále níí yà ònà aríí nzére-alafí ábhu adzína-kpa ràtdò ndi, ìnzí rǒngò ndàto ake màtí, ràrà àhu atdí kumì dǒnǎ àrù nà atò tí. ¹²Ní Yèsù itdègu wò tsibhále àlǎ, ní kǎnzi íyàdhíyà, ndàdù àtìnà ní : « Tsibhálé, nyi nyògù wà pbùkù andi ð rò. » ¹³Ní Yèsù adù òtsúna núli wòrí tsibhále dǒ, ányìrǒ rò tí kǎdzí-kpa ràdù ndàto, íyàdhíyà ràdù ndòpè ndífu Kàgàwà. ¹⁴Ní unduta-dzà ð ádrùngbǎlé níitdègu Yèsù ìgù wòrí tsibhále sàbatù-idhò ð dhu nǎlǎ, náakó atdítdǒ. Ní wòrí ádrùngbǎlé náati ihé-yà ní : « Ìndrù ràdù kasu nónzi òyá idho náaríí aza. Ní nyòngò ìwu nyí nà kigù nyí i azà idho ð, ìnzí ní sàbatù-idhò ð ! » ¹⁵Ádrùngbǎlé Yèsù adù dhu àdu kà tó ndàti : « Nyí ní òyoyò idàya nà ale ! Sàbatù-idhò ð tí, nyí kóró, nyí nyatí nzí fùkú ìkyi-akpá mà, fùkú kayinò mànà núngǎ kíwalì ð rò rí dhu ònyu rórò, nyàdù ùndànà rǒwù idha nómù ? ¹⁶Ní yàrí tsibhále ní Àbràhamù-dhú-bvù tsibhíngba, ndirò Sìtanì nùutsi ka ràrà àhu atdí kumì dǒnǎ àrù nà atò nyú tí. Ní dhu àmbènà tí obhò àkǎ kikòlò ka Sìtanì bhà imbi ð rò sàbatù-idhò ð ? » ¹⁷Wò dhu bhèyi Yèsù ìvù dhu rò, yà kà-rǒ òmvù tí ríí kóró ale-nyí náadù ìwu atdítdǒ. Pbétù, ihé-yà-idhè náadù ndìka atdítdǒ, yà Yèsù rǎrà ònzìnà rǒ idho rí ìndrù ùkǒ ní kóró dhu-okú dǒ rò.

Hàràdali-tse tó mbólí*(Màt 13.31-32; Mrk 4.30-32)*

18 Yèsù adù àtìna tdítđđ: «Ádhu ndi òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi nófò ndi nà? Ma mádù kùdhe àdhu rǎ? 19 Kìli ndi yà atdí ale níidi ndòzò pbìndà inga ǎ hàràdali-kpǎ bhèyi. Ndi hàràdali-kpǎ níinga, ndòvì, ndàdù òngo itsukpó tí, àrè ràdù idzàya nòsì sòbina nzínzi ǎ.»

Afi tó mbólí*(Màt 13.33)*

20 Yèsù adù dhu ìvu tdítđđ, ndàti: «Ádhu ndi ma mádù Kàgàwà bhà idzi nùdhè ròná? 21 Yàrí ní ndi kǎfò ndi nà dhu: Kìli ndi yà atdí tsìbhále níidi, ndàngbǎ mbèmbè ǎyǎ kumì dòná imbò nà kilo nganù-ra tó ò afi bhèyi, ndi dhu ràdù ndi idyi nábhu rìvù kóró.»

Yèsù rǎte ndi nípbǎ tsàtsù dǎ dhu*(Màt 7.13-14, 21-23)*

22 Yèsù adì ndàmbe àrà dǎ Yèrùsàlemà tó kigò ò. Ní kǎránà dhu nùdhe rǎ ìndrù tò yà ndi ndúda òyanǎ kigò mà pbanga màna ònǎ. 23 Ní atdí ale níivú dhu kà-tsù ndàti: «Ádrùngbǎlé, tí ngúfe ale kèlè ì ùgùgùya?» Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: 24 «Nyònzì òbi nyòtsù ndi nípbǎ tsàtsù ǎ. Obhó tí, ma mátina nyí nǎ: ábhǎ ale nyú nóowuya òmvù rǎ òtsù, pbétù ndi dhu náaraya nzí àkǎ rǎ abádhí tò. 25 Atdíku, idza-àbadhi níivàya ndi, ndàdù tsàtsù nápi idza nǎ rò. Ní iri nyí nyòtdì nyí rò, nyí nyokoya gukyè nyámbe tsàtsù òtdò dǎ, nyòwù àtìna rǎ: «Ádrùngbǎlé, ápfò tsàtsù fǎkà,» ní idza-àbadhi náaraya dhu àdu rǎ fǎkù ndàti: «Inzá ma m̀ni nyí nyìwù àdhà rò màtí dhu!» 26 Nírò ní ndi nyí nyowuya àtìna rǎ kàní: «Mǎ manyù tí obhó dhu, màdù dhu òmvù ònzínú rǎ? Ndirò nyi nyaràna tí obhó dhu nùdhe rǎ fǎkà fǎkà pbangatsidǎ ngudhà ǎ rǎ?» 27 Ní àbadhi adùya àtìna nyí ní tdítđđ: «Inzá ma m̀ni àdhà rò màtí nyí nyìwù dhu. Ní nyìndrì nyí itse nyú tidú rò, nyí kóró, yà nzére dhu ònzì nyí nyarí rò!» 28 Àbràhamù mà, Ísakà mà, Yàkòbhò mà kóró pbànábí màna nyí nyàla òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǎ òkò rǎ, kadù nyòdì iri ányìrò rò ní ndi, nyí nyambèya òdzi dǎ, nyàdù àmbe kùku nátri dǎ. 29 Ní ìndrù níiwúya ìfò yà adzi-pbidò ònǎ rǎ, 'àdù dhu ònyù atdíkpá ndi òrù-akpà ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ǎ. 30 Ní yà kòmbí arí olù ale tí ale, nóokoya wemberè tí, ndirò yà wemberè tí arí kòmbí ale, nóokoya olù ale tí.»

Yèsù rǎ dhu òzu Yèrùsàlemà tó kigò dǎ dhu*(Màt 23.37-39)*

31 Wò ndi kàsùmì ǎ tí, ngúfe Pbàfàrisáyó níiwú dhu òvò Yèsù tò, 'àti: «Ívǎ nyi nyarà iró rò, Hèròdè rǎ dhu ònzì ndíní ndabhù tí nyi kohò

nídhuní. » ³² Ní kǎdù àtìná abádhí nǐ : « Nyòwu nyàti wò ayíwě nǐ : Ròpè ndì indo, ràrà àhù tsútsǎ, ma rǎrǐ nzére-alafí nípfò, modí ìndrù ò rò, ndírò ma rǎrǐ andi nà ale nígù. Ndirò ibho ma radùya pbàkà kasu nítò. ³³ Pbétù ròpè ndì indo, tsútsǎ, ràrà àhù ibho, dhu àkǎ modí dùdu, mambe àrà dǒ. Obhó tí, dhu àkǎnà nzá nabi ràrà òvè igi Yèrùsàlemà tó kígò rǒ rò. »

³⁴ « Yèrùsàlemà, Yèrùsàlemà, nyí nyarí pbànábí nòkye nyàdù Kàgàwà òvì tinu ò ale núbvu odu nǐ. Abho-gùna nyú ma mómvu mandu ùnú aróko ale-tsù àdhàdhì à'ù-yà-ba náarí pbìndà inzo-tsù nándù pékéléna-tsi dhu bhèyi ! Pbétù nyí nyádù nzá ndì dhu nózè. ³⁵ Nírò kòní, ka kǐ pé fùkú idza núbha fùkú. Ma mí obhó dhu núnò fùkù : nyí nyí nzi ma àlǎ tdítǒ, ràrà àhù nyí nyowuya àtìná : Kàgàwà rǎkǎ ndàso Ádrùngbǎle-òvò rǒ rǐrà ale òná idho ò. »

Yèsù rǐ atdí ale nígù tdítǒ sàbatù-idhò ò dhu

14 ¹ Atdíku sàbatù-idhò ò, Yèsù ira dhu ònyè Pbàfàrisáyó nzínzi ò atdí ádrùngbǎle bhà idzá. Ní ìndrù adù nyìkpóya núdi, 'ámbe kàndà dǒ atdyúya nyú nà. ² Ní, òna ádhà ndì atdí ale ní'í Yèsù-ònzí. ³ Ní Yèsù, ivú dhu Úyátá tó màlímó mà Pbàfàrisáyó màná-tsù, ndàti : « Àlè tó Úyátá ná'ù tí wà ìndrù ìgù ka kádù sàbatù-idhò ò dhu ? Ndirò ngàtsi nǐ, kǎti tí ìnzí ka rǎràdù kìgù ? » ⁴ Pbétù abádhí náadù ìnè, ìnzí 'àdu òte. Ní Yèsù idyi wòrǐ ale ndìgù, ndàdù àvinà ràrà. ⁵ Tdítǒ Yèsù adù àtìná abádhí nǐ : « Ádhi pbá ale nzínzìku ò, pbìndà ingba mà, ndírò pbìndà ìkyi mà nítì dzìwò ò rò, ìnzí ràdù kipfo ányirò rò tí ndì dzìwò ò rò sàbatù-idhò ò ? » ⁶ Ní abádhí ràdùna wòrǐ òte dǒ dhu náadù abádhí-lèmà nónzi ònzi tí.

Mùhendù ò ka kóko òná ngari dǒ róte mbólí

⁷ Yèsù níitdègu yà ì ka kúnzìná màná ònyè tó ale nóvò angyinǎ rò rǐ tómbi, 'àdù òko dýá dhu nálá, ní kádù yàrǐ mbólí náwe i ale tó ndàti : ⁸ « Atdí ale nánzi nyi àdhìngbǎ ka kùndà nǐ mùhendù tó ònyè tò rò, dhu àkǎ nzá nyitsi àdi angyinǎ rò rǐ tómbi dǒ. Obhó tí, ngàtsi nǐ wòrǐ ale nádù ì'í iwà ànzìná pbùkù ifuta dǒnǎ pbìndà ifuta ósè ngàtsi ale átò. ⁹ Ní wò ngàtsi ale nítò ndì rò, wò nyí núnzìná òyò kórò ale ràdù àrà àtìná nyi nǐ : « Ívǎ nyi, nyubhà ngari wò ale tó. » Ní nyi nyí nyivá, nyarà àdi olù rǐ tómbi dǒ dhu ràdù nyìnu nábhu rìwè atdí. ¹⁰ Ní, nyi ka kànzi mùhendù ò ònyè tò rò, dhu òfò nga nyitsi àdi olùnà rò rǐ tómbi dǒ, ndíní yà nyi nànzìná ale nítò rò, kítì tí ndì àtìná nyi nǐ : « Odhí, údà nyadi angyinǎ rò. » Ní, ndì dhu nádù ì'í ádrùngbǎ ifuta nyú tí indù yà atdíkpá nyí nyí dhu ònyè màná kórò ale-ònzí. ¹¹ Obhó tí, ndìdzí rǐ ndítirò òrú ale ní ka kifoya. Ndirò, ndìfò rǐ ndítirò ale ní ka kidziya. »

Mùhendù ò ràdù àkǎ kúnzi ale-tidò

¹² Tdítǒ Yèsù adù àtìná wò ndì nànzìná ònyè tó ale nǐ : « Kútsingá nga tó ònyè, ndírò ngàtsi nǐ adyíbhengá nga tó ònyè nyi nyòbhòlò ìndrù tó

rò, dhu àkă nzá nyunzi òdhínu mà, adónu mà, fùkú idzá-bhà mà, ndirò ònzònzì òdhínu mànà. Obhó tí, abádhí rǎdù òwu nyanzi átò fíyó m̀hèndù ò, nyadù yà abádhí tò nyi nyanzi dhu-arì ò nábà abádhí-fó. ¹³Pbétù, òdíní nyi nyònzì rò, dhu òfò nga nyunzi ale ní: nǎkùtále mà, òtsòtsù ale mà, ùkele arúkele ale mà, ndùmùndùmú mànà. ¹⁴Nírò ní ndi nyi nyádù hirò ònzì, ìmbǎ abádhí rǐrì indù ì ádùna dhu nà dhu-okú dò rò. Obhó tí, Kàgàwà náadùya ndi yà nyi nyanzi dhu-arì ò nádu indù, yà Kàgàwà rǐ obhónángatále nábhǎ r̀ngbe ì òve-bvù rò nínganí. »

Ádr̀ngbǎ m̀hèndù tò mbóli

(Màt 22.1-14)

¹⁵Wò Yèsù ùnò dhu ndi ndirì rò, kà mà r̀bhì dhu ònyù rǒ mànà atdíkpá ale nzínzi ò atdí ale náati Yèsù ní: «Hirò ǹnziya ale ní, òr̀-akpá ò Ádr̀ngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ò dhu ǹnyuya ale ! »

¹⁶Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: «Atdí ale náanzì ádr̀ngbǎ òdíní ndàdù ábhǒ ale nyú núnzi ònà. ¹⁷Ní, ndi òdíní tò kàsùmì àkă rò, kǎvi pbìndà kasutále r̀ràr̀ dhu ùnò yà ndi ndúnzi ale tò, ndàti: «Kóró dhu-tsí ka kòbhòlò wà, ní nyìwù kòmbí. » ¹⁸Pbétù, kóró kòrì ale náapè 'òwù ùbàta nónzi rǒ atdátdírà ò. Wemberè t'ále ati wò kasutále ní: «Ma módzi atdí inga, ní dhu àkă marà ndi inga nándà. Ní, ma mìtsò ma r̀nù atdíò, ùbà dhu idù. » ¹⁹Ngǎtsi ale náati: «Ma módzi inga t'òbhìta tò ìkyi-akpá idre, ní ma mí abádhí ní ma m̀ngò kasu ònzì tí dhu nómvu. Nírò, ma mìtsò ma atdíò r̀nù, ùbà dhu idù. » ²⁰Ndirò, ngǎtsi ale adù àtìna kà ní: «Mǎ m̀mbǎ mǎ pbàkà tsìbhále nà ró idhò nǎpè nzá òtrò. Ní, ma mí nzì àrà àwólò. » ²¹Ní wò kasutále náadù ndi pbìndà ádr̀ngbǎle i, ndàdù kòkò ale r̀wu àdunà rǒ f̀ndà dhu náwe kóró àbadhi tò. Ní wòrì idza-àbadhi náakó atdíò, ndàdù àtìna pbìndà kasutále ní: «Àrà tsàkàtsàkà kigò ò ngudhà ònǎ, ndirò otu ònǎ màtí, nyundu nǎkùtále mà, òtsòtsù ale mà, ndùmùndùmú mà, ndirò ùkele arúkele ale mànà, nyirà nà irò. » ²²Ní, ányì rò ndi ndingò rò, kítsi àtìna: «Ádr̀ngbǎlé, ma m̀nzì wà yà nyi nyàvi dhu, pbétù ngari nódi òdi t̀díò idzá. » ²³Ní wò kasu tò ádr̀ngbǎle náadù àtìna pbìndà kasutále ní: «Áhǎ, nyarà igigi pbanga ò rówu otu ònǎ, inga-ngbò ka kùkpòrò ní kòr̀wà ònǎ màtí, nyadù ìndr̀ nùtu r̀tsù, ndíní idzá nga núupílí tí ndi ìndr̀ ní. ²⁴Obhó tí, ma màtina nyí ní: atdí ale mà yà ka k̀nzìna ale nzínzi ò nínyèya nzì pbàkà òdíní ò ònyù-dzi mà. » »

Yèsù bhà ábhàlì tí ndi nòzè ndàti ale nákǎ ndònzì dhu

(Màt 10.37-38)

²⁵Wò dhu-dzidò, ábhǒ ihé-yà núubhìna òwu rǒ atdíkpá Yèsù mànà. Ní Yèsù agéré ndi abádhí dò, ndàdù àtìna abádhí ní: ²⁶«Owùdu ò ndi nòzè ndùbhì ale náapè nzì àbanà mà, íyàna mà, pbìndà tsìbhále mà, pbìndà

nzónzo mà, adóna mà, awéna mà, ndirò pbìndà ípìrǒnga nyú mà nóndrò, ní rǐ nzi àdù àdi pbàkà ábhàlǐ tí. ²⁷Ndirò, ìnzǐ ndi ale náapé pbìndà mùsàlabhà nánò, ndàdù ùbhi owùdu ð, ní rǐ nzi àdù àdi pbàkà ábhàlǐ tí.

²⁸Ádhi pbá ale, nzínzìkù ð, idzá-yà-ba ndì ndòzè ndòsì rò, ìnzǐ rádù àdi, ndùpǐ pé ìfe màtí ndi idza t'òsìta kàsù rǎdù fùrangà nónzì dhu angyi, ndàdù dhu àndà yà fóná rǐfì fùrangà ràtí ndi kasu nító ìto ? ²⁹Pbétù kǎpé àdù ndi idza-pfò kèlè nòsì, ndi idza-kàsù rǎdù àkpa, ní kóró ale wòrì dhu nàla rǎdù 'òpè 'ùgbò ndi ale, 'òwù àtìnà rò : ³⁰« Yàrí ale náapé ndòsì yà idzá-yà-ba, pbétù kà-kàsù nító kà rǐ dhu nádù wà kà-lèmà nónzì. »

³¹Ndi dhu bhèyi tí, ádhi pbá ádrùngbǎ kamà, ìla ùgyè ndi ndàrà ngǎtsi ádrùngbǎ kamà nà rò, ìnzǐ rǎdù àdi, ndàndà fóná rǐfì pbànowí-bvɛ, ndíñí ndùni tí dhu, pbìndà atdí kumì lufù pbànowí ràtí àdù 'ùgyè ùgye kǒkò pbìndà òmvǐ rǐrà nà òyò kumì lufù pbànowí mànà ? ³²Kǎpé ndi dhu àlǎ odú fìndà, ní kà rǎdù pbìndà mùkèngyè núvi ròwù wòrì ngǎtsi kamà bhà, àdì kàdì ìtse rórò, ròwù màrùngà ð ì óko nǐ otu nómè.

³³Ní ndi dhu bhèyi tí, atdí ale mà nzínzìkù ð, ìnzǎ fóná arǐfì kóró dhu nùbhà, ní rǐ nzi àdù àdi pbàkà ábhàlǐ tí. »

Ìmbǎ ònà okyeta nà iko tó mbólí

(Màt 5.13 ; Mrk 9.50)

³⁴Kǎdù àtìnà tdítò : « Iko ní ídzi dhu nyú, pbétù iko ò okyeta náapé ìku, ní ka kǎdù kàbhù ròkyè àdhu nǐ tdítò ? ³⁵Kà-kàsù rǐ mbǎ àdù ìfì akekpa màtí inga tó màtí, ndirò inga ð ka kúròna ìkyì-zì tó màtí. Ní ka kǎdù kòyì irí ò. Inga t'írìta tó bǐna nà rǐfì ale nǎkǎ ndìrì dhu ! »

Àwǎwí ndàdù ndàbà tàrà tó mbólí

(Màt 18.11-14)

15 ¹Àlitá bhà fùrangà-tsù nùndù arǐ pbàndómbé mà, nzére fíyó mùtsò nà ale mànà níwú kóró Yèsù tí ð, ndíñí ì iri tí kà rùnɔna dhu. ²Ní, Pbàfàrisáyó mà, Úyátá tó màlímó mànà náambénà ònu dǒ nzínziya ð, 'àmbe àtìnà dǒ : « Wò ale náarí nzére fíyó mùtsò nà ale nǎkǎ, 'àdù àmbe dhu nónyè dǒ mànà. » ³Ní, Yèsù adù yàrí mbólí náwe abádhí tò :

⁴« Atdí ale nzínzìkù ð náapé àdù ìfì atdí miyà tàrà nà, atdí rǎdù àwǐ nzínziya ð rǒ. Ní, ndi ale tí nzi àdù kǒkò àrùgyètí kumì ònà àrùgyètí nà ngùkpà tàrà nùbhà ànyù rányu rò, ndàdù àrà àwǎwǐnà-tsí nónè, ràrà àhù kàbà ndi ndàrà dhu ò ? ⁵Ndirò ka ndi ndàbà rò, kà rǎdù kìdyì ndìlì una dǒ, atdí ð idhèna ìka ndi rórò, ⁶ndàdu ndi nà ìbha. Kà rǎdù òdhína núnzì, tiná aróko ale mànà, ndàdù àtìnà nǐ : « Nyàbhù idhèku rìka ndi ma mànà atdíkpá, ma màbà wà àwǎwǐnà pbàkà tàrà nídhunì. » ⁷Ndi dhu bhèyi tí, ma màtina nyǐ nǐ : ádrùngbǎ dhèdhe nyú rǎdù ìfì òrù-akpa

ò, atdí nzéreatáale núgèrè ndì ndùbhà pbìndà nzérenga dhu-okú dò rò, ròsè àrùgyètí kumì dóná àrùgyètí nà ídzì ale, yà ìmbà ríí ì í 'ùgèrè 'ùbhà fíyó nzérenga dhu-atdyú nà dóná. »

Àwáwí ràdù ndàbà fùrangà-kpõ tó mbólí

8 « Ndirò, ádhi pbá tsìbhále, idre fùrangà-kpõ nà ndì ndíí, atdí ràdù àwí nzínziya ò rò rò, ìnzí ràdù tarà nóbì, ndàtsù idzá nga, ndàdù nga nónè mbèyi nyú, ràrà àhu kàbà ndì ndàrà dhu ò ? 9 Ndirò, ka ndì ndàbà rò, íyàdhíyà ràdù òdhína núnzi, tiná aróko ale mànà, ndàdù àtìnà ní : « Nyàbhu idhèku rìka ndì ma mànà atdíkpá, ma màbà wà fudú rò àwí idú fùrangà-kpõ nídhuní. » 10 Ndi dhu bhèyi tí, ma mí kùnc fùkù, Kàgàwà bhà màlàyíkà-idhè ràdù ndìka atdíó, atdí nzéreatáale kèlè núgèrè ndì, ndùbhà pbìndà nzérenga rò. »

Àwáwí ndàdù àrà ingo kpatsìbhíngba tó mbólí

(Màt 7.7-8; 1Yù 3.1)

11 Yèsù adù àtìnà tdító : « Atdí ale níí kpabhínzo nà oyo. 12 Ní olù ingba náati àbanà ní : « Ábá, íbhò yà pbùkù ongyéngá ò rò ákà kibhò dzàkà dhu-tsí fudu ò. » Ní abádhí t'ábanà núundò pbìndà ongyéngá-önga pbìndà inzo-fó. 13 Ní, ngúfe idho dzidó, olù ingba núudzí fíndà ka kùbho dhu-tsí, ndàdù àrà pbìndà fùrangà nà itse nyú ngàtsi pbìrì ò. Ányì, kàtdì foná dhu-tsè kóró, yà adzi dó dhèdhe-okú dò rò. 14 Kítdegù foná fùrangà nínzà kóró, ní àgàyì nísí wò ndi pbìrì ò, àbadhi-ngbò ràdù ndòtdì atdíó. 15 Ní, àbadhi náarà òtsù ndi pbìrì ò atdí ale bhà kasu ò. Ndi ale náadù kòvì ràrà pbìndà àdù nóngù inga ò. 16 Kàránà ndòzè ró ndòngù ndi àdù rönyuna itsu-kpõ ní, ndirò kà tò rí atdí dhu mà nábhu ale náarà nà íí ró mbà. 17 Ní, kápè ndirè nga affina ò, ndàdù àtìnà : « Ífe kasutále nyú àbadu tò arí kasu nónzi, 'àdù dhu ònyè 'ùlè ní gòna mà ròdì, madù àmbe òvè dó iró àwù ní ! 18 Ma mí mivà madu ma àbadu bhà. Ní ma mítsi àtìnà àbadu ní : Ábá, ma máfá dhu òrù-akpà-ònzì, madù dhu àfa onzinú. 19 Ní ma màkà nzá kanzi ma tdító pbùkù ingba tí. Ítsè madì pbùkù kasutále nzínzi ò atdí ale màtí. » 20 Uró rò, kàdù ndìvà, ndàdu ndi àbanà bhà.

Ní àdì kàdì itseta nyú rórò, kà t'ábanà náala ka, ndàdù izu nábà atdíó kàdó. Ní kà t'ábanà náakù kà ì, ndìtsi ndìbvù kàdó, ndàdù kàmbo. 21 Ní kà t'ídhùnà náadù àtìnà kà ní : « Ábá, ma máfá dhu òrù-akpà ònzì, madù dhu àfa onzinú. Ní, ma màkà nzá kanzi ma pbùkù ingba tí. » 22 Pbétù, kà t'ábanà náadù àtìnà pbìndà ino ní : « Nyònzì dhu tsàkàtsàkà nyídyì atdíó àya kanzè nyáfó kà-ró. Ndirò nyídyì petè nyáfó kòtsú-kpò ró, nyádù kàyitò núfó kà-pfò ró. 23 Nyiwù òyòyò ìkyì-akpà-ngba nà nyòdù, àlè ràdù ádrùngbà mùhendù nónzi. 24 Obhó tí, yàrí pbàkà ingba náavè, ní kikyè wà. Ndirò kàwí, ní kàrà wà ndàdu. » Ní, ányirò rò, abádhí adù ádrùngbà mùhendù nópè ì rónzi.

²⁵Wò dhu rí ndònzí rò, wò ale bhà ádrùngbǎ ingba nííì inga bvù ndì ndàràna rǒ. Ní, ányìrò ndì ndàrà ingo rò, íkyèrò ndì ndòdì idza-li'ò nditò tí ndì ròrò, kíri adyi mà, óbé màna tò wògò. ²⁶Ní kǎnzi àbanà bhà kasutále atdí, ndivù wò rí ndònzí dhu-tì tsùná. ²⁷Ní ndì kasutále náadù dhu àdu kà tò ndàti : < Adònu nírà wà àhu. Ní, ídzi rǒ rò kàrà ingo dhu-okú dò rò, àbanu àdù òyòyò ìkyì-akpǎ-ngba nábhù kodù. > ²⁸Ní, ádrùngbǎ ingba náadù àkò, ndàdù ndùvo ìnzí ndotsú tí idza. Kà t'ábanà náadù àhu idza rò, ndàdù kà-afí nópè ndíní otsú tí idza. ²⁹Ní, kǎdù dhu àdu àbanà tò ndàti : < Yà atò-akpǎ-tsù náarí ndòvì dhu bhèyi, ma marí kasu ònzi indù inò bhèyi. Ndirò, ma màpè nzá móbè òtènu dónǎ atdíku màtí. Ní, nyi nyapèna nzá ìndrì-ngba-tsí dhu mà níbhò mozè, mǎnzì mùhendù nǐ òdhídu màna ! > ³⁰Pbétù, wò pbùkù ingba, funú dhu-tsè natdì kóró mùnùòni ò nàrà ingo rò ní ndì, nyi nyadù òyòyò ìkyì-akpǎ-ngba nábhù kodù kà tò. > ³¹Kà t'ábanà náadù àtìna kà nǐ : < Pbanǐngbǎ, àlě karóko nyi nà bilínganà, ndirò yà kóró fudú rǐí dhu ní pbùkù átò. > ³²Pbétù, dhu àkànà àlě rònzì mùhendù, àlě-idhè ràdù ndìka. Obhó tí, yàrí àvávè adònu níkyè wà. Ndirò kǎwí, ní kàla wà ndì. >>

Nyìkpóna ótdyù kasutále tò mbólí

(Màt 6.24; 1Tì 6.17-19; 1Pé 5.2)

16 ¹Yèsù adù yàrí dhu náwe átò pbìndà ábhàlì tò : « Atdí ònzitále nííì atdí pbìndà kasutále nà. Ndi kasutále kíli ríí kóró pbìndà dhu-tsí dǒ ádrùngbǎle tí. Ní ka kadù ndì kasutále nóbhù kati, kà rarí pbìndà ádrùngbǎle bhà dhu-tsí nínzǎ. ²Ní wòrì ádrùngbǎle náanzi ka, ndàdù dhu ìvu tsùná ndàti : < Ádhu wò ma mǎrà ìrìna rǒ dùnú ka kúnona ró ? Ítè pé pbàkà dhu-tsí nódo nyi nyárí tí dhu idù. Ròpè ndì kòmbí, nyí nǐ adi tdítǒ pbàkà dhu-tsí dǒ ádrùngbǎle tí. > ³Ní wòrì ale níirè nga afina ò, ndàti : < Ma mí dhu ònzi ingbǎ dhu bhèyi yà pbàkà ádrùngbǎle rǐ ima nípfò pbìndà dhu-tsí t'òdota-kàsù ò rò rò ? Tí mongò inga nóbhi ? Wòrì tò ma mǐí ìmbǎ óbi nà. Tí mongò dhu núnzi ìndrù-fó ? Wòrì nǐ nyèdu ràdù ìwù tí ìwù. 4Íwà ma mènì ma mónzina dhu, ndíní ìndrù ongó tí mako mbèyi firábvù nǎ, mipfò ka kí kasu ò rò rò. > ⁵Nírò ní ndì kǎpè ndùnzi pbìndà kasu tò ádrùngbǎle bhà wànzá nà arǐí ale atdátdíra ò. Angyi ndì nìtò ale-tsù kíwú dhu, ndàti : < Ífe dhu nyi nyíí nà pbàkà ádrùngbǎle bhà wànzá tí ? > Ní wò ale adù dhu àdu kà tò ndàti : ⁶< Atdí miyà kàtìni akye tò. > Ní wòrì kasutále adù dhu àdu kà tò ndàti : < Kànǐ bhàruwà. Ádǐ obvò nyadù ìmbò kumì kàtìni akye tò nándi kà dǒ tsàkàtsàkà. > ⁷Tdítǒ kíwú dhu ngǎtsi ale-tsù, ndàti : < Olu inyi, pbùkù ní ífe ? > Ní wò ale adù dhu àdu ndàti : < Ma mǐí atdí miyà gònǐyà nganù-kpò tò nà. > Ní wò kasutále náadù àtìna kà nǐ : < Kànǐ pbùkù bhàruwà. Ándí àrù kumì. > ⁸Ní, ádrùngbǎle níilè wò ìmbǎ obhónánga nà pbìndà kasutále atdídǒ, àbadhi ònzi dhu

nyìkpóna ótdyù ale bhèyi dhu-okú dò rò. Obhó tí, yà adzi ð ale-nyìkpó nóttyù atdíð nyú. Abádhí náarí nzínziya ð dhu nóbhòlo màgèzi nà, ròsè yà awáwà ð arúbhi ale dòná.

⁹Nírò, ma mátina nyí nǐ: nyùfè olo yà ìmbà fíndá obhónánga nà otu ð nyí nyábà ongyéngá nǐ. Ndi dhu bhèyi ní ndi, dhu ìtsìnà ndòtdì rùkú nínganí, i olo náadùya tí ndi nyáko yà dhòdhódhóna nà nyí nyóngo òko òyá idza ò. ¹⁰Obhónánga dǎ arí akèkpá dhú-ngba nódo ale, ní ndi rádù ádrùngbá dhu nóddò átò obhónánga dǎ. Ndirò, ìnzí arí akèkpá dhu nódo obhónánga dǎ ale, ní rí nzi àdù ádrùngbá dhu mà nóddò átò obhónánga dǎ. ¹¹Nírò, ìnzí nyí nyapè àdù yà fukú arífi yà adzi dǎ ongyéngá nóddò obhóna dǎ, ní ádhi ndi ídzi ongyéngá-tidò nábhu adùya fùkù? ¹²Ndirò ìnzá nyí nyòddò fukú ka kàbhu ngàtsi ale bhà dhu mà mbèyi rò, ádhi ndi fùkù adùya fùkù ongyéngá nyú nábhu?

¹³Ìnzí atdí kasutále mà rádù óyð ádròdrò ale-kàsù nónzi atdí kàsùmi ð tí. Obhó tí, kà rádù atdí ádrùngbáale nóndrò, ndàdù ngàtsi nózè. Ndirò ngàtsi nǐ, kà rádù ndàpba atdí rǎ, ndàdù ngàtsi nídzèlè. Ìnzí nyí nyádù Kàgàwà-kàsù nónzi atdíkpá fùrangà-kàsù mànà. »

Yèsù rǐ dhèdhèrò dhu-tidò núdhè dhu

(Màt 11.12-13; 5.31-32; Mrk 10.11-12)

¹⁴Pbàfàrisáyó, abho ì ózè fùrangà dhu-okú dò rò, núubhínà Yèsù rǐnóna dhu níri rǎ, 'àdù òko 'àmbe ndi dhu núgbo dǎ. ¹⁵Ní Yèsù adù àtìnà abádhí nǐ: « Nyí, nyí ní obhónángatále tí arí 'àbhù ìndrù rǒzù ì ale. Pbétù, Kàgàwà ùni wà afíku ò nyí nyírèna dhu. Obhó tí, yà ìndrù rǒzùna ádrùngbá dhu tí dhu ní ndi Kàgàwà óndrò atdíð dhu. » ¹⁶Músà bhà Úyátá mà, pbànábí mànà tó kàsùmi-tsù náarà ìku bàtizò nubhónà Yùwanì rǎ. Ndirò, ròpè ndi ndi Yùwanì bhà kàsùmi ò rò, ka kárúnóna ní òrù-akpà ð Ádrùngbá kamà Kàgàwà bhà idzi tó Ídzi Màkùrù. Ní, ngàtsi ale náarí obi ònzi fíndá ndíní ndi ndotsú tí ndi idzi ò. ¹⁷Yà adzi mà, òrù-akpà mànà rádù ùda ùda isó nyú, pbétù yàri Úyátá ð atdí andítá-tútùngba mà náawíya nzi.

¹⁸« Atdí kpatsibhále mà náapè pbìndà tsìbhále nódhò, ndàdù ngàtsi tsìbhále nókù, ní ndi ale nónzi wà mùyòni. Ndirò atdí kpatsibhále mà náapè àdù pbìndà kpatsibhále ódhò tsìbhále nóku, ní ndi ale ònzi wà mùyòni. »

Ònzitále mà Làzarù nà tó mbóli

(Zàb 49.17-21; 73.4-5,19; Luk 6.20-21,24-25)

¹⁹« Atdí ale nífi ònzitále. Ndi ale nóongóna atdíð úya òrú odziya nà mberù núfo. Bìlìnganà kóngónà àdi dhèdhe ð tí, ndàdù ídzi ònyù-tidò kèlè nónyù dǎ. ²⁰Ndirò, Làzarù tí kátina ale nífi nàkùtále. Ka nífi otú

ípbà ngbõna kóró ale. Ní, kõngónà àyi wò ònzítàle bhà idza-lí. ²¹Kõngónà àdù ndòzè ndòngù ndí ònzítàle rí dhu ònyu dóná rò mizà dǒ rò rí 'àwà obvò ònyù-ú'ù-nzo ní. Ndirò ìtsé nóongónà àdù iwu, 'àmbe kà rò otú dǒnga nǔtda dǒ. ²²Ní atdíku wǒrì nǎkùtále náavè, Kàgàwà bhà màlàyíkà ràdù afína nóyì, 'òwù nà òrù-akpà ò, Àbràhamù-ti'ò. Ngàtsi idho ò, wò ònzítàle náadù òvè átò, kadú òtdùnà. ²³Ní òve-bvù, àzèmbè ndí ndí àpbè nábà abho nyú rórò, wò ònzítàle náangbe dóna, ndàndà nga, ndàdù Àbràhamù nála itse rò, Làzarù àdi tiná ró. ²⁴Ní wò ònzítàle náafà ndí ndàti : « Àbadu Àbràhamù, ábà izu dùdú ! Ávì Làzarù ròdù ɔtsúna-kpò-dò idha ò, ndàdù irà nà idàdu-dò ma midú tí ní. Obhó tí, ma mǐì ábhǒ àpbè nyú ò yàrí kazu ò. » ²⁵Pbétù Àbràhamù adù àtìnà kà ní : « Pbanǐngbá, irè pé dhu : nyi nyábà ábhǒ ídzinga nyú pbùkù ípìrǒnga ò, pbétù Làzarù fǐ àpbè ò pbìndà ípìrǒnga ò. Ní kòmbí Làzarù rǐì ídzinga ò, ndirò nyi nyǐì àpbè ò. » ²⁶Ndirò ròsè kóró dhu dónà, àlè-nzìnzì ò nyí mànà rǐì dhu ní ádzí ibhu-akpà. Ní àzú dhená rò ìndrù rǎda tikù ò ní fangà rǐì ìmbǎ, ndirò tikù ònǎ rò màtí ìndrù rǐda tika ò ní fangà rǐì ìmbǎ átò. » ²⁷Wò ònzítàle adù àtìnà tdítǒ : « Ma mìtdè nyi atdíǒ àbadú. Ávì Làzarù rǎrà àba bhà pbanga ò. » ²⁸Obhó tí, ma mǐì ìnè ìmbò adódu nà. Ní, dhu àkǎ Làzarù rǎrà dhu òvò abádhí tò ngàmbi bhěyi, akye abádhí nóowuya iwu átò yàrí àpbè tó ngari ò ní. » ²⁹Ní Àbràhamù adù dhu àdu kà tò, ndàti : « Músà mà pbanábí mànà náandí dhu rǐ ìì ìnè àwú. Ní i adónu àkǎ ì rirì i Andítá rǔnɔna dhu ! » ³⁰Tdítǒ wò ònzítàle adù àtìnà : « Ìnzá wò dhu àkǎ wò dhu bhěyi, àbadu Àbràhamù. Òve-bvù rò ndí ìngbè atdí ale nyú náapé àrà dhu òvò abádhí tò, ní abádhí ràdù 'ùgèrè 'ùgèrè, 'ùbhà fiyó nzére mètso. » ³¹Pbétù Àbràhamù adù àtìnà àbadhi ní : « Ìnzì abádhí náapé Músà mà, pbanábí mànà rǔnɔna dhu níri, ní abádhí rǐ nzí ibhu ò rò ndí ìngbè ale rǔnɔna dhu mà níri. » »

Ìndrù àbhu ràdù ròtsù nzérenga ò dhu

(Màt 18.6-9,21-22; Mrk 9.22-28,42; 1Kò 8.9-13; 10.32)

17 ¹Yèsù ati pbìndà ábhàlǐ ní : « Ìndrù rǎdi ìmbǎ ndí'ì ndàbhǔ rí ndòtsù nzérenga ò dhu nà dhu rǐì odú nyú. Pbétù ɔdhìnà nábhǔ rí ròtsù nzérenga ò ale rǐì àpbè ò. ²Dhu òfò nga mběyi nyú, kosò ádrùngbǎ odu-ba ndí ale-tú, kadù ndí ale nídò ádrùngbǎ rèrè ò, kǐì kàrí nzónzo nzínzì ò atdí ngbángba mà nábhǔ rí ròtsù nzérenga ò ale tí rò. ³Nírò, nyòdò nyí mběyi nyí-tírò ! »

Dhu t'úbàta

(Màt 18.15,21-22)

Ɔdhìnu náapé dhu àfǎ ɔnzínú, ní dhu àkǎ nyòvò kàbhà afátá kà tò. Kǎpé ndùgèrè ndùbhà pbìndà nzérenga, ní dhu àkǎ nyubà dhu kà tò. ⁴Ndirò

kápé dhu àfă ɔnzínú àrùbhù-gùna atdí adyi ǔ, ndàdù ndàdu àrùbhù-gùna ndìrà àtìná nyi nǐ: «Ma mǔgèrè wà ma mubhà pbàkà nzére mǔtsɔ.» Ní dhu àkǎ nyarà dhu ùbà rǒ kà tǒ. »

Yèsù rǐ dhu núdhě pbìndà ábhàlì tǒ a'uta dǒ dhu

(Màt 17.19-20)

⁵Wǒ dhu-dzidǒ, pbìndà uvitatále náadù àtìná Ádrùngbǎle Yèsù nǐ: «Ádrùngbǎlé, ítrǒ fàkǎ a'uta.» ⁶Ní Ádrùngbǎle Yèsù adù dhu àdu abádhí tǒ ndàti: «Fùkú a'uta ní'íná gukyè hàràdalì tí kátina itsu-kpǒ bvǔ màtí, ní nyǐ nyàmbeà àtina yàrí itsu nǐ: «Íngbè nyi ivénu màná, nyarà nyɔdì ádrùngbǎ rèrè ǒ», ní kàmbeà àdù tsùkú dhu níri ìri.»

Yèsù rǐ dhu núdhě yà fìndà ka kàvi dhu kèlě nǒnzì kasutále dǒ dhu

⁷«Ádhi pbá ale nzínziku ǔ ndi, yà inga bvù rǒ ríngo, ngǎtsi nǐ tàma ndi ndùndà i rǒ ríngo pbìndà kasutále ní rádù àtìná: «frà tsàkàtsàkà, ònyù nyi nyɔnyu tí!» ⁸Pbétù kà tí nzi àdù àtìná kà nǐ: «Óyè ònyù idù. Ndirò nyádù nyufó nyi mběyi, nyadù ònyù níbhò idù. Dhu ma mǒnyù madù dhu òmvù dhu-dzidǒ ní ndi, nyi nyadùna dhu ònyù, nyadù dhu òmvù átǒ.» ⁹Wǒ ádrùngbǎle t'ádù òtsǒ àbhu àbhù ndi pbìndà kasutále tǒ yà kà tǒ ndi ndàvinà dhu kònzì dhu-okú dǒ rǒ? ¹⁰Ní ndi dhu bhěyi tí, nyǐ nyú mà átǒ, nyǐ nyapé yà fùkù ka kàvinà dhu ònzi kóró, ní nyǐ nyàkǎ nyàti: «Mǎ ní ìmbǎ tǐya nà kasutále, mǎ mǒnzì yà àkǎ àkànà mǒnzì fàkǎ kasu kèlě.» »

Yèsù rǐ idrè kíkítále nígǔ dhu

(Màt 8.2-4; Luk 5.12-14)

¹¹Yèrùsàlemà tǒ kígò ǒ ndi ndàrà rǒrǒ, Yèsù núudà Sàmàriyà tǒ pbìri mà Gàlìlayà tǒ pbìri màná nzínzi ǔ ifo òna nǎ. ¹²Ní atdí pbanga ǒ kà rǒtsù rǒ, idrè kíkítále náatù ì kà màná. Ní, itseta ì ìkò rǒrǒ, ¹³abádhí apè 'ùkù, 'àmbe àtìná dǒ: «Yèsù, Màlimò, ábà izu dǒkǎ!» ¹⁴Ní, abádhí ndi ndàla rǒ, Yèsù ati abádhí nǐ: «Nyòwu nyètè nyǐ pbàkùhání tǒ.» Ní ànyì ì ówu rǒrǒ, abádhí náala ì iwà ì ùgu rǒ. ¹⁵Ní abádhí nzínzi ǔ atdí ale níitdègu ndi ndògù dhu nálǎ, náadù ndi owùna-lú, Kàgàwà nífù ndi ndí ɔrú tǔna nyú nà rǒrǒ. ¹⁶Ní, kǐtsi ndìbvù Yèsù-pfǒ rǒ, ndàpbǎ nyina adzikpa nyú rǒ, ndàdù òtsǒ nábhu Yèsù tǒ. Wǒ ndi ale ní'ì Sàmàriyà tǒ pbìri ǔ ale. ¹⁷Ní, Yèsù ivú dhu ndàti: «Nǐ'ì tí obhó idrè ale ì ùgǔ ùgu kóró? Ní àrùgyètdí ngǔkpà ale rǐ'ì àdhà? ¹⁸Tǐ yà vurò pbìri ǔ atdí ale kèlě ndi ndi nàdu ndìrà Kàgàwà nífu?» ¹⁹Tdítdǒ kǎdù àtìná wǒ ndi ale nǐ: «Ívǎ nyi, nyadù àrà. Íwà pbùkù a'uta nígǔ nyi.»

Kàgàwà bhà idzi-dhò ìndù ndì dhu nítè rí dhu

(Mât 24.23-42)

20 Pbàfàrisáyó nívù Kàgàwà rí idzi nónyu ìndrù dǒ òná idho Yèsù-tšǔ rò, kǎdù dhu àdu abádhí tǒ ndàti : « Kàgàwà rí idzi nónyu ìndrù dǒ òná idho rí nzǐ ìrà ale-nyìkpó nǐ kádù àlanà ǒfǒ ǔ. 21 Ka kí nzǐ àdù àtìnà : < Nyàndà, kà rǐrǐ ìró ! > Ndirò ngǎtsi nǐ : < Kà rǐrǐ ndoró ! > Obhó tí, òrù-akpà ǔ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi ní rǐrǐ ìnè nzínziku ǔ. »

22 Tdítdǒ Yèsù adù àtìnà ábhàlǐ nǐ : « Idho ní'íya ìnè yà Ìndrù t'ídhùnà bhà idho nózè nyǐ nyǐ nyàla atdí mǎtí òná, pbétù nyǐ nyadùya nzǐ kàla. 23 Ka kowuya àtìnà rǒ nyǐ nǐ : < Kà rǐrǐ ndálù ! > ngǎtsi nǐ : < Kà rǐrǐ ìró ! > Ní, àpé nyòwuya òwu rǒ ányì, ndirò àpé nyòwuya òtse rǒ ányì. 24 Obhó tí, àdhàdhì ɔɔɔ náaràmbili òrù-akpà-nyǐ rǒ, atdídhena adzi-igì ònǎ rò, ndùdà ngǎtsi adzi-igì ò dhu bhèyi, Ìndrù t'ídhùnà bhà idho ǔ dhu ní'íya ndì dhu bhèyi tí. 25 Pbétù, dhu àkǎ pé kà ràbà àpbè abho nyú angyi, ndirò yà indo arǐrǐ ale ràdù kòdhò. 26 Nwà bhà kàsùmì ǔ ndì nanzì dhu-tidò nòɔnzìya ndì ndì dhu bhèyi tí Ìndrù t'ídhùnà bhà idho ǔ. 27 Ndi kàsùmì ǔ, ìndrù nóongónà 'ònyù, 'àdù 'òmù. Abádhí ongónà 'ùmba, 'àdù fíyó nzónzo nábhù rùmbǎ ì, ràrà àhù Nwà ròtsù *sàfinà ò òná idho ò. Wò dhu-dzidǒ ní ndì, ádrùngbǎ igye níikó, idha ràdù yà adzi dǒ kóró dhu-tsí àmbili, ndàdù ìndrù-tse nótdì kóró. 28 Ndirò kǔnzìya ndì átò, yà Lotì bhà kàsùmì ǔ ndì nanzì dhu bhèyi. Ndi kàsùmì ǔ, ìndrù nóongónà 'ònyù, 'àdù 'òmù. Abádhí ongónà ɔdhíya-fó dhu nùdzi, 'àdù òwu foyá dhu nùbho rǒ ɔdhíya rùdzǐ átò. Abádhí ongónà itse núzo inga ǔ, 'àdù òwu idza nùsi rǒ. 29 Pbétù Lotì àhù Sòdòmò tó kigò ǔ rò nínganí, Kàgàwà náabhù òrù rórù odu tó kàzù rìpbà ndì òrù-akpà ò rò, ròtdì Sòdòmò ǔ bhà-tse kóró. 30 Ní, dhu nóɔnzìya ndì ndì dhu bhèyi tí Ìndrù t'ídhùnà rí ndàvǐ ìndrù tò nínganí.

31 Ndi nínganí, pbìndà idza dò ka kóbhòlò okota tò ngari ò ndì nòtù ale, pbìndà dhu-tsí ràdù ìrǐ idza, náakáya nzǐ ndifò, ndàhù ì dhu-tsí nùgù. Ndi dhu bhèyi tí, inga bvù ndì nòtù ale náakáya nzǐ ndàdu ndì ìbha. 32 Nyàrè pé Lotì-ve rǒ ndì nanzì dhu. 33 Pbìndà ìpìrǔnga nòzè ndìgù ale níwíya ka. Pbétù pbìndà ìpìrǔnga níwǐ rí ale náadùya kòdò òdò. 34 Ma mí kùnɔ fùkù, ndì iku ǔ, ǔyǒ rò ì nòtù atdí ara dǒ ale nzínzì ǔ rò ka kowuya atdí ale nódyì rǒ, kǎdù ngǎtsi ale nùbhà. 35 ǔyǒ rò rí dhu ò'ù atdíkpá odu dǒ ró ì nòtù vèbhále nzínzì ǔ rò, ka kowuya atdí nódyì rǒ, kǎdù ngǎtsi nùbhà. 36 [ǔyǒ rò ì nòtù inga-bvù kpabhále nzínzì ǔ rò, ka kowuya atdí ale nódyì rǒ, kǎdù ngǎtsi ale nùbhà. » 37 Ní Yèsù bhà ábhàlǐ náadù dhu ìvu kà-tšǔ 'àti : « Wòrǐ dhu ɔnzìya ndì àdhà Ádrùngbǎlé ? » Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tǒ ndàti : « Abvo rǐrǐ róngà ní ndì pbàsègè nùunduya ì nǐ. »

Abvo-ayi mà, anya t'ítàtà t'ále màna tò mbóli

18 ¹Yèsù awe atdí mbóli pbìndà ábhàlì tò, ndíní itè tí dhu abádhí rākā 'òngò 'ítsò bílìnganà ìnzì ì í ìngyě rórò. ²Kàti : « Atdí kigò ð, anya t'ítàtà tò atdí ale níí ì inè. Ndi ale níí ìnzì arí Kàgàwà òdò nónzi, ndirò ìnzì arí atdí ale mà nífù ale. ³Ndirò, ndi kigò ð, atdí abvo-ayi níí ì inè átò. Ní ndi abvo-ayi ongónà ìrà anya t'ítàtà t'ále-tí'ò, ndàdù ndìtsò kà-rò, ndàti : « Ʋno ànyāka pbākà anyatāle màna. » ⁴Ní ábhò idhò nyú tí, wò anya t'ítàtà t'ále náazè nzá ndùnò ndi anya. Nírò ní ndi atdíku kíre nga, ndàti : « Ma mí mbā ìnzì ma marí Kàgàwà òdò nónzi dhu màtí, ndirò ìnzì ma marí atdí ale mà nífù dhu màtí, ⁵ní, bílì kārí tsidu àvā dhu-okú dò rò, dhu àkà wà munò abádhí-ànyā pbìndà anyatāle màna, akye kōngóna ìrà dùdu-ŋnga ùkpà ní. » ⁶Ádrùngbāle Yèsù adù àtìna tdítdò : « Nyiri pé wò ìmbā obhóngà nà anya t'ítàtà t'ále núuno dhu ! ⁷Ní, Kàgàwà tí nzí àdù yà adyíbhengá nga mà, kùbhingá nga màna ð arí 'ítsò róná fìndà ndi ndavò ale rò dhu nútse ? Kà tí àdù inè inè abádhí rò ? ⁸Ma màtina nyí ní : kà rārādù abádhí-rò dhu nútse tsākàtsākà nyú. Pbétù, Ìndrù t'ídhùnà ríngò nínganí, kótúya tí tdù a'uta nà ale yà adzi dō ? »

Mùfàrisayò mà pàratà tò ndòmbè màna tò mbóli

(Mbà 28.13 ; 30.12-13 ; Yàk4.6,9 ; 1Pé 5.5-6)

⁹Tdítdò, Yèsù awe yàrí mbóli yà obhónángatāle tí arí 'òzù, 'àdù ngùkpà ale-gàyà nónzi ale tò. ¹⁰Kàti : « Ʋyò ale náatsù Kàgàwà bhà idza, ndíní 'ítsò tí ì. Atdí abádhí nzínzi ð ale níí Mùfàrisayò, ndirò ngātsi ale níí pàratà tò ndòmbè. ¹¹Ní, Mùfàrisayò níidè, ndàmbe ndìtsò dō afína ð, ndàti : « Ʋò Kàgàwā, ma màbhù òtsò nyú indù, ìmbā ma marí ngùkpà ale-tsí bhèyi nídhuní. I ale ní kākà ogbo ònzi arí ale, kākà ìnzì ní obhónángatāle, ndirò kākà m̀nyòni ònzi arí ale. Ndirò ma ní nzí pàratà tò yàrí ndòmbè bhèyi ale. ¹²Ma márí ònyù t'ònyuta-tsù nútisi ɔyɔ-gùna atdí yengè rò. Ndirò ma marí pbākà kórò ongyéngá tò atdínga idrè dō núbhò perè tí indù. » ¹³Pbétù, wò pàratà tò ndòmbè níidè itseta, ìnzì ndòzè ndàngbe dōna, ndàndà ɔrù nga mà. Pbétù, kādì ndàmbe odrùna-dò nùpbì dō izu nà, ndàdù àmbe àtìna dō : « Ʋò Kàgàwā, ábà izu dùdú, ima nzéreatāle tírò. » ¹⁴Ma màtina nyí ní : wòrí pàratà tò ndòmbè náadù ndi pbìndà iwà Kàgàwà nòzù ndi ídzì ale tí rórò. Obhó tí, ndìdzí rí ndìtíró ɔrú ale ní ka kifoya obvò. Ndirò, ndìfò rí obvò ndìtíró ale ní ka kidzíya ɔrú. »

Yèsù rí níní nzónzo násò dhu

(Màt 18.1-4 ; 19.13-15 ; Mrk 10.13-16)

¹⁵Ìndrù nóowúnà iwu rò ìba-tsùnā nzónzo nà Yèsù-tí'ò, ndíní kǎli tí ɔtsúna dɔyá. Pbétù, wò dhu ì àla rò, ábhàlì adù òrù òrù tí í ale dō. ¹⁶Ní

Yēsù adù i nzónzo nónzi kiwũ nà tina ò, ndàdù àtìnà p̀b̀indà ábhàlĩ nĩ: «Nyèbhà nzónzo riwũ tidu ò, ìnzĩ nyàtò tsùya. Obhó tí, Kàgàwà bhà idzi ní abádhí bhèyi ì nùli ale tó. ¹⁷Ma mí obhó dhu núno fùkù: ìnzĩ rí Kàgàwà bhà idzi nákwé ákè ngbángba bhèyi ale, nóotsúya nzĩ akekpá màtí kà ò.»

Yēsù mà r̀t̀e ònzítàle nà dhu

(Màt 19.16-30; Mrk 10.17-31)

¹⁸ Atdí ádr̀ngbàle níivú dhu Yēsù-tsù, ndàti: «Ídzi màlimò, ádhu ndi àkà àkà m̀nzì, ndíni ma mabá tí dhòdhòdhóngà tó ípìr̀ngà?» ¹⁹ Ní Yēsù adù dhu ìvu kà-tsù ndàti: «Ádhu nyi nyí ma ànzi ídzi ale tí nĩ? Ìmbà ídzi ale r̀fi atdí màtí. Kàgàwà kèlè atdíró ní ndi ídzi ale. ²⁰ Nyi nyéni wà Úyátá: «Dhu àkà nzá nyonzi mànyòni, dhu àkà nzá nyohò abvo, dhu àkà nzá nyonzi ogbo, dhu àkà nzá nyunò títò odhìnu d̄. Ndirò, dhu àkà nyifu àbanu mà íyànu nà.» ²¹ Ní wò ale náadù dhu àdu Yēsù tò ndàti: «Ma mífu k̀k̀k̀rí Úyátá k̀r̀ó, r̀p̀è ndi idú ngbángba ò r̀ò.» ²² Ní wò dhu ndi ndirò r̀ò, Yēsù adù àtìnà kà nĩ: «Atdí dhu ní ndi ndi nèbhà tdít̄d̄ indù: dhu àkà nyudzí funú ar̀fi dhu k̀r̀ó, nyadù kà ò r̀ò nyi nyòngyè f̀rangà nùndò nàk̀t̀alè tò, ní nyi nyádù fi ònzi nà òr̀è-akpà ò. Wò dhu-dzid̄, nyádù nyira, nyadù owùdu núngu.» ²³ Ní wò dhu ndi ndirò r̀ò, izu núka ka atdí̄d̄, abho ndi ndónzi dhu-okú dò r̀ò. ²⁴ Yēsù níit̄d̄egù izu núka ka atdí̄d̄ dhu nálà, náadù àtìnà kà nĩ: «Ònzi t'ále r̀òtsù Kàgàwà bhà idzi ò dhu r̀fi obi nyú tí. ²⁵ Obhó tí, dhu r̀fi isó nyú ngamiyà r̀òtsù ndùdà sìndanì-bhu ònà, ròsè ònzítàle r̀òtsù Kàgàwà bhà idzi ò dhu d̀nà.» ²⁶ Ní, wò Yēsù r̀ǹona dhu niri ale níivú dhu kà-tsù, 'àti: «Olu, ádhi nyú ndi ògù rádù ògù?» ²⁷ Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: «Ìndr̀-lèma ǹnzì dhu r̀i nzĩ àdù Kàgàwà-lèma ǹnzì.» ²⁸ Nírò ní ndi Péterù adù àtìnà Yēsù nĩ: «Kàni, mà múbhà f̀kà dhu, màdù owùnu núngu.» ²⁹ Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò, ndàti: «Ma mí obhó dhu núno fùkù: Ìndr̀ náapè p̀b̀indà idza mà, p̀b̀indà ingba-tsánà mà, adóna mà, àbanà mà, íyànà mà, p̀b̀indà inzo mànà múbha òr̀è-akpà ò Ádr̀ngbà kamà Kàgàwà bhà idzi-okú dò r̀ò, ³⁰ ní, yà kòmbí r̀fi kàsùmì ò, kà r̀i dhu nábà abho nyú ròsè. Ndirò, olù r̀irà kàsùmì ò, kàd̀yà dhòdhòdhóngà tó ípìr̀ngà nábà.»

Yēsù r̀i ndi ndòvè k̀td̀è ndi, ndàdù ndingbè dhu nóvò dhu

(Màt 20.17-19; Mrk 10.32-34; Luk 9.22,44-45)

³¹ Yēsù núugu p̀b̀indà atdí kumì d̀nà òyò nà ábhàlĩ tina ò, ndàdù àtìnà nĩ: «Kàni àlè kùpo Yèr̀usàlemà. Ní k̀r̀ó dhu, yà p̀banábí náandí Ìndr̀ t'ídhùnà d̄, ní r̀akà ànyì. ³² Obhó tí, ka kí àbadhi nípfò, kabhu yà ìnzĩ ní P̀b̀yàhúdí-f̀. Ndirò ka kí kùgb̄ kadù àvu r̀nà, kadù isò núso kà d̀. ³³ Ndirò, asé nĩ ka kèvi ka dhu-dzid̄, ka kad̀yà kòhò, kadù òtd̀nà. Ní

ìbhũ idhũ dzidǎ, kǎdùya ndìngbè. » ³⁴Pbétù wò Yèsù ùnò dhu náadù nzá abádhí-dò nálu akekpá màtí. Ndi òtè-tì náarù ndì òru tí abádhí rǎ, ìnzí abádhí ràdù àdhu dǎ màtí Yèsù rǎtè dhu nùni.

Yèsù rí atdí ndùmùndúmú nígũ Yèrikò dhu

(Màt 20.29-34; Mrk 10.46-52)

³⁵Yèsù níitdègu Yèrikò tǎ kígò nínùdù, ní kǎtù atdí ndùmùndúmú otu-ìgì dǎ àdi, ndámbe dhu núnzi dǎ ìndrù-fǎ rǎ. ³⁶Ní, wò ndùmùndúmú níri ihé-yà rǎda dhu, ndàdù dhu ìvu, àdhu mà rí ndònzì dhu ndì nduni tí. ³⁷Ní ka kadù dhu òvò kà tǎ kati: Yèsù, Nàzàretì ò ale rǎrǎ wò rǎda. ³⁸Ní kǎkù, ndàti: « Yèsù, Dàwudì nǎngbá, ábà izu dùdú! » ³⁹Ní yà angyi òkò ’ámbe òwu dǎ ale náarù kà dǎ, àdù kàvi rìnè. Pbétù kǎdù òkù tdítǎ òrǎ nyú tí, ndàti: « Dàwudì nǎngbá, ábà izu dùdú! » ⁴⁰Ní Yèsù adù ide ndàdù kàvi kiwù nà tina ò. Ní, ìkyèrǎ kǎrà àhu tiná rǎ, Yèsù ìvù dhu kà-tsǎ ndàti: ⁴¹« Ádhu nyi nyòzè mǎnzì ìndù? » Ní kǎdù dhu àdu ndàti: « Ádrùngbǎlé, ma mòzè mala nga. » ⁴²Ní Yèsù adù àtìna kà ní: « Álá nà ìnga! Ìwà pbùkù a’uta nígù nyi! » ⁴³Ní ànyirǎ rǎ tí, wò ndùmùndúmú-nyìkpò náadù ndòpè ndàla nga, àbadhi ràdù àrà Yèsù-owù ò, Kàgàwà-òvò nílè ndì ndí rǎrǎ. Ndirò kórǎ ale, wò ndì nònzì dhu nàla, náadù Kàgàwà-òvò nílè átò.

Zàkayò rí Yèsù nózè ndàla dhu

(Luk 5.32)

19 ¹Yèrikò tǎ kígò ò ndì ndòtsù rǎ, Yèsù náadì ndámbe ùda dǎ ndì kígò òna ná. ²Ní atdí ale Zàkayò tí kátina níí ìnè ànyì. Ndi Zàkayò níí pàratà tǎ pbàndómbé dǎ ádrùngbǎlé, ndirò ka níí ònzitále. ³Ní kǎzè ndàla Yèsù rǎrǎ àdhi. Pbétù, kà rí Yèsù nǎlá ihé-yà nzínzi ò dhu níí odù, ìdò ndì ndí dhu-okú dǎ rǎ. ⁴Ní kǎkù angyi, ndàdù ùpo *mùkuyù tí kátina itsu dǎ, ndíni ndì ndàla tí Yèsù, ànyirǎ kà rǎda dhu-okú dǎ rǎ. ⁵Ní, Yèsù níitdègu ìrà àhu ànyirǎ, ní kǎndà òrǎ nga, ndàdù àtìna Zàkayò ní: « Zàkayò, ìfo tsàkàtsàkà. Indo dhu àkǎ mǎdhò pbùkù ìdzá. » ⁶Ní Zàkayò adù ìfo tsàkàtsàkà, ndàdù kàkò dhèdhe nyú nà. ⁷Ní wò dhu nàla kórǎ ale náanù affya ò, ’ámbe àtìna dǎ: « Kàrà òdhò nzéreatále bhà nyú! » ⁸Pbétù Zàkayò níivà ndì ndidè, ndàdù àtìna Ádrùngbǎlé Yèsù ní: « Ádrùngbǎlé, kànì ma màbhũ pbàkà ongyéngá tǎ atdínga óyǎ dǎ nǎkùtále tò. Ndirò dhu ìina gukyè ìndrù bhà dhu ma makò tìtò dǎ dhu tí, ní ma mí ndì dhu nádù ìfò-rà-dǎ ndì ale tò. » ⁹Ní Yèsù adù àtìna kà ní: « Indo ògù nírà wà àhu àzú-dzá, yàrí ale ní Àbràhamù t’ìdhùnà átò nídhunì. ¹⁰Obhó tí, Ìndrù t’ìdhùnà ìrà ùwùwí ale nónè, ndíni ndadù tí ìgunà. »

Ìdrè *fùrangà tǎ mbólí

(Màt 25.14-30)

¹¹Yà ndì ndúnna dhu ìri rí ale tò, Yèsù adù yàrí mbólí náwe tdítǎ. Obhó tí, yà ìkyèrǎ Yèsù ríí Yèrùsàlemà tǎ kígò ò ndì ndòtsù tí dhu-okú

dò rò, ìndrù náambénà inga nírè dǒ afiya ò, kòmbí nga rǎrǐ ndi òrù-akpà ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi rǐ ndòpè nǐ. ¹²Ní kǎtǐ : « Atdí ale nǐ kǎmà-tidò. Ní ndi ale níivà ndi fíyó pbirì ò rò, ndàrà itse nyú vurò pbirì ò, ndínǐ ka kúdo tí ndi ádrùngbǎ kamà tí, ndi dhu-dzidǒ, ndàdù ìngo fíyó pbirì ò. ¹³Ní, kúnzi idrè ale pbindà kasutále nzínzi ò rò, ndàbhù idrè fùrangà'fóyá. Ndirò, kǎdù dhu ùya abádhí tò, ndàtì : « Nyònzì mùtùruzì wò fùrangà dǒ, ràrà àhu ma míngo dhu ò. » ¹⁴Pbétù, kà mà tó pbirì ò ale náandrò ka atdídǒ. Ní abádhí adù ìndrù òvì ròwù kòwù ò, ròwù àtìna : « Mǎ mòzè nzá wò ale rònyù idzi dòkǎ. » ¹⁵Ní, ádrùngbǎ kamà tí ka kúdo ndi dhu-dzidǒ, ndi ndìngò fíyó pbirì ò rò, kǎvi kúnzi kòkò fùrangà ndi ndundò foyá pbindà kasutále, ndínǐ ndi nduni tí ìngbǎ dhu bhèyi màtì abádhí nónzi kasu ndi fùrangà nǐ dhu. ¹⁶Ní, wemberè tó ale níira, ndàtì kà nǐ : « Ádrùngbǎlé, pbùkù fùrangà nísè ndi atdí kumì fùrangà nǐ. » ¹⁷Ní ádrùngbǎlé adù àtìna kà nǐ : « Ídzi dhu ní wò ! Nyi ní idzi kasutále. Nyi nyódò yà funú ma mabhù ákèkpá dhú-ngba nyú mbèyi. Ní ndi dhu-okú dǒ rò, ma mí nyilǐ nyadi ádrùngbǎlé tí idrè kigò dǒ. » ¹⁸Oyo rí kisé kasutále níira ndàdù àtìna : « Ádrùngbǎlé, pbùkù fùrangà nísè ndi imbò fùrangà nǐ. » ¹⁹Ní ádrùngbǎlé adù àtìna kà nǐ : « Inyi nyú mà átò, nyi nyádi imbò kigò dǒ ádrùngbǎlé tí. » ²⁰Ngǎtsi kasutále níira, ndàdù àtìna : « Ádrùngbǎlé, kànǐ pbùkù *fùrangà. Ma makpòrò ka mberù ò, madù òrùnà. ²¹Obhó tí, ma marúbhi òdònu nónzi rǒ, inyi ní atdídǒ arórù ale nídhunǐ. Nyi nyárá dhu ìdyi inzá nyi nyilǐ dhu ró, ndirò nyi nyárá ònyù ògu inzá nyi nyazò dhu ró. » ²²Ní ádrùngbǎlé adù àtìna kà nǐ : « Ma mí anya òtdì dènú tsùnù-bvù rǒ. Inyi ní nzére kasutále. Nyi nyuni wà dhu ma rǎrǐ òrù arórù ale, ma rarí dhu ìdyi inzá ma mili dhu ró, ndirò ma rarí ònyù ògu inzá ma mazò dhu ró. ²³Nírò, ádhu inzá nyi nyadù àrà idú fùrangà níli bǎkì ò nǐ, ndínǐ ma mírà àhu nínganí, ma madùya tí àkòna iwà dòná nídò rórò ? » ²⁴Wò dhu-dzidǒ, kǎdù àtìna ányirò ìfǐ ale nǐ : « Nyàkò wò kà-fó rǐfǐ fùrangà, nyàdù àbhunà yà idre rǐfǐ kà nà ale tò. » ²⁵Ní i ale adù àtìna kà nǐ : « Ádrùngbǎlé, kà rǐfǐ ìnè idrè fùrangà nyú nà. » ²⁶Ma màtina nyǐ nǐ, ka kabhùya dhu ìnè dhu rǐfǐ fóná ale tò. Pbétù yà ìmbǎ rǐfǐ dhu nà ale-fó rò, ka kakòya yà kà-fó rǐfǐ dhu mà. ²⁷Ndirò nyìwù pé yà inzá ma nazè mɔnyù idzi dǒyá pbàkà òmvù-tsí nà iró, nyàdù àzèna onzidú rò. »

Yèsù rǎrà Yèrùsàlemà tó kigò ò dhu

(Zàk 9.9; Màt 21.1-11; Mrk 11.1-11; Yùw 12.12-19)

²⁸Wò dhu bhèyi ndi ndòtè dhu-dzidǒ, Yèsù adù ùda ndàdi angyi ihé-yà tò, ndàdù ùpo ndàrà Yèrùsàlemà tó kigò ò. ²⁹Ní kǐtdègu Bètèfagè mà

^J 19.13 Ndi fùrangà-bvù nǐfǐ ìkyì-akpà òdzi rádù fùrangà-bvù.

Bètaniyà mànà tó pbanga nínù, Mizèyituni tó pbiri inà rò, ní kǎvi óyǎ ale pbìndà ábhàlì nzínzi ǎ rò ròwù angyi, ³⁰ndàdù àtìnà nǐ: «Nyòwu wò angyi rǐnì pbanga ò. Ní, ányì nyí nyówu ùvò rò, nyí nyí inzà atdí ale mà nápè ùbhi dóná angyi kayinò-ngba nótù òsò ka kòsò ró. Ní nyàdù nyǎnga ka, nyàdù iwu nà iró. ³¹Ndirò atdí ale mà níivúna gukyè dhu tsúkú ndàti: «Ádhu nyí nyí kùngǎ nǐ? » Ní nyí nyadùna dhu àdu kà tò nyàti ádrùngbàle rǎrǐ kǎtdyú nà. » ³²Ní kǎkò Yèsù òvi ale náawù, 'àdù kóró dhu-tsí nótù yà Yèsù núnònà fíyò dhu bhèyi tí. ³³Ní abádhí rǐ kayinò-ngba núnǎ rò ní ndi, ndi kayinò-ngba-abádhí níivú dhu abádhí-tsú, 'àti: «Ádhu nyí nyí kayinò-ngba núnǎ nǐ? » ³⁴Ní abádhí adù dhu àdu 'àti: «Ádrùngbàle rǐnì kǎtdyú nà. » ³⁵Abádhí náadù òwu wòrǐ kayinò-ngba nà Yèsù-tí'ò, 'àdù ròyá órú mùdzarù núwà, 'ùhu dóná, 'àdù Yèsù ábhà rùpò ndàdi ndi kayinò-ngba dǎ. ³⁶Ní yà Yèsù rǎrà angyi dhu bhèyi, indrù nóowúna ròyá mùdzarù núwà rǎ, 'ùhu otu ǎ. ³⁷Ní Yèsù itdègu Yèrùsàlemà tó kigò nínù, yà Mizèyituni tó pbiri dò rò ráwù otu ǎ, ní kòwu ǎ ríwu ábhàlì tó ihé-yà náadù 'òpè 'ilè Kàgàwà órú tǔya nyú nà, yà Yèsù rǎnzina kóró wíwí ì àla dhu-okú dò rò. ³⁸Abádhí ambénà àtìnà dǎ:

«Asota náká yà Ádrùngbàle Kàgàwà-òvò rǎ rǐrà ádrùngbǎ kamà nà. Mǎrùngà àkǎ ndǐnì òrù-akpà ò, ndirò, ilèta náká ndǐnì òrù-akpà ǎ órú ngari ò^k. »

³⁹Ní ihé-yà nzínzi ǎ rǐ ngúfe Pbàfàrisáyó náati Yèsù nǐ: «Màlimò, isǎ pbúkù ábhàlì rìnè. » ⁴⁰Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tó ndàti: «Ma mátina nyí nǐ: abádhí nínèna gukyè, ní odu rǐ ndi ùkù. »

Yèsù rǎdzi Yèrùsàlemà tó kigò dǎ dhu

⁴¹Yèsù itdègu irà àhu íkyèrǎ Yèrùsàlemà tó kigò tí ndàdù kàla, ní kǎpè ndòdzì kà dǎ, ⁴²ndàmbe àtìnà dǎ: «Yàri idho ǎ, nyi nyú mà átò nyi nyúnnyana gukyè mǎrùngà nábà nyi nyàdù tí dhu! Pbétù kombí ndi dhu òrù wà ndi rùnù. ⁴³Obhó tí, idho ní'íya inè, yà pbúkù òmvù rǐ nyòkèrè, ì rǎkpòrò ngbònu ònà odu tó kàlì nǐ, ì rìli nyi átsí, 'àdù 'òpè 'ùgyè nyi kóró ngari ònà rò. ⁴⁴Abádhí rǐ nyugòlò, ì ròbè ùnúnga, inyi, kóró ùnú aróko ale mànà. Ndirò, abádhí rǐ nzǐ inyi ka kasì nǐ atdí odu mà núbha ràdi ngàtsi odu dǎ, inzà nyi nyuni òrù-akpà ò rò mùdzàna irà indù ònà kàsùmì nídhunǐ. »

Yèsù rǐ Kàgàwà bhà idzá rò rí dhu ùdzí ale nódì dhu

(Mát 21.12-17; Mrk 11.15-17; Yùw 2.13-17)

⁴⁵Kàgàwà bhà idza ndi ndòtsù rò, Yèsù adù ndòpè ndòdì ányì idzá rò rí dhu ùdzí ale. ⁴⁶Kǎmbénà àtìnà dǎ abádhí nǐ:

^k 19.38 Zàb 118.26; Luk 2.14

« Andítá áti : < Pbakà idza ní'ya itsòta-dza > ,
pbétù nyí, nyí nyádù kùgèrè ròngò ogbotále náarí ì nùru ònà
ngari tí' . »

47Wò dhu-dzidj, Yèsù adù àdi ndàrà dhu ùdhe rj ìndrù tò bilínganà Kàgàwà bhà idzá rò. Ní pbàkùhání tó ádròdrj ale mà, Uyátá tó màlímó mà, ndirò Pbhàyàhúdí nízínzi j ádròdrj ale mànà náadù 'òpè 'òmè kàbhù ì ádù kohò ònà otu. 48Pbétù abádhí nùuni inzà ì ádù ònzìnà dhu, kóró ale ròwu Yèsù rùncna dhu níri rj atdyúya nyú nà nídhuní.

Yèsù arí pbìndà kasu ònzi àdhi bhà ádrùngbànga tó òbi ní ?

(Màt 21.23-27; Mrk 11.27-33)

20 ¹Kjòkòrí idhò nízínzi j, atdíku Yèsù adì ndàmbe dhu ùdhe dj, ndàdù àmbe Ídzi Màkùrù núnò dj ìndrù tò Kàgàwà bhà idzá rò. Ní pbàkùhání tó ádròdrj ale mà, Uyátá tó màlímó mà, ndirò Pbhàyàhúdí j pbàkùrj mànà náadù 'ùtò ànyirj. ²Ní abádhí ivù dhu Yèsù-tsù 'àti : « Ùno pé àdhi bhà ádrùngbànga tó òbi ní màtí nyi nyáarí kjòkòrí dhu nónzi dhu fàkà. Ndirò, ádhi nyú ndí wò ádrùngbànga tó òbi nábhu indù ? » ³Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tó ndàti : « Ìma nyú mà átò, ma mí atdí dhu níwù tsùkú : Nyàdu pé dhu idù. ⁴Yùwanì bhà bàtizò ní'í tí òrù-akpà ò rò írà ? Ka ní'í tí ìndrù-bvù rò áhu bàtizò ? » ⁵Pbétù abádhí adù 'òpè 'ìrè nga nízínziya j, 'àmbe àtìnà dj : « Àlè kapé dhu àdù òrù-akpà ò rò kà rírà, ní kàdùna àtìnà : < Olu ádhu inzà nyí nyadù Yùwanì rùncna dhu ná'ù ní ? » ⁶Ndirò, àlè kapé dhu àdù ìndrù-bvù rò kà ráhu, ní kóró ale adùna àlè núbvu odu ní, iwà kóró ale ná'ù dhu Yùwanì rí'í Kàgàwà bhà nabì nídhuní. » ⁷Ní, abádhí adù dhu àdu, inzà ì rúni àdhà rò màtí ndi bàtizò írà dhu. ⁸Ní Yèsù adù àtìnà abádhí ní : « Ìma nyú mà átò, ma mí nzí àdhi bhà ádrùngbànga tó òbi ní màtí ma marí ì dhu ònzi dhu núnò fùkè. »

Vínyò tó inga j arí kasu ònzi òròrù kasutále tó mbólí

(Màt 21.33-46; Mrk 12.1-12)

⁹Wò dhu-dzidj, Yèsù adù ndòpè ndàwe yàri mbólí ihé-yà tó ndàti : « Atdí ale náazò vínyò tó inga, 'adù 'ìrì ndi inga-kàsù nónzi róngo ale mànà. Wò dhu-lutinà, kàdù ndìvà ndàrà abhi ò ábhj idhò nyú tí. ¹⁰Ní vínyò-kpò t'òpèta tó kàsùmì náka rò, wòrì inga-àbadhi náavì atdí pbìndà kasutále ràrà fìndà ka kùtù vínyò-kpò náko ndi inga-kàsù nónzi arí ale-fj. Pbétù ì kasutále náadù kòngbù, 'adù kàdu ròngò òtsùna-kpa nà. ¹¹Wòrì inga-àbadhi náavì ngàtsi kasutále tdítdj ràrà ànyì. Pbétù vínyò tó inga-kàsù nónzi arí ale náangbù ndi ale átò, 'ùnò dhu ní, 'adù àdunà ròngò òtsùna-kpa nà. ¹²Tdítdj kàvì ìbhù rí kùsè kasutále ràrà ànyì. Ní abádhí náavì ndi tsí átò, ngbòna rùngbili ndi otù

^l 19.46 Ìsa 56.7; Yèr 7.11

tí, 'adù òdìnà. ¹³Ní wò inga-àbadhi náati: «Ma mí dhu ònzi ìngbà tí? Òtsò! Ma mí idhùdu nyú, afídu-mbi nóvì ànyì. Ngàtsi nǐ abádhí rǐ kífù ifǔ.» ¹⁴Pbétù, kǒkǒrǐ kasutále níitdègu wòrǐ kà t'ídhùnà nálá, ní abádhí náadù òte nzínziya ò 'àti: «Kòñì inga-àbadhi tí adìya ngàtsi nínganí ale nyú ní wò. Ní kòho ka, ndíní inga adùya tí àdi àlě tò.» ¹⁵Ní abádhí adù kòdì inga ò rò, 'adù òhònà. Ní, ádhu nyú ndi wòrǐ inga-àbadhi rádù ònzìnà kǒkǒrǐ kasutále ní? ¹⁶Kà rádù ìrà, ndàbhù abádhí kǒkyè, ndàdù ndi inga-kàsù nábhù ngǔkpà ale-fó.»

Ní ìndrǔ níitdègu wò Yèsù ùnò dhu ìrì, náadù àtìnà: «Ínzá wòrǐ dhu àkà ndònzì ndi wò nyi nyúnona dhu bhéyi.» ¹⁷Ní, Yèsù andà abádhí dò nga, ndàdù dhu ìvu abádhí-tsù ndàti: «Yà Kàgàwà bhà Andítá núnò dhu-tì ní àdhu? Ndi Andítá áti:

«Yà odu-dzà nòsì arí ale náabvù igi odu,

ní ndi adù òngo idza-pbidò nódò rádù àkàkà odu tí^m.»

¹⁸Ndi odu dǎ rǐtsì ale níikòya ndi ìkò tí kà dǎ. Ndirò kà rǐtsì dòná ale ní ònga kǐnyiriya ìnyiri tí.»

Ìndrǔ rǐ dhu òngù Yèsù-tsù pàratà t'áfótá dǎ dhu

¹⁹Wò ndi kàsùmì ò tí, Úyátá tó màlímó mà, pbàkùhání tó ádròdrò ale mànà náatsù 'alě Yèsù, pbétù abádhí náadù ihé-yà-òdò nónzì. Abádhí níñ iwà dhu nòsù ì rǎrǐ ndi Yèsù rǔbhi òte rǒ dǒyá mbólí ò. ²⁰Ní abádhí náapè 'àmbe Yèsù rǔnóna dhu mà kà rǒnzina dhu mànà nándà dǎ kóró, 'adù abhábho náli ròkò Yèsù tí ídzì ale bhéyi. I abhábho akò kà-tí ndíní 'adù tí kàlu nzére ale tí tsùna-bvu rǒ, 'adù kipfo 'abhù anya t'ítàtá t'ále mà, lǐwalì mànà-fó. ²¹Ní i abhábho níwú dhu Yèsù-tsù, ì rǎti: «Màlímò, mà múni wà dhu nyi nyári ùnóna dhu mà, nyi nyári ùdhèna ìndrǔ tò dhu mànà rǎrǐ obhó dhu nyú. Ndirò, nyi nyári ìnzì ìndrǔ-ònga nóvò, pbétù nyi nyári Kàgàwà ózè ìndrǔ ròkò tí dhu núdhè obhóna dǎ. ²²Nírò, àlě tó uyátá návi tí àvi àlě rǔfǒ Kàyìsarà bhà pàratà?» ²³Pbétù, abádhí rǐrèna dòná dhu ndi ndòsù rò, Yèsù adù àtìnà abádhí ní: «Nyìbho pé atdí *dìnarì fudu ò. ²⁴Ádhi yà, nyìna-wòyò mà pbìndà andítá mànà rǐñ kà dǎ?» Ní abádhí adù dhu àdu 'àti: «Kàyìsarà ní ndi.» ²⁵Ní Yèsù adù àtìnà abádhí ní: «Nyùbho Kàyìsarà bhà dhu-tsí Kàyìsarà tò, nyàdù Kàgàwà bhà-tsí núbho Kàgàwà tò.» ²⁶Ní abádhí rǐ kòzù nzére ale tí wò kùnò ìndrǔ tò dhu-okú dǎ rò dhu náadù abádhí lè mà nónzì ònzi tí. Pbétù, idho núkò ì atdí dǎ fǐyò kàdu òte ní rò, abádhí adù ìnè ìnè tí.

Pbàsàdùkáyó rǐ dhu òngù ùvǔvè ale rǐ ùngbè dhu dǎ dhu

(Màt 22.23-33; Mrk 12.18-27; 1Kò 15)

²⁷Wò dhu-dzidǎ, Pbàsàdùkáyó nzínzì ò ngúfe ale níwú Yèsù-tí'ò. Abádhí níñ ìnzá á'ù yà ùvǔvè kùdǔ ì ale rádù 'ùngbe òve-bvù rò dhu ale.

^m 20.17 Zàb 118.22

Ní abádhí níivú dhu Yēsù-tsǔ 'àti : 28 « Màmimò, yàrí ní Músà náandí fàkà Uyatá : Atdí ale náapé òvè, ndùbhà p̀bìndà tsìbhále ìmbà atdí ngbángba nà màtí, ní dhu àkǎ kà t'ádòná r̀ndu ndi abvo-àyi-tsù, 'àdù nzónzo òdhì mànà yà àvávè adòná-òvò dǔ.ⁿ 29 Nírò, atdí ale níí'ì àr̀ùbhù kpabhínzo nà. Ní ádr̀ungbǎ ingba náakù tsìbhále, ndàdù òvè ìnzí ndùbhà atdí ngbángba mà. 30 Ní kà-lutinǎ kpatsìbhíngba mà, 31 ìbhù rí kìsè mànà núundu ẁr̀í abvo-àyi-tsù, 'àdù ùve. Ndi dhu anzi ndi wò dhu bhèyi tí kǒkòrí àr̀ùbhù kpabhínzo rǔ, r̀ùve kóró ìnzí 'ùbhà atdí ngbángba mà. 32 Abádhí ùve kóró dhu-dzidǔ, ndi tsìbhále náadù òvè átò. 33 Ní, ungbeta-idhò ǔ, ẁr̀í tsìbhále ní'iya àdhi bhà, yà kóró kǒkòrí àr̀ùbhù kpabhínzo tò kǐ'ì tsìbhále tí r̀ò ? » 34 Ní Yēsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti : « Yà kòmbí r̀í'ì adzi ǔ, kpabhále mà vèbhále mànà náarí 'ùmbùmbǎ. 35 P̀bétù yà Kàgàwà ózù àkákàná 'òkò yà olù r̀í'ì adzi ǔ dhu tí ale, kà-tì ní yà 'ùngbè rí ùvùvè ale nzínzi ǔ r̀ò vèbhále mà kpabhále mànà, nóokoya ìnzí 'ùmbǎ ì. 36 Ndirò abádhí núuvèya nzí tdítǔ akekpá màtí, màlàyíká bhèyi abádhí núuliya ì nídhuní. Ndirò, abádhí ní'iya Kàgàwà bhà inzo iwà abádhí ùngbe ì nídhuní. 37 Músà avò dhu k'pangba ùngbè ùvùvè ale r̀ungbeya ì. P̀bìndà andítá ò, yà kàzù r̀òr̀ù r̀óná k̀ìdzùmbà dǔ r̀óte ngari ǔ, kǎnzi Ádr̀ungbǎle Kàgàwà Àbr̀ahamù bhà Kàgàwà, Ìsakà bhà Kàgàwà, ndirò Yàkòbhò bhà Kàgàwà tí. 38 Nírò, Kàgàwà ní nzí ùvùvè ale tó Kàgàwà, p̀bétù ka ní ípìr̀ò r̀ò ar̀í'ì ale tó Kàgàwà. Obhó tí, Kàgàwà tò kóró ale r̀í'ì inè ípìr̀ò r̀ò. » 39 Ní, Uyatá tó ngúfe màlímó náakò òte 'àti Yēsù ní : « Màmimò, nyí nyòtè mbèyi nyú. » 40 Abádhí náadù nzá 'òmvù 'ìvù atdí dhu mà tdítǔ Yēsù-tsǔ.

Krístò nàtí Dàwudì t'ídhùnà ?

(Yêr 23.5-6 ; Màt 22.41-46 ; Mrk 12.35-37)

41 Tdítǔ Yēsù adù dhu ìvu abádhí-tsǔ ndàti : « Ka kádù àtìna ìngbǎ dhu bhèyi Krístò r̀arí Dàwudì t'ídhùnà ? 42 Dàwudì nyú ndìtírò r̀átina Zàburì^o tó bhùkù ò :

« Ádr̀ungbǎle Kàgàwà r̀átina p̀bàkà Ádr̀ungbǎle ní :
Ádì idú fangà dònǎ r̀ò,

43 r̀arà àhù ma mí p̀bùkù òmvù nábhù nyòbè d̀òya dhu ò. »

44 Ní, Dàwudì r̀í'ì Ádr̀ungbǎle tí rí kǎnzi, ní kà r̀ádù ì'ì ìngbǎ dhu bhèyi Dàwudì t'ídhùnà tí ? »

Yēsù rí p̀bìndà ábhàlì náyí r̀òdò ì Uyatá tó màlímó rǔ r̀ò dhu

(Màt 23.1-36 ; Mrk 12.37-40)

45 Àzèmbè ihé-yà nókò 'àmbe ndi ndúnóna dhu ìr̀ì dǔ r̀órò, Yēsù adù àtìna p̀bìndà ábhàlì ní : 46 « Nyòdò nyí Uyatá tó màlímó rǔ r̀ò. Abádhí

ⁿ 20.28 Tòr 25.5 ^o 20.42 Zàb 110.1

arózèna dhu ní 'ùbhi ádzàdzí kanzù ì ùfò rórò, 'àdù indrù nózè ràtsè ì ifuta nyú nà yà indrù arí 'ùndu òyá ngari ð. Abádhí arí 'òzè 'òkò 'àví rí tombi dð unduta-dzà ð, 'àdù 'òzè 'òkò angyiná rò ríí ngari ð mùhendù ð. ⁴⁷Abádhí arí abvo-ayí-fò dhu òvo kóró, 'àdù àmbe 'ìtsò dð ádzàdzí, ndííí ka kati tí ì ídzi ale tí. Ní Kàgàwà itdìya anya abádhí dð òbi nyú nà. »

Nākù tò abvo-ayi rí perè nábhù Kàgàwà tò dhu

(Mrk 12.41-44)

21 ¹Yèsù angbe ndì ndàndà nga, ndàdù ònzitále nála perè tí ì úbhõna Kàgàwà tò fùrangà nùdð rí sàndukù ð ró. ²Kàdù atdí nākù tò abvo-ayi nála átò rí òyò fùrangà-kpð-nzo nídò ndi sàndukù ð ró. ³Ní Yèsù adù àtìna ànyì idzá ìí ale ní: « Ma mí obhó dhu núnò fùkù. Wòrí nākù tò abvo-ayi nídò fùrangà abho nyú ròsè kóró ale dòná. ⁴Obhó tí, kóró kòkòrí ngùkpà ale núbho perè tí fùrangà ní yà ìmbà ríí kasu nà fíyò kèlè. Pbéù íyàdhíyà, pbìndà nākù ð, nádù kóró fóná ríí fùrangà yà dzùnàna ònzi àmbènà nídò perè tí Kàgàwà tò. »

Yèsù rí Kàgàwà bhà idza nùgòlò ka kí dhu nóvo dhu

(Màt 24.1-2; Mrk 13.1-2)

⁵Ngúfe ale náakò 'àmbe òte dð Kàgàwà bhà idza dð. Abádhí ambéna àtìna dð ka rósì ka ùyùya odu mà, Kàgàwà tò ka kúbho perè tí dhu màna ní. Ní, Yèsù adù àtìna: ⁶« Ìdho níí'íya ìnè, yà ìnzí atdí odu mà núubhàya ndì ngàtsi odu dð ìnzá ka kùgòlò rórò òyá, kòkò nyí nyálàna dhu nzínzì ð. »

Yèsù ròte tdù ndi ndingo rò ì nònzíya dhu dð dhu

(Màt 24.3-14; Mrk 13.3-13)

⁷Tdítdð ì ale náadù dhu ivu Yèsù-tsù, 'àti: « Màlimò, íngbà tíngá nga ndi kòkòrí dhu nónzíya ì ní? Ádhu ndi ì dhu rí 'ònzi òná kàsùmì àkà dhu nitèya fàkà? » ⁸Ní Yèsù adù dhu àdu ndàti: « Nyàndà nga mbéyi, ìnzí nyàbhù nyí atdí ale mà rùtrà nyí. Obhó tí, ábhð ale níwúya òvòdu rð, ngàtsi ale ràrà àtìna rð: « Ìma ní Krístò. » Ndirò: « Yà adzi dð dhu-tsù rí ndòdì òná kàsùmì-tsù níndù wà ndì. » Ní, àpé nyòwu òwu rð ì ale-owù ð. ⁹Nyí nyowuya gukyè ìla-òyí nírí rð, nyàdù indrù ìvà dhu ìnzí 'àmbe fíyò kámá-tsù dhu ìrì dð dhu-òyí nírí rð, ní àpé nyòwuya òdò nábhù rð ríisí ùkù. Obhó tí, dhu akáya kòkòrí dhu rònzi ì angyi, pbétù ì dhu náaviya nzí dhu yà adzi ð dhu-tsù ràrì ndòdì kòmbí tí. »

¹⁰Tdítdð Yèsù adù àtìna: « Atdídhéná ale-tidò nóowuya 'ùgyè rð ngùkpà ale-tidò màna, ndirò atdí ádrùngbà kamà bhà pbìrì ð ale nóowuya 'ùgyè rð ngàtsi ádrùngbà kamà bhà pbìrì ð ale màna. ¹¹Ádròdrò mùtiti náabhùya adzi rìvì, ndirò ozokpa mà àgàyi màna ràdù ìí dhèdhèrò ngari

òná. Ddo àbhù rí rìsì ìndrù ò dhu n'ònzíyà ì, idhò rí ìndrù ùkò nì ádròdrò dhu ràdù 'ònzì òrù-akpà-nyì rò. ¹²Pbétù, tdù kòkò dhu n'ònzì ì kórò rò, ka kulúya pé nyí, kadù àvu rùkú. Ka kubhòya nyí unduta-dzà ò ádròdrò ale-fò ndíní ka kitdì tí ànyàkù. Ka kusóya nyí imbi ò, ndirò ka kowuya nyí nà ádròdrò kámá mà, lìwálí màná ònzì, òvòdu-okú dò rò. ¹³Ndi kàsùmì-ònga ní ndi nyí nyowuya dùdú nyí nyúni dhu náwe rò abádhí tò nì. ¹⁴Ní, nyí nyàkà nyúni dhu, inzà dhu ràkàná nyítù afìkù, nyí nyí mùsambà ònzì tí dhu nì. ¹⁵Obhó tí, ima ní ndi ma maraya nyí nyúnona dhu mà, àkà àkà dhu-ònga t'òvòta tó irèta màná dhu nábhu fùkù. Ní fùkù òmvù n'òowuya nzí ìko rò nyìkù-kpa rò, 'àgò nyí nyúnona dhu. ¹⁶Abáku mà, ayìkù mà, adòkù mà, fùkù idzá-bhà mà, òdhìkù màná n'òowuya nyípfo rò, 'ùbho nyí òmvù-fò, 'àdù nzínzìkù ò ábhò ale nyú núbho kòkyè. ¹⁷Kórò ale n'òòndròya nyí okúdu dò rò. ¹⁸Pbétù, dùku rò atdí àyí-ngba mà náawíya nzí. ¹⁹Nyí nyí dhu-dzi òndù tí dhu náabhùya ndi nyòdò fùkù ípìrònga. »

Yèsù rí Yèrùsàlemà tó kigò rí ndùkò dhu n'òvò dhu

(Màt 24.15-21 ; Mrk 13.14-19)

²⁰«Nyí nyalaya gukyè Yèrùsàlemà tó kigò iwà òmvù tó pbànowí àkpòrò ngbòna rò, ní nyí nyuniya dhu ndi kigò rí ndùkò òná kàsùmì-tsù rìndù wà ndì. ²¹Ní, Yùdeyà tó pbìrì ò ì nòtù ale, náakáya 'òtse pbìrì-akpá dò. Yèrùsàlemà ì nòtù ale náakáya 'ùvò ányì rò, àdù òtse. Ndirò ngùkpa pbanga òná ì nòtù ale náakáya nzí 'òtsù Yèrùsàlemà tó kigò ò. ²²Obhó tí, ì idhò nì'íya dhu t'útsèta tó idhò, ndíní yà Andítá náarúnona kórò dhu náaká tí. ²³Ndi nínnganí, òya nà rí 'òtù vèbhále mà, iba òndo rí nzónzo rí 'òtù foyá vèbhále màná, nì'íya àpbè ò. Obhó tí, Pbàìsràyélí tó pbìrì ò bhà náabáya àpbè abho nyú, ndirò Kàgàwà bhà nàwí náadùya ndàvi kpanya abádhí dò. ²⁴Abádhí nzínzì ò atdídhená ale-tsè ka kotdíya obhi nì, kadù ngùkpàkà núso kumbà kórò ngùkpa pbìrì òná. Ndirò, ì ngùkpa pbìrì ò ale n'òóbéya Yèrùsàlemà tó kigò-dò, ràrà àhu fíyò pbìrì òná ì í 'àdù òná kàsùmì rákà dhu ò. »

Ìndrù t'ídhùnà ríngo dhu

(Màt 24.29-31 ; Mrk 13.24-27)

²⁵«Nyí nyalaya ize adyifò rò, àbí rò, ndirò alali rò màtí. Ndirò, yà adzi dò kórò pbìrì ò ale nì'íya ádrùngbà izu ò, ádrùngbà rèrù mà, mùkurà màná rónzina wògò nìrì ì í, ìnzì 'àdù àdhu mà n'ònzì ì í dhu núni rò. ²⁶Ìndrù núuvèya ùvè tí ddo nì, yà adzi rò rí ndònzì dhu n'òvò ì í rò. Obhó tí, ádròdrònga tó òbi nà arí'ì òrù-akpà-nyì rò dhu-tsí níviya kórò. ²⁷Nìrò ní ndi ka kalaya Ìndrù t'ídhùnà òrù-akpà ò rò rírà rò. Kíràya ádrùngbà àpbù nzínzì ò, ábhò ádrùngbànga tó òbi nà, ndirò ábhò ádrùngbànga tó awáwù nà. ²⁸Ní, kórò kòkòrì dhu n'òópéya gukyè 'ònzì ì, ní nyí nyikòya

mbëyi, nyängbe ðàku, iwà nyükòlõ ka kí àpèè ð rò òná idho nínù ndi nídhuní. »

**Mùtinì tí kátina itsu mà,
kóró ngükpà itsu-tidò màna tó mbólí ràvina dhu**

(Màt 24.32-35; Mrk 13.28-31)

²⁹Yèsù adè yàrí mbólí náwe tdítð abádhí tò ndàti : « Nyàndà pé mùtinì tí kátina itsu mà, kóró ngükpà itsu màna. ³⁰Nyí nyapè abádhí-bí nálá iwà ì nòpè 'àtà ró, ní ka nyí nyàndà rò, nyí nyarí dhu núní nyí-tírò tí iwà lábhú tó kàsùmì rìndù ndi. ³¹Ní ndi dhu bhëyi tí, nyí mà átò, nyí nyalaya gukyè kòkòrí dhu rí 'ònzì dhu, ní nyí nyuniya dhu Kàgàwà rí idzi ònyu ìndrù dð òná idho-tsù rìndù wà ndi. ³²Ma mí obhó dhu núnò fükù : yà kòmbí rí'ì rùgànda rí nzí ùda inzà kòkòrí dhu nónzì ì rórò. ³³Òrù-akpà mà, yàrí adzi màna núudàya ùdà, pbétù pbàkà òte núudàya nzí akekpà màtí. »

**Yèsù rí ìndrù náví rànà nga mbëyi,
'àdè àmbe 'ìtsò dð bilìngàna dhu**

³⁴« Nyàndà nga mbëyi, akye ònyú mà, iwa t'òrita mà, ndirò yà adzi ð dhu t'írèta màna náatdúna afíku ní. Ndirò, nyàndà nga mbëyi, akye ndi idho náaraya isì ðùkú inzà nyí nyùni rórò ní. ³⁵Àdhàdhì àdà náarí isì izà dð dhu bhëyi, ndi idho nísífyà ndi dhu bhëyi tí kóró yà adzi ð ale dð. ³⁶Nírò, nyòko nyìkpòku nà, nyàdè òwu nyítsò rð kóró kàsùmì ð. Ndi dhu bhëyi ní ndi, nyí nyadèya yà rírá kóró dhu ð rò nyí nyúgu ní, ndirò Ìndrù t'ídhùnà-ònzí nyí nyíko ní òbì nábà. »

³⁷Adyíbhengá, Yèsù arána dhu núdhe rð ìndrù tò Kàgàwà bhà idzá rò, ndirò kúbhingá ndàdè àrà àhu rð, ndàrà àyi Mizèyitunì tí kátina pbìrì dð. ³⁸Ndirò bhòtsungánà nyú, kóró ale nóowúnà 'ìvà rð, 'òwu Kàgàwà bhà idza, Yèsù-tí'ò, ndínì ì ìrì tí kà rùdhèna dhu.

Pbàyàhúdì tó ádròdrò ale rí 'ìrì ndínì 'abhù tí Yèsù kohò dhu

(Màt 26.1-5; Mrk 14.1-2; Yùw 11.45-53)

22 ¹Yà ìmbà òná afi nà Mègatì tó mèhendè, *Pásìka tí kátina, ní'ì iwà idhòna nínù ndi ró. ²Ní, pbàkùhání tó ádròdrò ale mà, Úyátá tó màlímó màna náambénà Yèsù nábhu ì ádè kohò òná otu nónè dð, ihé-yà-òdò nónzì ì í nídhuní.

Yudhà rí Yèsù ìpfò ndàbhu Pbàyàhúdì tó ádròdrò ale-fò dhu

(Màt 26.14-16; Mrk 14.10-11)

³Nírò ní ndi Sìtanì náatsù Yudhà, Ìskàrìyòtá tí kátina ale-afí ò. Ndi Yudhà ní'ì atdí kumì dòná óyð nà Yèsù bhà ábhàlì nínzì ð atdí ale. ⁴Ní kàrà, òwu 'ìrì pbàkùhání tó ádròdrò ale mà, Kàgàwà bhà idza-ngbò òdò

arí sàndĩrì tó àdròdrò ale mànà, Yèsù nípfo ndì ndí ndàbhù abádhí-fó tí dhu dǎ. ⁵Ní, abádhí-idhè nńika ndì atdíđ, 'àdù 'ĩrì fùrangà ì abhù tí Yudhà tò. ⁶Ní Yudhà náadù ndi dhu ná'ù, ndàdù ndòpè ndòné Yèsù nípfo ndì ndí ndàbhù abádhí-fó òná otu, inzà ihé-yà núnì rórò.

Yèsù rí Pásika tó ònyè návì kòbhòlò dhu

(Màt 26.17-25; Mrk 14.12-21; Yùw 13.21-30)

⁷Yà ìmbà òná afi nà Mùgati tó m̀hendù-idhò náaká. Ndi idhò nì'ì yà tàmá-nzo náze ka kí Pásika tó ònyè tí òná idhò. ⁸Ní, Yèsù avi Péterù mà Yùwanì nà ndàti nǎ: « Nyòwu nyòbhòlò Pásika tó ònyè ndínì àlè konyu tí. » ⁹Ní, abádhí ivú dhu kà-tsù 'àti: « Ádhà nga ndi nyi nyòzè m̀wù ndi ònyè òbhòlò òná ? » ¹⁰Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: « Kigò ò nyí nyòtsù rò, nyí nyí nyàsò idha nàndò andu ò atdí ale nà. Ní, nyòwu kòwù ò tí, nyòwù òtsù kà r̀rà òtsù òná idza ò. ¹¹Ní nyí nyadùna àtìnà ndi idza-àbadhi nǎ: « M̀límò nívù dhu tsùnù ndàti: M̀ mí Pásika tó ònyè nónyu òná rò pbàkà ábhàlì mànà kàluga rǎ'ì àdhà ? » ¹²Ní kàdùna òrùnà rò rǎ'ì ádr̀ngbà kàluga, yà kórò dhu ka kòbhòlò òná nítè f̀kù. Ányì nga ní ndi nyí nyòbhòlona ònyè àlè tò nǎ. » ¹³Ní abádhí náawù kigò ò, 'àdù kórò dhu nótù yà Yèsù ùndà ka f̀yò dhu bhèyi tí, 'àdù Pásika tó m̀hendù tó ònyè nòbhòlò.

Yèsù nábhù rí kirè ònyè

(Màt 26.26-30; Mrk 14.22-26; 1Kò 11.23-25)

¹⁴Ònyè tó kàsùmì níitdègu àkà, ní Yèsù mà náakò 'àmbe dhu ònyè dǎ pb̀ndà uvitatále mànà. ¹⁵Ní Yèsù ati abádhí nǎ: « Atdíyùdu 'ĩnà atdíđ àlè r̀nyè yàrí Pásika tó ònyè atdíkpá nyí mànà tdù ma mabá àp̀bè rò. ¹⁶Obhó tí, ma mátina nyí nǎ, ma r̀rì nǎ kònyu tdítđ, r̀rà àhù òr̀-akpà ò Ádr̀ngbà kamà Kàgàwà bhà idzi ò kàraya àkà dhu ò. » ¹⁷Ní, Yèsù idyí òvayì rǎ'ì òná kópà, ndàdù òtsò àbhù Kàgàwà tò, ndàdù àtìnà: « Nyàkò yàrí kópà, nyúdà nzínzikù ò, nyòmvù òná rǎ'ì òvayì. ¹⁸Obhó tí, ma mátina nyí nǎ, ma r̀rì nǎ òvayì òmvù tdítđ, r̀rà àhù Kàgàwà rǎ'ì idzi nónyu ìndr̀ dǎ dhu ò. » ¹⁹Tdítdǎ kàdù mùgati nídyì, ní òtsò ndi ndàbhù Kàgàwà tò dhu-dzidǎ, k̀kò ndi mùgati-ònga, ndàdù àbhunà pb̀ndà uvitatále-fó, ndàdù àtìnà: yàrí ní ngbòdu, okúkù dǎ rò ma màbhù. Nyòngò dhu ònzì ndi dhu bhèyi, nyàmbe mirè dǎ r̀nà. ²⁰Ònyè dzidǎ, kàdù òvayì rǎ'ì òná kópà nábhù ndi dhu bhèyi tí abádhí tò, ndàdù àtìnà: « Yàrí kópà ní òwútana tí rǎ'ì nyùngbò Kàgàwà nà, yà okúkù dǎ rò rǎ'ì ndífù azùdu-otù ò. ²¹Pbétù, kànì ima nípfo rǎ'ì ndàbhù ma òmvù-fó ale rǎ'ì ìnè atdíkpá ima mànà ònyè-tsùnà. ²²Obhó tí, ìndr̀ t'íd̀hùnà r̀rà f̀ndá dhu nǎ yà d̀nà ka kudhé dhu bhèyi. Pbétù ka nípfo ndàbhù òmvù-fó ale rǎ'ì àp̀bè ò. » ²³Ní, Yèsù bhà uvitatále náadù 'òpè 'òngù dhu tsùyá nzínziya ò 'àmbe àtìnà dǎ, r̀rì àdhi pbá ale nzínziya ò, wò dhu bhèyi dhu ònzì rádù.

© 1996 David C. Cook

Yēsù rǐ ndirè ka kóngò ròná ònyù nónyù atdíkpá ábhàlǐ mànà dhu (22.20)

Ádrùngbǎle nyú ròsè ní àdhi ?

(Màt 18.1-4; Mrk 10.35-45; Yùw 13.2-17)

24 Wò dhu-dzidǎ, Yēsù bhà ábhàlǐ náakò 'àmbe 'àgò dǎ nzínzìya ǎ obi nyú nà. Abádhí ambénà dhu òngù dǎ tsùyá, ràrǐ àdhi nyú ndi ádrùngbǎle nzínzìya ǎ ròsè. 25 Ní Yēsù adù àtìnà abádhí nǐ: « Yà adzi ǎ pbìrì dǎ ádròdrǎ kámá náarì i pbìrì-dò nónyù obi nyú nà. Ndirò i pbìrì dǎ rǐrǐ obi nà ale náarádù 'òzè kanzi ì ídzinga ònzi arí ale tí. 26 Ní, fùkù kà rǐrǐ mbá ndi dhu bhèyi. Pbétù, ádrùngbǎle tí rǐrǐ nzínzìku ǎ ale náká ndìrǐ ákèkpá ale bhèyi, ndirò ìndrù ùnda rí ale náká ndìrǐ ìndrù-kàsù ònzi rí ale bhèyi. 27 Nírò, ádrùngbǎle nyú ní àdhi ? Tí yà mizà dǎ rò rí ònyù nónyù ale ? Ngàtsi nǐ, tí yà ònyù nùlì mizà dǎ ale ? Tí obhó yà ònyù nónyù rí mizà dǎ rò ale kèlè ndi ádrùngbǎle ? Pbétù ma mǐrǐ nzínzìku ǎ àdhàdhì yà ònyù nùlǐ rí mizà dǎ ale bhèyi. 28 Nyǐ, nyǐrǐ ní ndi nyǐ nyádzi nyǐ, nyòndù àpbè-dzi atdíkpá ima mànà ale. 29 Ní ndi dhu-okú dǎ rò ní ndi, ma mútrì nyǐ ádrùngbǎ òrù-akpá ǎ Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà idzi tò, àdhàdhì Àbadu Kàgàwà nùutri ma kà tò dhu bhèyi. 30 Ndi dhu bhèyi ní ndi, nyǐ nyònyuya dhu, nyádù dhu òmvè atdíkpá ima mànà pbàkà idzi ǎ. Ndirò nyǐ nyadùya òko kamà tò tombi dǎ, nyámbe atdí kumì dòná óyǎ nà Pbàìsràyélí tò rùgànda-tsù-ànyà núnò dǎ. »

Yèsù rĩ Péterù rĩ ndòdhò dhu nóvò dhu

(Mât 26.31-35; Mrk 14.27-31; Yùw 13.37-38)

31 Wò dhu-dzidò, Yèsù adù àtìnà Péterù nĩ: « Simoni, Simoni, íri pé! Sítanì nónzì nyĩ, ndínì ndilè tí ùkúnga, àdhàdhì nghanù-ònga nílè ka karí dhu bhëyi. 32 Pbéttù ma mìtsò ma okúnu dò rò ìnzì pbùkù a'uta nóongo tí olù. Ní, nyi nyapé ingo tidu ò, ní dhu àkà nyabhù òbi adónu-afí tò. » 33 Ní Péterù adù àtìnà kà nĩ: « Ádrùngbálé, ma mà'ù wà dhu kusò àlè atdíkpá imbi ò, ndirò àlè ràdù ùve atdíkpá nyi màna. » 34 Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: « Péterù, ma mátina nyi nĩ: indo, à'ù-akpà rĩ nzì òngò ìnzá nyi nyòdhò ma ìbhù-gùna nyati, ìnzá nyi rúni ma rórò. »

**Yèsù rĩ pbìndà uvitatále návì rùgù ísòwù mà,
bhòlò mà, ìla tò obhi-akpá màna dhu**

35 Tdítdò, Yèsù ivú dhu pbìndà ábhàlì-tsù ndàti: « Yà ma muví nyĩ nyòwù ìmbà ísòwù mà, ìmbà bhòlò mà, ndirò ìmbà kàyitò na rò, ní atdí dhu mà náawí tí àwí rùkú? » Ní abádhí adù dhu àdu 'àti: « Ìnzá atdí dhu mà náawí róká. » 36 Ní Yèsù adù àtìnà abádhí nĩ: « Pbéttù kòmbí, ísòwù nà ríi ale náká ndìdyi ka, bhòlò nà ale ràdù pbìndà bhòlò nidyì. Ndirò, ìmbà ríi ìla tò obhi-akpà nà ale náká ndàbhù róná mùdzarù kodzì, ndínì ndadù tí ìla tò obhi-akpà nódzì ndi fùrangà rò. 37 Obhó tí, ma mátina nyĩ nĩ: yà Andítá núnò dùdú dhu náká wà rònzì ndì. Ndi Andítá rätina: « Ka kazù àbadhi nzére ale nzínzì ò. » Ní obhó tí, ima nàndà dhu ní rĩ ndònzì ònzì. » 38 Ní, abádhí adù àtìnà: « Ádrùngbálé, kànì òyò ìla tò obhi-akpá. » Ní kádù àtìnà: « Ìwà àkà. »

Yèsù rĩ ndìtsò Mizèyìtunì tò pbìrì dò rò dhu

(Mât 26.36-46; Mrk 14.32-42; Yùw 18.1-2)

39 Yèsù náahù idza rò, ndàdù àrà Mizèyìtunì tò pbìrì dò, yà bilì ndì ndarí ònzina dhu bhëyi. Kàbhà uvitatále náadù òwu kòwù ò ányì. 40 Ní ányì ndì ndàrà àhù rò, kàti pbìndà ábhàlì nĩ: « Nyìtsò nyĩ, akye nyĩ nyotsúna umvútá ò nĩ. » 41 Tdítdò, kíndrí ndì itseta abádhí tí rò, mbèmbè òbvù ka kòbvù odu námbènà ìtsì róngá adzì tí, ndàdù ndòkò òtdyùna dò, ndìtsò ndì, 42 ndàti: « Àbá, nyi nyòzè ka nĩ, índrì pé yàrí kópá itse rùdú rò. Pbéttù, àpé kíi ma mòzè dhu rĩ ndònzì dhu tí, kàkà ndíi ndi nyi nyòzè dhu tí. » 43 [Nírò ní ndi màlàyikà níitò ndi òrù-akpà ònà rò, ndìrà òbi nábhù kà tò. 44 Ádrùngbà izu núka ndi dhu-okú dò rò, kàránà ndìtsò rò ádrùngbà òbi nyú nà tdítdò, róná rò rútdé adyò ràdù ndìli azu rútdé òbvò dhu bhëyi.] 45 Ìtsòta dzidò, kíva ndì, ndàdù ndàdu pbìndà ábhàlì-tí'ò, ndàdù abádhí òtù iwà ùdhò rò, atdítdò izu núka ì nídhunì. 46 Ní kádù àtìnà

abádhí nǐ: « Ádhu nyǐ nyódhò nǐ? Nyìvǎ nyǐ, ndirò nyítsò nyǐ, akye nyǐ nyotsúna umvútá ò nǐ. »

Yēsù nósò ka kí dhu

(Màt 26.47-56; Mrk 14.43-50; Yùw 18.3-11)

47 Àzèmbè Yēsù rǔte rórò ní ndi, ihé-yà núunya ì, Yudhà tí kátina ale ràdù àdi fiyó pìkò dò-tsíró. Ndi Yudhà ní'ì Yēsù bhà atdí kumi dóná óyò nà ábhàlǐ nzínzi ò atdí ale. Ní kǐndri Yēsù-tí'ò, ndíní ndì ndambó tí ka. 48 Ní Yēsù adù àtina kà nǐ: « Yudhà, tí ambótá-otù ò nga ndi nyi nyǐ Ìndrǔ t'ídhùnà nábhǔ òmvǔ-fó nǐ? » 49 Kǎkà Yēsù mànà ì'ina ale nítdègu wò rí ndàpà ndònzì ndi dhu nǎlǎ, níivú dhu Yēsù-tsǔ, 'àti: « Ádrùngbǎlé, dhu àkǎ tí mǔ'a ìndrǔ ìla tó obhi-akpá nǐ? » 50 Ní, abádhí nzínzi ò atdí ale núu'ǎ pbàkùhání tó ádròdrǔ ale dǔ kamà bhà kasutále, ndítsà fangà dónǎ bǐna. 51 Pbétù, Yēsù adù àtina: « Ìnzè, úbhà! Ìwà àkǎ wò dhu bvùtǐ! » Wò dhu-dzidǔ, Yēsù adù ndi ale-bì-ngbò nǎpbala, ràdù ògù. 52 Ní, Yēsù adù àtina kǔkò róná iwǔ pbàkùhání tó ádròdrǔ ale mà, Kàgàwà bhà idza-ngbò òdò arí sàndírì tó ádròdrǔ ale mà, pbàkùrǔ mànà nǐ: « Nyǐ nyàdù tí iwu fùkú ìla tó obhi-akpá nà, ndirò fùkú mùgò mànà ogbotále nósò ríwu ale bhèyi? » 53 Àlè kùbhì ì'ì rǔ nyǐ mànà bìlìnganà Kàgàwà bhà idzá, ìnzì nyàdù malù. Pbétù kòmbí rí kàsùmì ní fùkú, yà ìnd ò arí kasu ònzì òbi mànà. »

Péterù rǎtina inzà ndì rùnì Yēsù dhu

(Màt 26.57-58, 69-75; Mrk 14.53-54, 66-72; Yùw 18.12-18, 25-27)

54 Yēsù ì àlǔ dhu-dzidǔ, abádhí náadù òwu kà nà pbàkùhání tó ádròdrǔ ale dǔ kamà bhà. Péterù adù àdi olùnǎ rò, ndámbe àrà dǔ abádhí-owù ò. 55 Kǔkòrì ale núuto kàzu rùwugà dǔ, 'àdù òko tsùna nǎ. Péterù adù ìrà, ndàdi átò abádhí nzínzi ò. 56 Ní, kasu tó atdí tsìbhále náala Péterù kàzu-tsùnǎ àdi ró. Ní kǎdì nyìkpóna kà rǔ, ndàdù àtina: « Yàrí ale mà ní'ina átò kà mànà. » 57 Pbétù, Péterù adù kà-tsǔ dhu nágò, ndàti: « Yà tsìbhále, inzà ma mùni wò ale! » 58 Àkè kàsùmì dzidǔ tí, ngǎtsi ale náala ka tdítǔ, ndàdù àtina kà nǐ: « Ìnyi nyú mà átò, nyi ní atdí abádhí nzínzi ò ale. » Pbétù Péterù adù àtina wò ale nǐ: « Ìnzì ní ma abádhí nzínzi ò ale. » 59 Tdítǔ, mbèmbè iwà atdí adyifò-sisì nyú núdà rórò, ngǎtsi ale náavò dhu òbi nyú nà ndàti: « Obhó nyú, yàrí ale mà ní'ì atdíkpá kà mànà, ka ní Gàlìlayà tó pbìrì ò ale nídhunǐ. » 60 Ní, Péterù adù dhu àdu kà tò ndàti: « Ìnzà ma mùni wò nyi nyòzè nyùnò dhu. » Wò ndi kàsùmì ò tí, àzèmbè Péterù rǔte rórò ní ndi, à'ù-akpà náadù òngò. 61 Ní, Ádrùngbǎlé Yēsù náagéré ndì, ndàndà Péterù. Nírò ní ndi Péterù adù yà Ádrùngbǎlé Yēsù núndà fìndà dhu nírè. Kǎti: « Indo, inzà à'ù-akpà nǎpè òngò rórò, nyi nyǐ'ina iwà nyi nyòdhò ma ìbhu-ràdǔ ró. » 62 Ní Péterù adù àhu ìri, ndàdù òdzi ádrùngbǎ ìzu nyú nà.

Yèsù nǐ ka kí dhu núṅɔ, kadù àmbe òvìnà dǒ dhu

(Màt 26.57-68; Mrk 14.65; Yùw 18.12-24)

⁶³Yà Yèsù rǐi foyá ale náambénà kùgbò dǒ, 'àdù àmbe kòvì dǒ. ⁶⁴Abádhí owúnà kà-nyì àtsi rǒ, 'àdù dhu ìvu kà-tsù, 'àti: « Áti pé nyi nètì ale fákà? » ⁶⁵Ndirò abádhí náadù ábhò ngǔkpà nzére dhu nyú núṅò kà nǐ.

Yèsù nà ka kówu ùvò Pbayàhúdì bvě ádròdrǒ anya nítdì arí ale-ònzì dhu

(Màt 26.59-66; Mrk 14.55-64; Yùw 18.19-24)

⁶⁶Ingá nítdègu ùbho, ní Pbayàhúdì tó pbàkùrǔ mà, pbàkùhánì tó ádròdrǒ ale mà, Úyátá tó màlímó mànà, núundu ì, 'àdù Yèsù nábhu kowù nà firábvě ádròdrǒ anya nítdì arí ale-ònzì. ⁶⁷Ní, abádhí níivú dhu Yèsù-tsù 'àti: « Nyi nyapé ìi Krístò tí, ní únɔ pé ka fákà. » Ní Yèsù adù dhu àdu abádhí tò ndàti: « Ma mapé kùṅò fǔkù, ní nyí nyí nzí kà'u. ⁶⁸Ndirò, ma mapé dhu ìvǔ tsùkú, ní nyí nyí nzí dhu àdu idù. ⁶⁹Pbétù rǒpè ndì kombí, Ìndrǔ t'ídhùnà rǎrà àdì Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó ɔbì tó fangà dǒnǎ rò. » ⁷⁰Ní, kórɔ ale adù dhu ìvu kà-tsù 'àti: « Olu nyi tí ndì Kàgàwà t'ídhùnà? » Ní kǎdù dhu àdu abádhí tò ndàti: « Nyí ní ndì nyí nyàti, ima rǎrǐ ndì. » ⁷¹Ní abádhí adù àtìnà: « Àlě tíi inè ngàmbì-atdyú nà tdítǒ? Àlě kǐrì wà kùnò dhu àlě-bì nyú nǐ. »

Yèsù rǐ mùsambà ònzì Pilatò-ònzì dhu

23 ¹Abádhí níivà ì kórɔ atdíkpá, 'òwù Yèsù nà, 'òwù ùvò nà Pilatò-ònzì. ²Ní abádhí apè 'òbhù ka, 'àmbe àtìnà dǒ: « Mǎ mòtù yàrí ale àlě tó pbìrì ǒ ale-dò ìdzǐ rí, ndínǐ dhu níivà tí ró. Kà rǎrà ìndrǔ-tsù nátò rǒ ìnzì Kàyìsarà bhà pàratà nufó tí. Ndirò kà rǎrà ndàti rǒ ndítirò Krístò, ádrùngbǎ kamà tí. » ³Ní Pilatò ivú dhu Yèsù-tsù ndàti: « Ìnyi, nyi tí Pbayàhúdì tó ádrùngbǎ kamà? » Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti: « Ìnyi ní ndì ka nyi nyùnò. » ⁴Ní Pilatò adù àtìnà pbàkùhánì tó ádròdrǒ ale mà, ihé-yà mànà nǐ: « Ìnzá ma màla atdí afátá mà yàrí ale dǒ ka kádù anya ɔtdì okúna dò rò. » ⁵Pbétù abádhí náadù dhu nútɔ atdíǒ, 'àdù àtìnà: « Kà rǔdhèna dhu náarí ìndrǔ-dò nídzǐ. Kǒpè ka Gálìlayà tó pbìrì ò rò, ndùdà nà kórɔ Yùdeyà tó pbìrì ònǎ, ndìrà àhu nà ìrò. »

Yèsù rǐi ádrùngbǎ kamà Hèròdè-ònzì dhu

⁶Pilatò nítdègu wò dhu ìri, náadù dhu ìvu wò ndì ale ràtí Gálìlayà tó pbìrì ǒ ale. ⁷Ní, ádrùngbǎ kamà Hèròdè bhà pbìrì ǒ ale tí kà rǐi dhu ndì ndìrì rò, Pilatò adù kàbhù kowù nà Hèròdè-fò ò. Wò ndì kàsùmì ǒ, Hèròdè náadù ndòtù Yèrùsàlemà tó kigò ò ndì ndírà átò ró. ⁸Ní Yèsù ndì ndàla rò, Hèròdè-idhè níika ndì atdíǒ. Obhó ka níi angyangyi tí ubhínà ndòzè rǒ ndàla Yèsù-ngbò, yà kà dǒ ka kúnɔna dhu níri ndì ndarí

dhu-okú dō rō. Ndirō, kǎzè ndàla kà rǎnzina atdí wiwì mà. ⁹Ní Hèrōdè náangù dhu ádzíta nyú Yèsù-tsǔ, pbétù kǎdù nzá atdí dhu mà nádu kà tō. ¹⁰Pbàkùhání tō ádrōdrō ale mà, Úyátá tō màlímó mànà níí ànyìrō. Ní abádhí adù Yèsù òbhù òbi nyú nà. ¹¹Nírō ní ndi Hèrōdè mà, yà ngbōna òdō rí pbànowí mànà, náambénà kùnò dō itsi dō. Ní ka ndi ndùgbō, ndàdù àyàya mberù náfo kà-rō dhu-dzidō, kǎdù Yèsù àdu kowù nà tdítō Pìlatō-fō ò. ¹²Ndi nínganí tí, Hèrōdè mà Pìlatō nà, náadù 'òzè òzè tí, àzèmbè òmvù tí ì árúbhi ìí rō angyinǎ rō rórō.

Yèsù-ànyǎ nótđi ka kí ndíní ka koho tí dhu

¹³Pìlatō náandu pbàkùhání tō ádrōdrō ale mà, Pbàyàhúdí tō ádrōdrō ale mà, ngǔkpà ale mànà. ¹⁴Ní kǎdù àtìna abádhí ní: « Nyí nyìwù yàrí ale nà fudu ò, nyàdù àtìna kà rarí ìndrù-dō nídzí ndíní dhu nivà tí. Nírō, kǎní ma mòngù dhu kà-tsǔ nyìkpókù ò rō. Ní ma màla nzá atdí afátá mà kà-dō ka kí anya nótđi okúna dō rō. Ndirō, atdí dhu mà rǐí ìmbǎ yà nyí nyòbhù ka dóná. ¹⁵Hèrōdè nyú mà nála nzá atdí afátá mà kà dō, kǎdù kàdu tdítō àlě-fō ò nídhuní. Ní, yà kǒnzì dhu ò, atdí dhu mà rǐí mbǎ, yà kǎbhù rádù kohò. ¹⁶Ní, ma mí kíkòlò iwà ma màbhù ka kǎvi rórō. » ¹⁷[Yà Pásìka tō m̀hèndù-ìdhò náaríra dhu bhèyi, ka kongónà atdí ale níkòlò imbi ò rō abádhí tō.] ¹⁸Ní, abádhí kóró náapè 'ùkù atdíkpá, 'àmbe àtìna dō: « Ábhù wò ale kohò, nyadù Bàrabà níkòlò fǎkà. » ¹⁹Ndi Bàrabà ka kasò imbi ò, kígò ò ndi nǒnzì wògò-okú dō rō, ndirō ìndrù kǒhò dhu-okú dō rō.

²⁰Pìlatō abhù tǔna tdítō ihé-yà tō, Yèsù ndi ndòzè ndíkòlò nídhuní. ²¹Pbétù, abádhí adù idù: « Útò ka mùsàlabhà dō ! Útò ka mùsàlabhà dō ! » ²²Ìbhù rí kíse ní, kǎti abádhí ní: « Ádhu nyú ndi kǎfà ? Ínzá ma màla atdí afátá mà, yà kǎkǎ kohò okúna dō rō. Ní ma mí kǎbhù kǎvi, madù ìkòlò nà rǎrà. » ²³Pbétù, abádhí náadù dhu ùtu, 'àmbe ùkù dō àrì nyú tí, ndíní ka kutó tí ka mùsàlabhà dō. Ní abádhí tō ìkù-òbì òsè dóna nǎ rō, ²⁴Pìlatō adù abádhí-afí òzè dhu nǒnzì. ²⁵Ní kíkòlò yà imbi ò ka kósò kígò ò ndi nǒnzì wògò-okú dō rō, ndirō abvo nóhò dhu-okú dō rō ale. Ndi ale níí yà abádhí rùbhi ònzì nǎ rō kíkòlò ale. Nírō ní ndi kǎdù Yèsù nábhu abádhí-fó, ndíní abádhí onzi tí afíya nózè dhu bhèyi.

Yèsù nútō ka kí mùsàlabhà dō dhu

²⁶Yèsù nà ì ówu òná kàsùmì ò, abádhí náalú Sìmonì tí kátina atdí ale inga bvù rō rǎrà rórō. Ndi ale níí Kùrenì tō kígò ò ale. Ní abádhí náadù mùsàlabhà nágba kà-dō, ndíní kǎnó tí, ndàmbe àrà dō nà Yèsù-owù ò. ²⁷Ábhù ihé-yà mà, vèbhále mànà náambénà òwu dō Yèsù owù ò. Í vèbhále náambénà odrùya-dō nùpbì dō izu-okú dō rō, 'adù àmbe Yèsù òdzì dō. ²⁸Ní Yèsù agéré ndi ndàndà abádhí, ndàdù àtìna: « Yèrùsàlemà

ǒ vèbhínzó, inzĩ nyòdɔzi ma ! Pbétù, nyòdɔzi nyĩ nyĩ-tírò, ndirò nyòdɔzi fùkú nzónzo. ²⁹Obhó tí, idhò rĩĩ inè yà òyá ka kowuya àtìnà rǒ : « Hirò nònzì ní ìngò-ayí, ndirò hirò nònzì ní inzà ì nugu vèbhále, yà inzà inzo apèna ibàya-tsù nínǔǔ vèbhále. » ³⁰Ndi nínganí, ìndrũ owuya àtìnà rǒ pbirì-akpá nĩ : « Nyàgbũ nyĩ dǔkà ! » Ndirò abádhí owuya àtìnà rǒ pbirì nĩ : « Nyàtsì nyĩ dǔkà ! » ³¹Obhó tí, yà dhu bhěyi ka kí dhu ònzi kázũ itsu rǒ rò, òtdyòtdyù itsu rǒ ka kónzina dhu nóloya ìngbǎ dhu bhěyi ? »

³²Wò ndi kàsùmì ǒ tí, ka kambénà òwu dǒ átò nzére dhu ònzi arí óyǒ ale nà, ndíní ka kòkye tí atdíkpá Yèsù mànà. ³³Ní, « Ale-dò-kpa » tí kátina ngari ò ì òwù ùvò rò, abádhí núútó Yèsù mùsàlabhà dǒ ànyìrò, kǒkò nzére dhu ònzi arí óyǒ ale mànà. Atdí ale ka kútó Yèsù bhà fangà dònǎ rò, kadù ngàtsi nútó kàbhà ígù dònǎ rò. ³⁴[Ní, Yèsù ambénà àtìnà dǒ : « Àbá, úbà dhu abádhí tò, inzà abádhí ùni ì ónzina dhu nídhuní. »] Abádhí náadù Yèsù rǒ mùdzarù núnǔǔ foyá, ngàlà ǒ ì òvì rórò. ³⁵Ìndrũ náadù ìko ànyìrò, 'àmbe ndònzì rí dhu nándà dǒ. Pbétù, pbàyàhúdí tó ádròdrò ale náadù òko 'àmbe Yèsù núgbò dǒ, 'àmbe àtìnà dǒ : « Kígũ ngũkpà ale, ní kígũ pé ndì ndítírò, kápé ìĩ Krístò, Kàgàwà ópì fíndà ale tí ! » ³⁶Pbànowí náambénà kùgbò dǒ átò, 'adù òwu ògyògyè dìvayì náva rǒ kà-tsù. ³⁷Abádhí adúnà òwu àtìnà rǒ : « Nyi nyapè ìĩ Pbàyàhúdí tó ádrùngbǎ kamà tí, ní ígũ pé nyi nyi-tírò. » ³⁸Kà-dònǎ ka kadù dhu àndi yà dhu bhěyi : « Yàrí ale ní Pbàyàhúdí tó ádrùngbǎ kamà. »

³⁹Yà Yèsù tí ka kútó mùsàlabhà dǒ ale nzínzi ǒ atdí ale núúnò dhu kà nĩ ndàti : « Nyi tí obhó Krístò ? Ígũ pé nyi nyi-tírò, nyadù mà nígu ! » ⁴⁰Pbétù ngàtsi kà t'òdhìnà náadù òrù kà dǒ ndàti : « Nyi tí obhó Kàgàwà-òdò mà nónzi, àzèmbè nyi nyongó ìĩ ndi àpbè-tidò kèlě nábà nyi nyi ? » ⁴¹Àlě kí àpbè nábà obhónánga dǒ, àlě tó afátá-okú dò rò àlě kí kàbà nídhuní. Pbétù yàrí ale náfǎ nzà atdí dhu mà. » ⁴²Tdítdǒ, kǎdù àtìnà : « Yèsù, ìrè nyìrè ma pbàkù idzi ò nyi nyótsù rò. » ⁴³Ní Yèsù adù dhu àdu kà tò ndàti : « Ma mí obhó dhu núúnò ìndù : àlě kótsù nyi mànà indo tí *pàràdisò ò. »

Yèsù rǒvè dhu

⁴⁴Mbèmbè azà adyifò-sisì adyìbhengá nga tó ǒ, ìnǒ-yà níibvú ndì kóró ndi pbirì ǒ, ràrà àhũ àrùgyètdí adyifò-sisì adyídǒ nga tó ò. ⁴⁵Adyifò náavè, Kàgàwà bhà idza ǒ ka kúsò ádrùngbǎ mberù *pàziyà tí kátina-ònga ràdù ndífa átsì rò. ⁴⁶Ní Yèsù akù órú tũna nyú nà ndàti : « Àbá, ma màbhũ afídu funú. » Wò dhu ndi ndòrì dhu-dzidǒ ní ndi, kà-afí náadù ìtdě dòtsí. ⁴⁷Wò ndi nònzì dhu ndi ndàla rò, Pbàrómá tó pbirì ǒ atdí miyà pbànowí dǒ ádrùngbǎle níilè Kàgàwà ndàti : « Obhó nyú, yàrí ale ní obhónángatále ! » ⁴⁸Kóró alé-yà, yà ibí rò ìwùnà dhu àndà, náala wò ndi nònzì dhu. Ní abádhí náadù ì ànyìrò rò dǒya-tsirò ùlè izu nyú nà rórò. ⁴⁹Yà Yèsù núni kóró ale, Gállilayà tó pbirì ò rò ka núnǔǔ vèbhále mànà, níikò itseta, 'àmbe ùda rúda dhu nándà dǒ.

Yèsù nótùdè ka kí dhu

50 Pbayàhúdì-bvù ádròdrò anya nítùdì arí ale nzínzi ð, Yòzefù tí kátina atdí ale níí inè. Ndi ale níí idzi ale, ndirò ka níí obhónangatále. 51 Kátsù nzá yà Yèsù dǎ rí ʼiri ale tó ɔte ò màtí, ndirò abádhí rǎnzina dhu ò màtí. Wò ndi Yòzefù níí Àrimátayò tí kátina Pbayàhúdì-bvù atdí kigò ð ale. Ndirò kǒngónà Kàgàwà rí idzi ònyu indrù dǎ òná idho nódò. 52 Ní kàrà Pilatò bhà, ndàrà Yèsù-abvò nónzi kà-fó. 53 Kádù Yèsù-abvò nífo mùsàlabhà dǎ rò, ndàdù ngbòna nákpòrò mberù ò. Kádù àrà ndi abvo

© 1996 David C. Cook

Yèsù ka katdù òná ibhu (23.53)

nótùdè bhalabhala ò ka kóbhì ibhu ò. Ndi ibhu níí inzà ka kàpè atdí ale mà nótùdè òná angyi. 54 Wò dhu anzì ndi yà indrù rí ʼòbhòlò ndíí *sàbatù adù tí ndòpè òná idho ð. 55 Yà Gàlìlayà tó pbìrì ò rò Yèsù nándà vèbhále, náadù òwu atdíkpá Yòzefù màná. Abádhí náala Yèsù-abvò nótùdè ka kí òná ibhu, ʼadù Yèsù ka kílì ibhu ò tí dhu nála. 56 Wò dhu-dzidǎ, abádhí náadù ʼadu firábvù, ʼòwù andròkò mà, ndrùù rǒngù akye màná nòbhòlò. Sàbatù-idhò ð, abádhí náadù ʼàso yà Úyátá nónzi dhu bhéyi.

Yèsù rí ndìngbè dhu

(Màt 28.1-10; Mrk 16.1-8; Yùw 20.1-13)

24 1 Sàbatù-idhò dzidǎ rúbho nga ð, vèbhále náawù kútsingá nyú kàbhùlì ò. Abádhí awù ànyì yà angyangyi ò òbhòlò mbéyi rǒngù akye màná foyá. 2 Ní, abádhí adù odu nótù iwà ka kògèrè ibhu-lí rò ró. 3 Ní abádhí atsù ndi ibhu ò, pbétù abádhí adù nzá Ádrùngbàlè Yèsù-abvò nótù. 4 Ní atdídǎ idho nùkò abádhí ndi dhu dǎ rǒrò ní ndi, ʼyò ale nùtò ò abádhí tí, atdídǎ rúbhìlì mùdzarù nà ròyá. 5 Ní atdídǎ ɔdò níí ðyà dhu-okú dò rò, abádhí adù dòya nátùdò obvò. Pbetù, kòrí ale adù dhu ivu abádhí-tsù ʼàti : « Ádhu nyí nyí inè ríí nyìkpóna nà ale nómè èvèvè ale nzínzi ð ní? 6 Kà ríí mbá irò, kìngbè wà ndi ɔvè-bvù rò. Nyirè pé yà fùkù kùno àdì ndi ndàdì Gàlìlayà tó pbìrì ò rǒrò dhu. 7 Kàti : <Dhu àkà kipfo Ìndrù tʼídhùnà kabhu nzérenгатále-fó, kadù ètònà mùsàlabhà dǎ, ndirò ibhu idho dzidǎ, kà ràdù ndìngbè. >> 8 Nírò ní ndi abádhí náadù yà Yèsù unò ɔte níré. 9 Ní abádhí adù ò ibhu-tíʼò rò, ʼòwù yà ò àla kǒrò dhu núnò atdí kumì dòná atdí nà ábhàlì tò, kǒrò ngùkpà ale màná. 10 Ì vèbhále níí Màngàdalà tó kigò ð Màriyà mà, Zàní

mà, Yàkɔbhò-tsánà, Màriyà mànà. Ndirò, yà abádhí ìnà mànà ngǔkpà vèbhále, náadù dhu àwe ndi dhu bhěyi tí Yèsù bhà uvitatále tò. ¹¹Pbétù, kǔkò vèbhále ùnò fíyò dhu náti uvitatále adù zèze tí. Ní abádhí adù nzá ndi dhu ná'ù. ¹²Pbétù Péterù náadù ndivà, ndòkù kàbhùli ò. Ní, ndi ndàgǔ ndi ndàndà ibhu-ònga rò, kàla mberù-mbélémbèlè kèlè ányì. Wò dhu-dzidǔ, kǎdù ndàdu ndàrà pbìndà atdíǔ idhò náko ndi wò ndi nònzì dhu dǔ rórò.

Yèsù rí ndávì ǔyǔ ábhàlǐ tò Èmawù rárà otu ǔ dhu

(Mrk 16.12-13)

¹³Ndi nínganí tí, Yèsù bhà ábhàlǐ nzínzi ǔ ǔyǔ ale náakò 'àmbe òwu dǔ Èmawù tí kátina pbanga ò. Ndi pbanga ní'ì atdí kumì dóná atdí nà kilòmètèrè tí Yèrùsàlemà tó kigò rǔ rò. ¹⁴Abádhí ambénà òte dǔ yà ì nònzì kórò dhu-tsí dǔ. ¹⁵Ní wò abádhí rǔte, 'adù àmbe 'àgò dǔ ònà kàsùmì ǔ, Yèsù nyú ndítirò náandri abádhí tí ò, 'adù àmbe òwu dǔ atdíkpá abádhí mànà. ¹⁶Pbétù, dhu adù abádhí-nyínga níti ìnzì rùni Yèsù. ¹⁷Ní Yèsù ivú dhu abádhí-tsú, ndàti: « Ádhu nyí nyí nyàgò dóná, àzèmbè nyí nyongó òwu ? » Ní kòrí ábhàlǐ náadù ìko, izu ràdù 'ùka atdíǔ. ¹⁸Atdí abádhí nzínzi ǔ ale, Kilìyopà tí kátina, náadù dhu ivu kà-tsù ndàti: « Nyi tí ndi atdí rǔ Yèrùsàlemà tó kigò ǔ bhà nzínzi ǔ inzà nyi nyèni kàrí idhò nzínzi ǔ ndi nònzì dhu ? » ¹⁹Kǎdù àtìnà abádhí ní: « Ádhu ndi ? » Ní abádhí adù dhu àdu kà tò 'àti: « Yà Yèsù, Nàzàretì tó kigò ǔ ale rǔ ndi nònzì dhu. Ndi ale ní'ì ádrùngbà òbi nà nabì. Kàrà ndi pbìndà òbi návi rǔ kàsùna ǔ, ndirò òtèna ǔ màtí, Kàgàwà-ònzì ndirò kórò ale-ònzì màtí. ²⁰Ní fàkà pbàkùhání tó ádròdrǔ ale mà, fàkà ádròdrǔ ale mànà nípfò ka, 'àbhu kòtdì anya dóná ndínì ka kohò tí, 'adù kàbhù kutǔ mùsàlabhà dǔ. ²¹Mǎ nyú, mǎ múbhì dhu ìrè rǔ ka rǎrì ndi Pbàìsràyélí núwǔ rí ino-kàsù ǔ rò. Pbétù ròsè kórò dhu dónà, indo kórò kòrí dhu ònzì ì ró idhò náhu wà ìbhu. ²²Ní obhó tí, nzínzìka ǔ ngúfe vèbhále nábhù idhò rùko mǎ atdíǔ. Abádhí òwùnà bhòtsungá kàbhùli ò. ²³Ní inzà ì òtù Yèsù-abvò rò, abádhí àdù ìngo, 'adù àtìnà màlàyíkà ràvi ì fíyò. Ní, ì màlàyíkà ràti ìnè Yèsù rǎrì'ì nyìkpóna nà. ²⁴Yà mǎ mì'ì mànà atdíkpá ale nzínzi ǔ, ngúfe ale nádù òwu átò kàbhùli ò, 'adù ndi dhu nótù àdhàdhì yà vèbhále náwenà dhu bhěyi tí. Pbétù abádhí àdù nzá ndi Yèsù-ngbò nyú nála. »

²⁵Ní Yèsù adù àtìnà abádhí ní: « Nyí ní ìmbà ìrèta nà ale ! Ndirò nyí ní ìnzì arí pbànábí núwò kórò dhu ná'ù tsàkàtsàkà ale ! ²⁶Dhu aká tí obhó Krístò ràbà àpbè ndi dhu bhěyi tdǔ ndi ndotsú pbìndà ádrùngbànga tó awáwù ò rò ? » ²⁷Wò dhu-dzidǔ, kǎdù dóná ka kandí Kàgàwà bhà Andítá ò kórò dhu-tì nópè ndàwe abádhí tò, ròpè ndi Músà bhà Andítá ò rò, ràrà àhu kórò pbànábí náandí dhu ò.

²⁸Abádhí níitdègu yà ì úbhi òwu rǔ ònà pbanga níndù, ní Yèsù adù dhu ònzì itse rárà ale bhěyi. ²⁹Pbétù abádhí adù Yèsù àgò 'àti: « Ádì atdíkpá

mã mànà. Obhó tí, adyifò àrà wà, ndirò inga ràti kòmbí tí. » Ní Yèsù adù òtsù, 'òkò atdíkpá abádhí mànà. ³⁰Ní ònyù-tsùná ì òkò atdíkpá abádhí mànà rórò, Yèsù nídyi m̀gati ndàlù fóná, ndàdù òtsò nábhu Kàgàwà tò. Wò dhu-dzidò, kádù m̀gati-ònga nùkò ndùndò abádhí-fò. ³¹Nírò ní ndi abádhí-nyinga náara ndùtù, 'adù Yèsù nùni. Pbéù Yèsù náadù àwí dòtsí abádhí-nyìkpó ò rò. ³²Ní abádhí adù 'òpè 'òtè nzínziya ò, 'àmbe àtìna dò : « Àlè-afí nígbènà tí obhó àlè ò, yà otu ò kà rùbhi Kàgàwà bhà Andítá-tì náwe rò àlè tò rò ? »

³³Abádhí adù 'ìvà ányirò rò tí, 'adu ì Yèrùsàlemà tó kigò ò. Ní ányì abádhí atù kòkò atdí kumì dòná atdí nà uvitatále òdhiya mànà ì nandu rò. ³⁴Ní ì uvitatále náadù àtìna abádhí ní : « Obhó nyú, Ádrùngbàle Yèsù níngbè wà ndi. Kàvi wà ndi Simoni tò. » ³⁵Ní kòrí òyò ábhàlì náadù ròyá ndi nònzì otu ò dhu mà, ìngbà dhu bhèyi màtí ì òwù Yèsù nùni m̀gati-ònga nùkò rí rò dhu mànà dhu náwe abádhí tò.

Yèsù rì ndàvì p̀bìndà atdí kumì dòná atdí nà ábhàlì tò dhu

(Màt 28.16-20; Mrk 16.14-18; Yùw 20.19-23; Kas 1.1-8)

³⁶Yà Èmawù rò iwù ale ròte ngùkpà ábhàlì mànà òná kàsùmì ò tí ní ndi, Yèsù nyú ndítírò náavi ndi abádhí nzínzi ò, ndàdù àtìna abádhí ní : « Kàgàwà àkà ndàbhu nyí nyòkò màrùngà ò. » ³⁷Ní atdídò ádrùngbà òdò nísí òyà dhu-okú dò rò, abádhí adù dhu àtì ale-mùlì ì àla dhu tí. ³⁸Pbéù Yèsù adù dhu nívu abádhí-tsù ndàti : « Ádhu fùkú irèta nìza ? Ndirò ádhu wòrì irèta-tidò rífi affiku ò ní ? » ³⁹Nyàndà pé òtsúdu mà p̀fòdu mànà ! Ima nyú ní yà ! Nyàpbalà pé ngbòdu, ndirò nyàndà pé, ale-mùlì náarfì ìmbà ìzà nà ròná, ndirò kà-kpa mà náarfì ìmbà yà rùdú nyí nyálàna dhu bhèyi. » ⁴⁰Wò dhu ùnò ndi ndí rò, kádù òtsúna mà, p̀fòna mànà nítè abádhí tò. ⁴¹Pbéù wò ì fì nà ádrùngbà dhèdhe ò, abádhí rì nzì ndi ndúnona dhu ná'u, ndirò atdídò idhò adù abádhí nùkò dhu-okú dò rò, Yèsù adù dhu ìvu abádhí-tsù ndàti : « Nyí tífì inè ònyùnà ka kádù dhu nà fukú irò ? » ⁴²Ní abádhí adù ikurù ikuru ìbhè-ròrò-ngba nábhu kà tò. ⁴³Kádù ndi ìbhè náko, ndàdù à'ànà àzèmbè abádhí rálàna rórò. ⁴⁴Wò dhu-dzidò, kádù àtìna abádhí ní : « Kòní yà fùkù ma mongónà ùnònà òko ale kòko atdíkpá rórò dhu ní wò. Dhu aká yà kórò ka kandí dùdú Músà bhà Úyátá ò màtí, Kàgàwà bhà p̀banábí tó Andítá ò màtí, ndirò Zàburi ò màtí dhu rònzi ì kórò. » ⁴⁵Nírò ní ndi kádù abádhí tó irèta nùngbe, ndínì abádhí alú tí Kàgàwà bhà Andítá rùnona dhu dòya ò. ⁴⁶Tdítdò kádù àtìna abádhí ní : « Kàgàwà bhà Andítá ò ka kandí dhu kati : Krístò àkà ndàbà àp̀bè, kàkà ndòvè, ìbhu rí kisè idhò ò ndàdù ndìngbè. » ⁴⁷Ndirò kòvò rò, dhu àkà kùnò ìndrù rí 'ùgèrè, 'ùbhà fìyò nzérenge, Kàgàwà ràdù dhu ùbà fìyò dhu kórò p̀bìrì ò ale tò, ròpè ndi Yèrùsàlemà rò. ⁴⁸Nyí ní ndi dhu tó ngàm̀bì. ⁴⁹Ndirò kòní ma mí yà Àbadu náakò findá làkà fùkù dhu

nívi fúkù. Ní nyí nyàkǎ nyókò yàrí kigò ǒ tí, ràrà àhù òrù-akpà ò rò rírá ádrùngbǎnga tó ɔ̀bi nábà nyí nyí dhu ò. »

Yèsù rí ndàdù òrù-akpà ò Kàgàwà i dhu

(Mrk 16.19; Kas 1.9-11)

⁵⁰ Yèsù adù àrà p̀bìndà ábhàlǐ nà Bètàniyà tí kátina pbanga-ti'ò. Ní, kǎngbe ɔ̀tsúna ndàso abádhí nǐ. ⁵¹ Ní yà abádhí násò ndì ndí òná kàsúmì ǒ, àbadhi mà núubhá i p̀bìndà ábhàlǐ mànà, ndàdù òdzì, ndàrà òrù-akpà ò. ⁵² Ní Yèsù i ifu dhu-lutinǎ, abádhí náadù 'àdu ádrùngbǎ dhèdhe nyú nà Yèrùsàlemà tó kigò ò. ⁵³ Abádhí nóongónà 'ùndu bilínganà Kàgàwà bhà idzá, 'àmbe Kàgàwà-ɔ̀vò nílè dǎ.